Biblioteca Municipiului Deva
SALA DE LECTURĂ

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Scînteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Anul XXXVIII Nr. 7803 | Vineri 23 august 1968 | 8 PAGINI — 40 BANI

TRĂIASCĂ 23 AUGUST
Ziua eliberării patriei noastre de sub jugul fascist!

LUCRĂRILE SESIUNII EXTRAORDINARE A MARII ADUNĂRI NAȚIONALE

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu

Stimați tovarăși deputați,

Marea Adunare Națională se întrunește într-un moment de deosebită gravitate în viața țărilor socialiste, a tuturor celor de pe continentul nostru. Convocată ca urmare a hotărîrii comune a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a Consiliului de Stat și a guvernului, luată în ședința plenară de ieri, Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România este chemată să analizeze, într-un spirit de înaltă răspundere față de destinele națiunii române, față de cauza socialismului și păcii, situația creată prin intervenția militară în Cehoslovacia și să-și exprime poziția principială față de problema relațiilor dintre statele socialiste, dintre toate țările lumii.

Întregul nostru partid, întregul popor român privesc intervenția militară în Cehoslovacia socialistă cu o profundă îngrijorare. Noi considerăm aceasta ca o încălcare flagrantă a independenței și suveranității naționale a Republicii Socialiste Cehoslovace, ca un amestec prin forță în treburile poporului frate cehoslovac, ca un act în totală contradicție cu normele fundamentale ale relațiilor care trebuie să domnească între țările socialiste și între partidele comuniste, cu înseși principiile general recunoscute ale dreptului internațional.

Trupele celor cinci țări socialiste au pătruns în Cehoslovacia fără a fi chemate de organele legale, constituționale, alese ale țării, sub pretextul apelului făcut de un anumit grup. Or, este un lucru unanim cunoscut și acceptat în întreaga viață internațională că relațiile între partide și state se desfășoară exclusiv între conducerile legale ale acestora și nu între grupuri sau persoane care nu reprezintă pe nimeni. **(Aplauze puternice).** A admite abandonarea acestor principii, introducerea practicii de a se invoca pentru o acțiune sau alta cererile unor grupuri izolate înseamnă a deschide calea arbitrariului, a facilita actele de intervenție în treburile altor partide sau state, inclusiv ocuparea militară a unor țări.

Pătrunderea trupelor străine pe teritoriul Cehoslovaciei a împiedicat munca pașnică a popoarelor ceh și slovac, activitatea guvernului, a președintelui republicii — comandantul suprem al armatei — a conducerii partidului comunist, a creat o situație deosebit de gravă în viața țării, paralizînd întreaga activitate economică și socială a națiunii cehoslovace. Poate fi considerat acesta un ajutor internaționalist, un act de apărare a poporului cehoslovac față de pericolul unei agresiuni imperialiste, un sprijin în întărirea orînduirii socialiste a acestei țări? Împotriva cui a fost îndreptată această intervenție militară? Împotriva organelor legale de conducere a partidului comunist și a statului cehoslovac. Oare aceste organe amenințau cauza socialismului în Cehoslovacia, independența și suveranitatea patriei lor? Oare faptul că poporul cehoslovac dorește să trăiască liber și independent, să fie suveran în țara sa, să întărească alianța și colaborarea cu țările socialiste reprezintă un pericol pentru cauza socialismului? De cînd principiile democrației socialiste, ale umanismului socialist, perfecționarea relațiilor socialiste — care constituie esența noii orînduiri — au devenit un pericol contrarevoluționar? Refuzăm să acceptăm o asemenea interpretare, o asemenea calificare dată eforturilor pentru perfecționarea socialismului. Tocmai înfăptuirea acestor principii dă forță și trăinicie societății socialiste, pune în evidență superioritatea ei față de orînduirea capitalistă; tocmai aceasta înseamnă înfăptuirea aspirațiilor maselor care au luptat pentru răsturnarea claselor exploatatoare de la putere, pentru o viață mai bună, mai demnă **(Aplauze îndelungate).**

(Continuare în pag. a II-a)

DECLARAȚIA

Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România cu privire la principiile de bază ale politicii externe a României

Marea Adunare Națională, întrunită în ședință extraordinară în ziua de 22 august 1968, consideră necesar, ca urmare a situației create prin pătrunderea forțelor armate a cinci state socialiste pe teritoriul Republicii Socialiste Cehoslovace, să expună cu toată claritatea în fața întregului nostru popor, a opiniei publice internaționale, poziția principială a României în legătură cu relațiile dintre țările socialiste, dintre toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială.

Întreaga politică externă a partidului și statului român este pătrunsă de grija și preocuparea plină de răspundere pentru cauza prieteniei și colaborării dintre statele socialiste, a unității sistemului socialist mondial, pentru găsirea căilor în vederea depășirii greutăților și neînțelegerilor create în relațiile dintre unele țări socialiste, pentru întărirea coeziunii mișcării comuniste și muncitorești internaționale. Activitatea desfășurată de țara noastră pe plan extern demonstrează cu prisosință că Partidul Comunist Român, guvernul Republicii Socialiste România sînt animate de un profund spirit internaționalist, că lor le sînt scumpe relațiile de prietenie frățească cu toate țările socialiste, cu toate partidele comuniste și muncitorești, cu toate forțele ce luptă împotriva imperialismului, pentru democrație și progres social, libertate și independență națională, pentru pace în lume.

Marea Adunare Națională, ca și întregul popor român, acordă o importanță deosebită dezvoltării colaborării tovărășești cu statele sistemului socialist. Colaborarea și cooperarea multilaterală economică, politică, științifică și culturală dintre țările C.A.E.R. — la care România ia parte activă — dintre toate statele socialiste permite accelerarea propășirii fiecărei țări în parte, întărirea forței și prestigiului în lume al întregului sistem socialist.

Condiția fundamentală a desfășurării cu succes a acestei colaborări, a întăririi alianței lor militare și politice, a consolidării unității și coeziunii lor, a lichidării divergențelor existente — condiție asupra căreia partidul și statul nostru s-au pronunțat și se pronunță cu consecvență — este așezarea relațiilor pe baza principiilor marxism-leninismului, ale internaționalismului proletar, pe baza respectării independenței și suveranității fiecărui stat, a egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne, a avantajului reciproc și întrajutorării tovărășești. Aceasta reprezintă cheia de boltă a unității țărilor socialiste, cerința cea mai imperioasă a întăririi sistemului socialist mondial, unul din factorii fundamentali de care depind mersul înainte al orînduirii socialiste și comuniste, înfăptuirea idealurilor popoarelor care și-au luat soarta în proprille mîini, a idealurilor de dreptate socială și națională ale tuturor popoarelor.

Este știut că aspirația majoră a popoarelor în epoca contemporană, aspirație care se afirmă cu forță de nestăvilit pe arena mondială, este cucerirea dreptului de a-și hotări singure soarta, conform voinței și intereselor lor, fără amestec din afară, cucerirea și apărarea libertății și independenței naționale, consolidarea suveranității fiecărei națiuni. Acest ideal străbate ca un fir roșu lupta tuturor forțelor revoluționare, a maselor largi populare de pretutindeni, este un deziderat ce cîștigă tot mai mulți aderenți pe toate continentele, mobilizează și însuflețește cercurile cele mai largi ale opiniei publice mondiale.

În aceste condiții, îndatorirea supremă a țărilor socialiste este de a oferi un model convingător, viu, de realizare în viață a acestor idealuri, de materializare în practică a aspirațiilor popoarelor dornice să trăiască în pace și prietenie, în stimă și respect reciproc. Considerăm că misiunea țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești este aceea de a se situa permanent în avangarda luptei revoluționare pentru libertate și independență națională, ca port-drapelul acestor idealuri arzătoare ale epocii noastre, de a mobiliza în această luptă toate popoarele, uriașul front antiimperialist mondial. Baza obiectivă a realizării acestui țel este comunitatea orînduirii sociale din țările socialiste, ideologia comună marxist-leninistă, interesele și idealurile supreme comune ale întregii mișcări comuniste și muncitorești.

Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România își exprimă convingerea că nimic nu poate dăuna mai mult prestigiului internațional al socialismului, autorității statelor socialiste pe arena mondială, influenței ideilor comunismului în lumea întreagă decît încălcarea acestor principii în relațiile dintre statele socialiste, folosirea metodelor, reprobabile, de amestec în treburile interne ale unei țări socialiste. Recurgerea la asemenea metode, condamnate de mult de mișcarea comunistă și muncitorească internațională și incriminate la timpul său de toate țările socialiste — și cu atît mai mult intervenția armată, ocuparea militară a teritoriului unui stat frățesc — aduce cel mai grav prejudiciu luptei forțelor revoluționare din toate țările pentru idealurile de libertate socială și națională, pentru triumful cauzei lui Marx, Engels și Lenin

Numai organele alese ale partidului și statului poartă răspunderea asupra destinelor unei națiuni socialiste, pot hotărî cînd sînt și cînd nu sînt în pericol cauza socialismului și cuceririle revoluționare ale poporului, pot solicita sau nu ajutorul politic, militar sau de altă natură al celorlalte țări socialiste. A nesocoti aceste organe, a acționa în pofida voinței și peste capul lor, a aprecia situația dintr-o țară socialistă — și a acționa în consecință — pe baza informărilor unilaterale sau tendențioase făcute de anumite grupuri sau persoane înseamnă a călca în picioare principiul sacru al suveranității unui popor socialist, a unui partid comunist frățesc aflat la conducerea țării, a crea o situație de arbitrar, deosebit de periculoasă pentru relațiile dintre țările socialiste, pentru cauza colaborării și prieteniei între popoare.

Întărirea prieteniei și colaborării între partidele și popoarele noastre este strîns legată de asigurarea unei informări cît mai largi, corecte și obiective a opiniei publice din fiecare țară cu privire la stările de lucruri din alte partide sau țări socialiste. Numai pe această bază popoarele pot cunoaște realitățile din celelalte țări socialiste, numai pe această cale se poate contribui cu adevărat la dezvoltarea prieteniei și colaborării între țările socialiste, între partidele comuniste și muncitorești.

(Continuare în pag. a II-a)

Adunarea festivă consacrată celei de-a XXIV-a aniversări a eliberării României

Marea sală a Palatului Republicii Socialiste România a găzduit, joi după-amiază, adunarea festivă organizată de Comitetul municipal București al P.C.R. și consiliul popular municipal, cu prilejul celei de-a XXIV-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist. Pe fundalul scenei se aflau, desfășurate în falduri, drapelele patriei și partidului, inscripția „23 August" și datele festive: 1944—1968.

La sosirea în sală, conducătorii de partid și de stat au fost întîmpinați cu o călduroasă manifestație de simpatie de către participanții la adunare.

În prezidiu au luat loc tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer, Gheorghe Apostol, Alexandru Bîrlădeanu, Emil Bodnaraș, Chivu Stoica, Paul Niculescu-Mizil, Virgil Trofin, Ilie Verdeț, Vasile Vîlcu, Dumitru Popa, Constantin Pîrvulescu, președintele Comisiei Centrale de Revizie a C.C. al P.C.R., general-colonel Ion Ioniță, ministrul forțelor armate, Alexandru Sencovici, ministrul industriei ușoare, Gheorghe Vasilichi, președintele UCECOM, general de armată Iacob Teclu, membru al Consiliului de Stat, Suzana Gâdea, membru al Consiliului de Stat, președinta Consiliului Național al Femeilor, Ion Iliescu, prim-secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului, general-colonel Ion Gheorghe, prim-adjunct al ministrului forțelor armate, șeful Marelui Stat Major, acad. Gheorghe Mihoc, rectorul Universității din București, general-colonel în rezervă Dumitru Dămăceanu, artistul poporului Alexandru Ciucurencu, Marin Preda și Meliusz Jozsef, scriitori, compozitorul Gheorghe Dumitrescu, Alexandrina Plopeanu, filatoare la F.R.B., și Aurelian Dinescu, cazangiu la uzinele „Grivița Roșie".

În lojile oficiale se aflau membri și membri supleanți ai Comitetului Executiv, secretari ai C.C. al P.C.R., vicepreședinți ai Consiliului de Stat și ai Consiliului de Miniștri.

La adunare au luat parte membri ai C.C. al P.C.R., ai Consiliului de Stat și ai guvernului, conducători de instituții centrale și organizații obștești, vechi militanți ai mișcării muncitorești din țara noastră, participanți la insurecția armată de la 23 August 1944, generali activi și în rezervă, foști conducători de mari unități pe frontul antihitlerist, ofițeri superiori, academicieni și alți oameni de știință și cultură, activiști de partid și de stat, muncitori fruntași din întreprinderile bucureștene, ziariști români și corespondenți ai presei străine.

Au fost prezenți șefi ai misiunilor diplomatice acreditați la București și alți membri ai corpului diplomatic. De asemenea, au luat parte oaspeți de peste hotare invitați la manifestările prilejuite de sărbătorirea zilei de 23 August.

A fost intonat Imnul de Stat al Republicii Socialiste România.

Adunarea festivă a fost deschisă de tovarășul Dumitru Popa, membru supleant al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului municipal București al P.C.R., primarul general al Capitalei.

În aplauzele asistenței a luat cuvîntul tovarășul Ion Gheorghe Maurer, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Miniștri.

În repetate rînduri, cuvîntarea a fost subliniată prin vii și puternice aplauze.

La încheierea cuvîntării, întreaga asistență, în picioare, a ovaționat îndelung pentru Partidul Comunist Român, pentru Comitetul său Central, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru patria noastră iubită — Republica Socialistă România. (Agerpres)

Cuvîntarea tovarășului Ion Gheorghe Maurer

Stimați tovarăși,

Cinstim astăzi marea noastră sărbătoare națională — aniversarea memorabilului eveniment al eliberării României de sub jugul fascist. Douăzeci și trei August 1944 s-a întipărit în conștiința poporului român ca un moment deosebit de însemnat în istoria sa, punctul de plecare al transformărilor revoluționare care au dus la dobîndirea adevăratei independențe și suveranități a țării, la eliberarea socială a celor ce muncesc, la construirea celei mai drepte orînduiri din cîte au existat pe acest pămînt — orînduirea socialistă — la afirmarea plenară și înflorirea forțelor de creație ale națiunii noastre. Cu cît înaintăm mai mult pe drumul deschis acum 24 de ani, cu atît ne apare mai evident sensul major al insurecției armate antifasciste, ca piatră de hotar în lupta pentru triumful deplin al libertății pe meleagurile României.

Vă sînt bine cunoscute circumstanțele în care s-au desfășurat evenimentele din august 1944; ele au avut rădăcini adînci în realitățile economice și sociale ale țării, au fost urmarea unui proces ce-și are geneza în trecutul îndepărtat. Nevoit, prin însăși așezarea sa, să se dezvolte într-o permanentă confruntare cu adversități de tot felul, îndurînd secole de-a rîndul asuprirea străină și dominația claselor exploatatoare din interior, poporul român a acumulat o puternică ură împotriva împilatorilor, un aprig dor de libertate. Lanțul nesfîrșit al eroicelor bătălii purtate sub conducerea unor renumiți voievozi pentru apărarea pămîntului strămoșesc de cotropitorii străini și pentru neatîrnarea țării, vîlvătaia mereu aprinsă a luptelor desfășurate de masele muncitoare de la sate și orașe pentru egalitate socială, drepturi democratice și un trai omenesc sînt tot atîtea mărturii ale năzuinței spre o viață liberă, care traversează de la un capăt la altul istoria României.

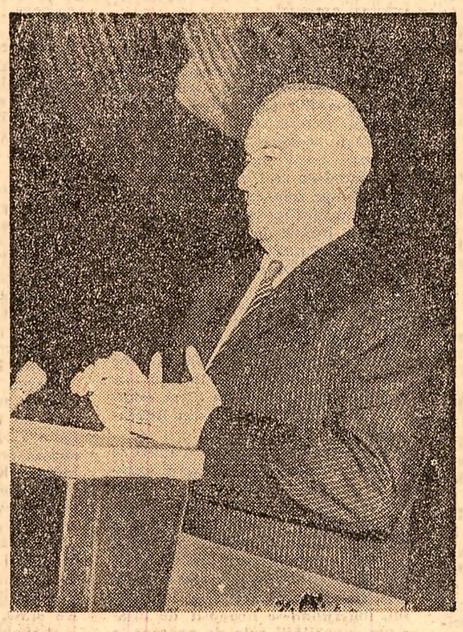

Lupta pentru libertatea poporului nostru s-a ridicat pe o treaptă superioară cînd pe arena socială a apărut și s-a afirmat clasa muncitoare, clasa cea mai înaintată, căreia i-a revenit misiunea istorică de a înfăptui, o dată cu propria eliberare din lanțurile exploatării, eliberarea întregii societăți, iar prin crearea și întărirea partidului marxist-leninist al clasei muncitoare s-a făurit una dintre cele mai importante premise ca idealul libertății să devină fapt.

Prima mare izbîndă pe acest drum a fost repurtată ca rezultat al insurecției din august 1944, organizată și condusă de Partidul Comunist Român.

Ne sînt încă vii în amintire anii întunecați, cînd odiosul regim al dictaturii fasciste și războiul hitlerist împinseseră la limita lor extremă suferințele și revolta maselor populare. Exponent al voinței întregului popor, Partidul Comunist Român a organizat, încă de la începutul războiului, mișcarea de rezistență antifascistă, care s-a dezvoltat mereu, cuprinzînd în rîndurile ei muncitori, țărani, intelectuali, oameni aparținînd celor mai diferite categorii sociale, ostași, ofițeri și cadre superioare din armată, oameni politici de diverse orientări, pe toți cei interesați în doborîrea regimului antonescian și scoaterea țării din războiul hitlerist.

Una dintre condițiile obiective care au favorizat succesul luptei de eliberare a poporului român au constituit-o victoriile repurtate împotriva Germaniei hitleriste de Uniunea Sovietică. Ducînd pe umerii săi greul războiului, poporul sovietic are marele merit de a fi dat loviturile cele mai puternice fascismului, dușmanului de moarte al omenirii.

Întreaga desfășurare a insurecției armate a confirmat justețea planului de acțiune elaborat de Partidul Comunist Român, a pus în evidență cu toată puterea capacitatea sa de a-și stabili strategia și tactica corespunzător condițiilor concrete din România, de a organiza și conduce masele în lupta de eliberare.

Așa cum se știe, la 23 August 1944, ca rezultat al acțiunii conjugate a forțelor insurecționale, dictatura fascistă a fost răsturnată, iar armata română, ca un singur om, a întors armele împotriva trupelor hitleriste.

După trei zile de lupte crîncene, forțele patriotice populare și unități ale armatei au curățat complet Capitala și împrejurimile ei de hitleriști, iar pînă la finele lunii au eliberat întreaga Muntenie, Dobrogea, Oltenia, Banatul, partea de sud a Transilvaniei și a Crișanei, capturînd zeci de mii de prizonieri.

De la 23 August și pînă la zdrobirea definitivă a Germaniei hitleriste, armata română a luptat eroic, alături de armata sovietică, acoperindu-se de glorie, pentru eliberarea întregului teritoriu al țării și dincolo de hotarele ei, pe teritoriul Ungariei și Cehoslovaciei. Efectivul militar de 540 000 de oameni, din care aproape 170 000 s-au jertfit pe cîmpul de bătălie, cheltuielile pentru susținerea frontului, împreună cu grelele pagube suferite prin distrugerile provocate de trupele fasciste dau măsura aportului material și de sînge al României la marea epopee a luptei împotriva fascismului. Voința fermă de a apăra și dezvolta libertatea cucerită la 23 August a determinat poporul român să se angajeze în această luptă cu toate resursele materiale și umane, cu întregul potențial militar, să săvîrșească pe cîmpul de bătaie, ca și în munca pentru susținerea frontului, adevărate minuni de vitejie și eroism. În focul luptelor, prin sîngele vărsat în comun de ostașii români și sovietici, s-au creat premise temeinice dezvoltării prieteniei, legăturilor multilaterale de colaborare dintre poporul român și popoarele sovietice.

De ziua marii noastre sărbători naționale, ne îndreptăm gîndurile cu emoție și recunoștință fierbinte spre neînfricații fii ai poporului, spre eroicii ostași români și sovietici, spre luptătorii formațiunilor

(Continuare în pag. a VI-a)

POSTURILE NOASTRE DE RADIO ȘI TELEVIZIUNE VOR TRANSMITE ASTĂZI ÎN JURUL OREI 8 PARADA MILITARĂ ȘI DEMONSTRAȚIA OAMENILOR MUNCII DIN CAPITALĂ CU PRILEJUL ZILEI DE 23 AUGUST

LUCRĂRILE SESIUNII EXTRAORDINARE A MARII ADUNĂRI NAȚIONALE

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu

(Urmare din pag. I)

După părerea noastră, s-a săvîrșit o mare și tragică greșeală, care nu poate avea decît consecințe grele pentru soarta unității sistemului socialist și a mișcării comuniste și muncitorești internaționale, pentru prestigiul și influența țărilor socialiste, pentru puterea de atracție a ideilor socialismului, pentru întărirea întregului front antiimperialist și a cauzei păcii în lume. Aprecierea noastră corespunde cu a numeroase alte partide comuniste și muncitorești, forțe progresiste și democratice, cercuri din cele mai largi ale opiniei publice mondiale, care au luat poziție de dezaprobare a acțiunii militare întreprinse împotriva Cehoslovaciei.

Dorim să subliniem, în spiritul unei înalte responsabilități, că nimic nu a îndreptățit și nici nu putea îndreptăți o asemenea măsură — de neconceput în lumea socialismului și care stîrnește o mare amărăciune în inima oricărui comunist cinstit. Delegația română de partid și de stat care a vizitat recent Republica Socialistă Cehoslovace a avut convorbiri cu tovarășii Alexander Dubcek, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, Ludvik Svoboda, președintele Republicii Socialiste Cehoslovace, Oldrich Cernik, președintele guvernului cehoslovac, Josef Smrkovsky, președintele Adunării Naționale Cehoslovace, cu alți conducători de partid și de stat, s-a întîlnit cu numeroși oameni ai muncii, locuitori ai orașului Praga. Ea s-a putut convinge încă o dată, la fața locului, că Partidul Comunist din Cehoslovacia, conducerea sa legitim aleasă, clasa muncitoare și întregul popor sînt ferm hotărîte să înfrîngă orice manifestare negativă, antisocialistă și să depășească greutățile temporare existente în viața socială a țării, să consolideze și să dezvolte cuceririle socialiste, să-și mențină alianțele politice și legăturile economice cu celelalte țări socialiste. Ne-am întors cu convingerea că soarta socialismului în Cehoslovacia frățească se află în mîini sigure. Cu atît mai mult orice încercare de justificare a intervenției armate este cu desăvîrșire lipsită de temei.

De la această înaltă tribună, în numele Partidului Comunist Român, al întregului popor român, adresez un cald mesaj de simpatie și solidaritate internaționalistă poporului frate cehoslovac, comuniștilor din Cehoslovacia și îmi exprim deplina încredere în capacitatea lor de a asigura mersul înainte al Cehoslovaciei pe calea socialismului și comunismului! **(Aplauze prelungite, puternice).**

Totodată, considerăm că nu este încă prea tîrziu de a se da dovadă de rațiune și de spirit de răspundere pentru cauza prieteniei între țările socialiste, încetîndu-se acțiunile militare împotriva Cehoslovaciei, creîndu-se condiții ca organele constituționale ale statului și organele de partid alese statutar să-și poată desfășura nestingherite activitatea. În acest scop este necesar ca toate problemele care privesc relațiile cu Cehoslovacia să fie rezolvate prin discuții și tratative cu conducerea de partid și de stat legală a țării. Aceasta este singura cale justă de ieșire din situația gravă ce s-a creat, singura cale corespunzătoare rațiunii politice și intereselor socialismului.

Partidul și guvernul țării noastre sînt hotărîte să militeze activ pentru a se ajunge la reglementarea crizei create în Cehoslovacia, pe baza respectării independenței și suveranității naționale a acestei țări, a egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne. Numai astfel se poate asigura normalizarea situației create, a relațiilor dintre țările socialiste **(Aplauze).**

Poziția Comitetului Central al partidului nostru este împărtășită de întregul popor român, care și-a manifestat cu însuflețire, într-un fierbinte spirit patriotic, adeziunea deplină față de hotărîrile plenarei, încrederea și atașamentul față de partid, unitatea sa de nezdruncinat în jurul partidului și guvernului **(Aplauze puternice, însuflețite).**

În cadrul însuflețitei manifestări a populației Capitalei, care a avut loc ieri în fața sediului Comitetului Central al partidului, în adunări ale activului de partid din județe, în telegramele trimise de colectivele de oameni ai muncii conducerii partidului și statului, în declarațiile făcute presei de nenumărați cetățeni, poporul nostru și-a exprimat într-o unanimitate deplină încrederea și sprijinul nețărmurit față de Comitetul Central al Partidului Comunist Român și guvernul țării, hotărîrea de a înfăptui neabătut politica internă și externă a partidului și statului. **(Aplauze puternice).**

Avînd în vedere implicațiile multiple ale intervenției armate în Republica Socialistă Cehoslovace și corespunzător hotărîrilor plenarei de ieri a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, considerăm necesar ca Marea Adunare Națională să ia în dezbatere și să adopte o declarație care să expună principiile după care ne călăuzim în activitatea internațională a statului nostru, normele fundamentale pe care înțelegem să clădim și să dezvoltăm relațiile României cu celelalte țări socialiste, cu toate țările lumii, modul în care vedem soluționarea crizei provocate de evenimentele din Cehoslovacia, măsurile necesare pentru asigurarea în continuare a muncii pașnice a poporului român, pentru apărarea cuceririlor sale revoluționare, a libertății, independenței și suveranității naționale, sacre, a scumpei noastre patrii, Republica Socialistă România! **(Aplauze puternice, prelungite).**

În continuare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat citire proiectului de Declarație, după care a spus:

Îmi exprim convingerea că, dînd glas voinței unanime a poporului, pe care îl reprezentați, veți adopta în unanimitate această declarație, veți milita cu toată energia și hotărîrea pentru traducerea în viață a acestor principii — care constituie trăsătura caracteristică a politicii externe a partidului și statului nostru socialist, pe deplin corespunzătoare intereselor vitale ale națiunii noastre socialiste, cauzei păcii în întreaga lume.

HOTĂRÎRE

pentru adoptarea Declarației Marii Adunări Naționale cu privire la principiile de bază ale politicii externe a României

Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România adoptă Declarația cu privire la principiile de bază ale politicii externe a României.

Marea Adunare Națională împuternicește biroul său și guvernul țării noastre să transmită această declarație ca document oficial parlamentelor și guvernelor din toate țările lumii, precum și Organizației Națiunilor Unite.

DECLARAȚIA

Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România

(Urmare din pag. I)

Realitatea politică, viața au demonstrat că unica modalitate rațională și eficientă de soluționare a divergențelor, a deosebirilor de păreri ivite între țări socialiste, este discuția tovărășească, bazată pe respect și încredere reciprocă, între conducerile partidelor și statelor respective, găsirea prin eforturi răbdătoare, perseverente, sincere, a unor soluții reciproc acceptabile care să elimine neînțelegerile dintre partide, să asigure relații de colaborare tovărășească, internaționalistă între țările socialiste. Ne pronunțăm cu hotărîre împotriva practicii etichetărilor aplicate unor partide sau țări socialiste frățești pe baza unor informări culese din afară și peste capul conducerilor de partid și de stat. Această practică nu poate decît să otrăvească raporturile și să împiedice colaborarea frățească între partidele și țările socialiste. De aceea, trebuie să acționăm pentru a înlătura cu desăvîrșire și pentru totdeauna asemenea practici. Ele sînt străine principiilor pe care se bazează relațiile dintre partidele și țările noastre, străine spiritului marxism-leninismului; a le admite în continuare în viața, în activitatea partidelor înseamnă a tolera încălcarea principiilor marxism-leninismului. Partidul nostru este ferm hotărît să facă totul pentru a contribui la întronarea în viața sistemului mondial socialist, a mișcării comuniste și muncitorești a principiilor comunismului — ale marxism-leninismului, așa cum a fost conceput de Marx și Lenin, ale ideologiei noastre atotbiruitoare, care asigură perspectiva înfloririi multilaterale a tuturor națiunilor.

Totodată, considerăm că în nici un caz deosebirile de vederi — care pot surveni între țările socialiste în legătură cu interpretarea uneia sau alteia dintre problemele construcției socialismului, mișcării comuniste și situației internaționale — nu trebuie să aibă repercusiuni pe planul relațiilor interstatale, să ducă la presiuni economice, politice sau de orice altă natură.

Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România, partidul și guvernul, întregul popor român declară că sînt ferm hotărîte să acționeze în raporturile de colaborare și prietenie cu țările socialiste exclusiv pe baza principiilor internaționalismului socialist, militînd cu fermitate pentru respectarea dreptului intangibil al fiecărui popor de a-și hotărî singur propriile destine, de a-și alege formele concrete de edificare a socialismului. Este de competența exclusivă a fiecărui partid comunist sau stat socialist de a stabili metodele practice de construire a societății socialiste, politica internă și externă a țării, aplicînd în mod creator învățăturile generale ale marxism-leninismului la situația concretă din țara respectivă. Aceasta nu poate și nu trebuie să fie obiect de dispută sau de ingerințe în treburile interne ale unui stat socialist.

România își afirmă loialitatea deplină față de alianțele sale politice și militare cu țările socialiste frățești, hotărîrea fermă de a le respecta întocmai, văzînd în aceasta o chezășie a apărării fiecărui stat socialist în fața unei agresiuni imperialiste, a întăririi forței de apărare a întregului sistem socialist, a apărării păcii în lume. Marea Adunare Națională exprimă dorința poporului român de a dezvolta relațiile de prietenie tovărășească cu popoarele Uniunii Sovietice, de care sîntem legați prin vechi tradiții de amiciție și bună vecinătate, prin raporturi de solidaritate internaționalistă, de a extinde și întări alianța și prietenia trainică cu celelalte țări socialiste vecine, Iugoslavia, Bulgaria, Ungaria, cu Cehoslovacia, Polonia, Republica Democrată Germană — primul stat socialist al muncitorilor și țăranilor din Germania —, cu Albania, cu statele socialiste din Asia, Republica Populară Chineză, R. D. Vietnam, R. P. D. Coreeană, Mongolia, cu primul stat socialist de pe continentul american, Cuba. Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România adresează Sovietului Suprem al U.R.S.S., parlamentelor din celelalte țări frățești, guvernelor și partidelor comuniste din toate țările socialiste frățești un apel solemn de a face totul pentru promovarea fermă a principiilor internaționaliste în relațiile din sînul sistemului socialist, de a nu permite nici un fel de încălcare a acestor principii, nici un fel de știrbire a libertății, independenței și suveranității naționale a vreunui popor. Prin aceasta ne dovedim la înălțimea încrederii popoarelor, la înălțimea încrederii și așteptărilor întregii omeniri.

Desfășurarea vieții internaționale scoate în relief pericolul deosebit pe care îl reprezintă pentru cuceririle revoluționare, progresiste ale popoarelor activitatea imperialismului contemporan care înfăptuiește o politică agresivă, de încordare, pune la cale comploturi și lovituri de stat, atentează la independența popoarelor, încurajează forțele militariste, creează și menține focare de război în lume. În aceste condiții asigurarea capacității de apărare a țărilor socialiste, lupta lor unită constituie o datorie sacră a partidelor comuniste și muncitorești din aceste țări, a guvernelor și organelor supreme ale statului, o îndatorire de supremă responsabilitate față de propriul popor, față de clasa muncitoare și forțele păcii din întreaga lume.

Totodată, considerăm că în nici un caz deosebirile de vederi — care pot surveni între țările socialiste în legătură cu interpretarea uneia sau alteia dintre problemele construcției socialismului, mișcării comuniste și situației internaționale — nu trebuie să aibă repercusiuni pe planul relațiilor interstatale, să ducă la presiuni economice, politice sau de orice altă natură.

Corespunzător acestor scopuri și ca urmare a creării blocului agresiv N.A.T.O., a fost creată Organizația Tratatului de la Varșovia din care România face parte încă de la constituirea organizației. În mod neabătut țara noastră și-a îndeplinit și își îndeplinește îndatoririle ce-i revin ca membră a Tratatului, îngrijindu-se neobosit de întărirea capacității sale de apărare, a forțelor sale armate care străjuiesc liniștea și securitatea patriei, dezvoltînd colaborarea militară cu forțele armate ale celorlalte țări socialiste participante la Tratat. Considerăm că atîta timp cît va exista blocul N.A.T.O. este necesară și menținerea Organizației Tratatului de la Varșovia.

În același timp, România subliniază cu toată fermitatea că Tratatul de la Varșovia a fost creat exclusiv ca instrument de apărare a țărilor socialiste împotriva unei agresiuni din afară, a unui atac imperialist. Aceasta a fost, este și va fi unica rațiune a existenței sale. Sub nici un motiv, în nici un caz și în nici o formă Organizația Tratatului de la Varșovia nu poate fi folosită sau invocată pentru acțiuni militare împotriva vreunei țări socialiste.

Tratatul de la Varșovia poate fi conceput numai ca o organizație a unor state socialiste egale în drepturi. De aceea, orice act întreprins în numele Tratatului, orice acțiune militară înfăptuită sub egida sa trebuie să fie rezultatul consultărilor și al hotărîrii comune, unanime, a tuturor statelor membre — așa cum prevede însuși Tratatul. Măsurile care contravin acestor norme nu pot angaja în nici un fel Tratatul de la Varșovia ca organizație, toate statele membre ale acesteia.

În spiritul Tratatului de la Varșovia țările participante au datoria de a se ajuta reciproc în cazul unei agresiuni imperialiste. În conformitate cu principiile democrației, ale normelor constituționale și cu însăși prevederile Tratatului, cererea de ajutor militar sau hotărîrea de a participa la acțiuni militare comune sînt de resortul exclusiv al organelor legale ale statului respectiv. Acestea, și numai ele, sînt în măsură să ia hotărîri în probleme de asemenea însemnătate majoră.

Are o uriașă importanță în viața țărilor socialiste realizarea principiilor diplomației preconizate de Lenin — o diplomație deschisă, profund democratică și populară, emanație a voinței și intereselor întregii națiuni. Un popor liber și stăpîn pe soarta sa are dreptul să fie informat, să cunoască întreaga activitate internațională a statului, toate obligațiile derivate din tratatele și pactele politice și militare în care este angajată țara respectivă.

Marea Adunare Națională consideră că tratatele care leagă România de alte țări trebuie să fie în mod obligatoriu aprobate de forul suprem al statului, ca toate îndatoririle poporului nostru privind colaborarea și cooperarea militară cu celelalte țări, orice clauze privind staționarea unor trupe aliate pe teritoriul său să fie exclusiv rezultatul hotărîrii exprese a parlamentului, organul suprem al puterii de stat a națiunii noastre socialiste. Aceasta este deosebit de necesar pentru a asigura ca toate angajamentele țării să fie emanația voinței suverane a poporului, a întregii națiuni, pentru ca poporul să poată acționa ca un tot unit în vederea înfăptuirii lor.

Marea Adunare Națională reafirmă poziția cunoscută a României de a-și dezvolta relațiile cu toate țările, indiferent de orînduirea socială, pe baza principiilor independenței, suveranității, egalității, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc. Numai respectarea acestor principii, care constituie norme fundamentale ale dreptului internațional, poate asigura afirmarea spiritului de legalitate și justiție în raporturile dintre state, poate asigura dreptul inalienabil al fiecărui popor de a-și decide singur soarta. Promovarea lor consecventă, înrădăcinarea lor trainică în viața internațională este o cerință de însemnătate hotărîtoare pentru dezvoltarea unor raporturi de încredere între state, pentru apropierea între popoare și întărirea prieteniei și consolidarea păcii în lume.

Marea Adunare Națională dă o înaltă apreciere activității desfășurate de guvernul român pentru dezvoltarea relațiilor pe toate planurile cu statele de pe continentul nostru, pentru înfăptuirea securității europene și consideră că trebuie intensificate eforturile pentru așezarea raporturilor dintre toate națiunile Europei pe baze noi, pentru buna colaborare în toate domeniile a tuturor popoarelor continentului, corespunzător intereselor păcii în întreaga lume.

Adresăm cu acest prilej parlamentelor, organelor supreme de conducere, guvernelor tuturor țărilor mari sau mici, care poartă răspunderea destinelor națiunilor lor și a păcii, apelul de a dezvolta cooperarea internațională, de a acționa neobosit pentru micșorarea încordării, pentru înlăturarea surselor de suspiciune din relațiile între state, pentru afirmarea spiritului de colaborare și respect reciproc în viața internațională, pentru statornicirea unui climat trainic de pace în întreaga lume.

Acționînd în acest spirit ne îndeplinim una din obligațiile primordiale în fața popoarelor noastre, în fața viitorului întregii lumi.

România consideră că trebuie militat cu hotărîre pentru a se ajunge la dezarmarea generală și, în primul rînd, pentru a se înfăptui în cel mai scurt timp eliminarea armelor atomice care constituie un pericol pentru însăși existența omenirii. Aceste arme trebuie să fie scoase în afara legii, pentru ca popoarele să trăiască fără teama pericolului unui război termonuclear. Trebuie să facem totul pentru a realiza acest deziderat al omenirii.

România participă activ la întreaga activitate a Organizației Națiunilor Unite îndreptată spre destindere, spre asigurarea păcii și securității în lume, acordă o deosebită atenție înfăptuirii principiilor înscrise în Carta acestei organizații.

Marea Adunare Națională consideră că trebuie realizată universalitatea Organizației Națiunilor Unite pentru ca toate statele lumii să-și poată aduce contribuția activă, în cadrul acestei organizații, la însănătoșirea vieții internaționale. Conform principiilor Cartei O.N.U. și țelurilor sale, această organizație are datoria de a lua măsurile necesare atunci cînd independența și suveranitatea unui stat membru al organizației sînt încălcate, cînd o țară devine obiectul unei intervenții armate străine. Respectarea suveranității și independenței tuturor națiunilor lumii este o îndatorire internațională primordială.

Marea Adunare Națională își exprimă aprobarea deplină față de politica și activitatea externă internaționalistă desfășurată de Partidul Comunist Român și de guvernul țării noastre, față de eforturile lor neobosite pentru lichidarea încordării între țările socialiste, între partidele comuniste și muncitorești, pentru întărirea unității țărilor socialiste și a partidelor comuniste frățești. Marea Adunare Națională aprobă întru totul concluziile ședinței comune a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a Consiliului de Stat și a Consiliului de Miniștri ținută la 21 august anul acesta, precum și măsurile adoptate cu acest prilej în vederea creșterii aportului țării noastre la depășirea acestui moment greu prin care trec relațiile dintre țările socialiste. Marea Adunare Națională își exprimă dezaprobarea față de amestecul în treburile interne ale poporului cehoslovac, față de intervenția militară a celor cinci țări în Cehoslovacia. Ea își manifestă convingerea că sînt necesare eforturi noi și perseverente pentru soluționarea principială a crizei survenite ca urmare a intervenției militare împotriva poporului cehoslovac. Interesele supreme ale socialismului, ale păcii cer să se facă apel la rațiune, la înțelegere, la spirit tovărășesc. Încă nu este prea tîrziu pentru a face să triumfe principiile colaborării internaționaliste, pentru a se întreprinde măsuri menite să creeze premise soluționării judicioase a crizei intervenite în raporturile cu Cehoslovacia, pentru îmbunătățirea relațiilor între țările socialiste.

Singura cale pentru stingerea conflictului creat este retragerea neîntîrziată a tuturor trupelor străine de pe teritoriul Republicii Socialiste Cehoslovace, crearea condițiilor ca poporul frate cehoslovac, partidul și guvernul legal cehoslovac să-și poată rezolva treburile interne fără nici un amestec din afară. Este de o importanță vitală ca organele de partid statutare și organele de stat constituționale ale Cehoslovaciei să-și poată desfășura nestingherite activitatea de conducere a vieții economice, politice și sociale, ca cu ele și numai cu ele să se discute despre modalitățile de soluționare a crizei actuale din Cehoslovacia. Marea Adunare Națională își exprimă încrederea deplină în capacitatea poporului frate cehoslovac, a partidului său comunist și a guvernului țării, a organelor alese în mod legal și constituțional de a rezolva cu succes problemele interne ale dezvoltării socialismului în Cehoslovacia, de a învinge greutățile care s-au creat, de a asigura mersul înainte al patriei lor pe calea socialismului și comunismului.

Marea Adunare Națională cheamă în aceste zile pe toți oamenii muncii, clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, întregul popor să-și încordeze eforturile pentru realizarea programului de dezvoltare multilaterală a țării elaborat de partid și guvern, pentru înfăptuirea măreților sarcini ale construcției socialismului, pentru dezvoltarea economiei, științei, culturii, artei, pentru realizarea politicii partidului de ridicare a nivelului de trai al maselor, de înflorire a națiunii noastre socialiste.

Marea Adunare Națională reafirmă voința fermă a partidului și guvernului, a forului suprem al țării de a face totul pentru ridicarea pe o treaptă superioară a operei de edificare a socialismului, punînd la baza întregii noastre vieți sociale principiile democratismului socialist, care asigură participarea activă a tuturor cetățenilor la elaborarea și înfăptuirea politicii interne și externe a țării, la rezolvarea treburilor statului, împlinirea multilaterală a personalității fiecăruia corespunzător principiilor umanismului socialist, valorificarea energiei, talentului și capacității fiecărei persoane în folosul societății, al patriei socialiste.

Ne exprimăm convingerea că poporul nostru nu-și va precupeți eforturile pentru realizarea acestor sarcini, își va stringe și mai puternic rîndurile în jurul conducerii de partid și de stat, făcînd zid în apărarea cuceririlor noastre revoluționare, a independenței și suveranității patriei. Suveranitatea și independența națională sînt bunuri neprețuite, pe care poporul român, în frunte cu partidul comunist, le-a cucerit prin lupte și jertfe grele, la capătul unui drum istoric zbuciumat. Ele sînt cuceriri fundamentale ale orînduirii socialiste, la care oamenii muncii, întregul popor țin ca la propria lor viață, căci de ele depind însăși viața, însuși viitorul lor.

Tocmai de aceea politica promovată de partid și guvern este îmbrățișată cu încredere și atașament nețărmurit de toți oamenii muncii, indiferent de naționalitate, de întreaga noastră națiune socialistă, este considerată de poporul român ca expresia fidelă a năzuințelor și aspirațiilor sale fundamentale, a intereselor supreme atît ale generațiilor de azi cît și ale celor de mîine ale patriei noastre. Înfăptuind neabătut această politică, poporul român își îndeplinește îndatorirea sfîntă față de patria noastră socialistă, precum și obligațiile sale internaționaliste de detașament activ al frontului revoluționar antiimperialist mondial, obligațiile față de cauza unității țărilor socialiste, a colaborării și prieteniei tuturor popoarelor, a păcii și securității în întreaga lume.

La Palatul Marii Adunări Naționale s-au desfășurat, joi dimineața, lucrările celei de-a XI-a sesiuni, extraordinare, a celei de-a V-a legislaturi a Marii Adunări Naționale.

Sînt prezenți în sala M.A.N., în afara deputaților, numeroși invitați din întreaga țară — activiști de partid și de stat, conducători de instituții centrale și organizații obștești, personalități ale vieții științifice și culturale, generali și ofițeri superiori, șefi ai cultelor, ziariști români, trimiși speciali ai unor ziare și posturi de radioteleviziune de peste hotare, corespondenții permanenți ai presei străine la București.

La lucrările sesiunii au asistat, de asemenea, șefi ai misiunilor diplomatice acreditați în România.

La ora 10,30, primiți cu puternice urale și ovații, au sosit în sala de ședințe conducătorii de partid și de stat.

În lojile oficiale au luat loc tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer, Gheorghe Apostol, Alexandru Bîrlădeanu, Emil Bodnăraș, Chivu Stoica, Paul Niculescu-Mizil, Virgil Trofin, Ilie Verdeț, Maxim Berghianu, Florian Dănălache, Constantin Drăgan, Janos Fazekas, Gheorghe Rădulescu, Leonte Răutu, Vasile Vîlcu, membri supleanți ai Comitetului Executiv și secretari ai C.C. al P.C.R., vicepreședinți ai Consiliului de Stat și ai Consiliului de Miniștri, membri ai Consiliului de Stat.

Lucrările sesiunii au fost deschise de președintele Marii Adunări Naționale, tovarășul Ștefan Voitec.

Marea Adunare Națională a aprobat în unanimitate următoarea ordine de zi a sesiunii:

— Declarația Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România cu privire la principiile de bază ale politicii externe a României.

În aplauzele puternice ale asistenței a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România.

În cadrul cuvîntării rostite, tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat proiectul Declarației Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România cu privire la principiile de bază ale politicii externe a României.

Cuvîntarea și textul proiectului de Declarație au fost urmărite cu deosebit interes de cei prezenți și subliniate în repetate rînduri cu vii și entuziaste aplauze. La încheierea expunerii, întreaga asistență, în picioare, a ovaționat îndelung.

Au început apoi dezbaterile asupra proiectului de Declarație. Au luat cuvîntul deputații: Dumitru Balalia, prim-secretar al Comitetului județean Prahova al P.C.R., președintele consiliului popular județean, Traian Ionașcu, directorul Institutului de cercetări juridice al Academiei, Ștefan Tripșa, maistru la Combinatul siderurgic din Hunedoara, Miron Nicolescu, președintele Academiei Republicii Socialiste România, Viorel Uibaru, președintele cooperativei agricole de producție din comuna Lenauheim, județul Timiș, Constantin Drăgan, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., prim-vicepreședinte al Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România, György Kovacs, vicepreședinte al Marii Adunări Naționale, Emil Oniga, directorul general al Uzinei de tractoare din Brașov, Ion Iliescu, prim-secretar al C.C. al Uniunii Tineretului Comunist, ministru pentru problemele tineretului, Wilhelm Lutsch, vicepreședinte al Consiliului popular județean Brașov, general-locotenent Vasile Alexe, Constantin Mateescu, prim-vicepreședinte al Uniunii centrale a cooperativelor de consum, Suzana Gâdea, membră a Consiliului de Stat, președinta Consiliului Național al Femeilor, Justin Moisescu, mitropolitul Moldovei și Sucevei, Zaharia Stancu, președintele Uniunii scriitorilor, Constantin Daicoviciu, membru al Consiliului de Stat, rectorul Universității „Babeș-Bolyai" din Cluj, și Virgil Cazacu, secretar al Comitetului municipal București al P.C.R.

După încheierea dezbaterilor, într-o atmosferă de mare entuziasm, Marea Adunare Națională a adoptat în unanimitate Declarația Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România cu privire la principiile de bază ale politicii externe a României și a împuternicit biroul său și guvernul țării noastre să transmită această declarație ca document oficial parlamentelor și guvernelor din toate țările lumii, precum și Organizației Națiunilor Unite.

Izbucnesc puternice urale și ovații, prin care reprezentanții poporului în cel mai înalt for al țării își exprimă adeziunea fermă și deplină față de politica marxist-leninistă, clarvăzătoare a partidului și guvernului, întru totul corespunzătoare intereselor fundamentale ale națiunii noastre socialiste, internaționalismului socialist, cauzei păcii și securității în lume.

Cuvîntul de închidere a sesiunii a fost rostit de tovarășul Ștefan Voitec.

★

Lucrările sesiunii extraordinare a Marii Adunări Naționale au fost urmărite de milioane de cetățeni ai țării prin intermediul posturilor noastre de radio și televiziune.

(Agerpres)

CUVÎNTUL DEPUTATULUI DUMITRU BALALIA

Am ascultat cu deosebită atenție proiectul de Declarație a Marii Adunări Naționale prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, document de mare importanță, care arată principiile pe baza cărora noi înțelegem să dezvoltăm relațiile cu toate țările, să ne aducem contribuția la întărirea coeziunii țărilor socialiste. Consider că această declarație exprimă cu fidelitate politica consecventă a partidului și statului nostru, interesele vitale ale poporului nostru, ale generațiilor de azi și de mîine, corespunde întru totul intereselor cauzei socialismului și păcii. De aceea, vă rog să-mi permiteți ca, de la această înaltă tribună, să exprim totala mea adeziune față de politica internă și externă a partidului nostru, față de declarația supusă astăzi dezbaterii și aprobării.

Principiile care stau la baza proiectului de Declarație a Marii Adunări Naționale și-au găsit o largă confirmare în activitatea depusă de statul nostru, în eforturile perseverente de a așeza relațiile de tip nou pe temelii solide. Partidul Comunist Român consideră că modul în care se desfășoară construcția noii orînduiri în fiecare țară socialistă, succesele obținute, perfecționarea relațiilor sociale, adîncirea democrației, precum și felul în care sînt organizate raporturile cu alte țări au o mare importanță națională și internațională. Cu cît fiecare țară socialistă își dezvoltă economia, industria și agricultura cu cît obține succese mai mari în ridicarea nivelului de trai material și spiritual al poporului, cu cît a-

(Continuare în pag. a III-a)

LUCRĂRILE SESIUNII EXTRAORDINARE A MARII ADUNĂRI NAŢIONALE

CUVÎNTUL DEPUTATULUI DUMITRU BALALIA

(Urmare din pag. a II-a)

dincește democrația socialistă, cu atît se întărește sistemul mondial socialist în ansamblul său, crește forța de influențare a ideilor socialismului. Numai manifestîndu-se încredere în politica elaborată de un partid frățesc, respectîndu-se principiul neamestecului în treburile interne se pot asigura raporturi bazate pe stimă și încredere reciprocă. Orice ingerință din afară, presiunile de orice natură nu pot duce decît la adîncirea divergențelor, prejudiciază cauzei unității. Iată de ce după părerea partidului și statului nostru respectarea neabătută a principiilor independenței și suveranității, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, întrajutorării tovărășești și avantajului reciproc formează legea de neclintit a raporturilor dintre statele socialiste.

Socialismul a devenit idealul de luptă a sute de milioane de oameni ai muncii de pe toate continentele pentru că el se întemeiază pe principiile de deplină echitate socială, pentru că — pentru prima oară în lume — această orînduire social-economică creează condiții în vederea dezvoltării libere și independente a popoarelor, pentru valorificarea superioară a resurselor naturale și afirmarea multilaterală a personalității omului.

Noi nu putem privi cu îngăduință ingerințele fără precedent în treburile interne ale unui stat suveran, încălcarea principiilor fundamentale care stau la baza relațiilor între state. Nici un fel de justificări și pretexte îmbrăcate în fraze despre pretinsa „îndeplinire a datoriei internaționaliste sfinte" sau despre „marea grijă pentru apărarea și consolidarea cuceririlor revoluționare ale socialismului" nu pot masca realitatea, nu pot absolvi de răspundere pe cei care au recurs la intervenția cu forța armată. Lumea și istoria ne judecă nu numai după principiile pe care le proclamăm, oricît de deschizătoare de drumuri ar fi asemenea principii, ci mai ales după felul cum acționăm pentru traducerea lor în viață, după mijloacele pe care le folosim. Dacă judecăm cinstit, acțiunea săvîrșită de cele cinci țări împotriva unui stat frățesc a dat apă la moară imperialismului, propagandei burgheze.

Partidul și statul nostru și-au cîștigat un binemeritat prestigiu pentru felul cum militează — cu fermitate și înalt devotament — pentru mai buna cunoaștere reciprocă, pentru apropierea popoarelor din țările socialiste, pentru întărirea continuă a prieteniei dintre țări, pentru întărirea solidarității internaționale a comuniștilor, a tuturor forțelor progresiste, antiimperialiste.

Această politică se bucură de aprobarea unanimă a poporului român. Cetățenii din circumscripția pe care o reprezint, numeroși oameni ai muncii din județul Prahova m-au rugat să transmit Marii Adunări Naționale încrederea lor deplină în conducerea de partid și de stat, în justețea politicii noastre interne și internaționale, hotărîți fiind să nu precupețească nici un efort pentru dezvoltarea multilaterală a patriei, pentru desăvîrșirea construcției socialiste. De asemenea, îngăduiți-mi să transmit secretarului general al Comitetului Central al partidului, președintele Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, din partea unuia dintre detașamentele de frunte ale țării în lupta pentru libertate și progres, — detașamentul petroliștilor, — din partea tuturor locuitorilor județului Prahova, cele mai calde mulțumiri pentru eforturile neabătute pe care le depune ca toate acțiunile partidului și statului să corespundă pe deplin năzuințelor poporului, cerințelor înfloririi continue a națiunii noastre socialiste.

Întregul nostru popor face zid în jurul Comitetului Central, este hotărît să apere independența și suveranitatea țării, cuceririle revoluționare ale poporului.

Apreciez că principiile exprimate în proiectul de Declarație a Marii Adunări Naționale corespund pe deplin intereselor poporului nostru, ale păcii și progresului. Să facem totul, stimați deputați, ca politica marxist-leninistă a partidului și statului nostru să fie transpusă în viață, convinși că astfel servim măreața cauză a omenirii muncitoare — comunismul.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI TRAIAN IONAŞCU

Proiectul de Declarație ce-l discutăm proclamă principiile care trebuie să guverneze neabătut relațiile dintre țările socialiste, ca și dintre toate statele din lume, respectarea independenței și suveranității naționale, deplina egalitate în drepturi, neamestecul în treburile altuia și avantajul reciproc.

Pătrunderea trupelor celor cinci state socialiste pe teritoriul cehoslovac constituie o deosebit de gravă încălcare a suveranității Republicii Socialiste Cehoslovace, deoarece suveranitatea constă în dreptul unui stat de a-și soluționa după propria apreciere, în chip liber, toate problemele de natură internă sau externă, fără a aduce atingere normelor dreptului internațional.

Așadar, alegerea căilor de construire a socialismului și apoi a comunismului aparține statului și poporului cehoslovac, după cum această alegere aparține oricărui stat, oricărui popor. Nici un stat nu se poate amesteca, spre a influența sau impune soluții, în *liberul* exercițiu al suveranității altui stat.

Acest principiu al neintervenției — interzicînd amestecul unuia sau mai multor state în soluționarea unor probleme interne sau externe ale unui alt stat ori popor — condamnă, deci, intervenția, tocmai pentru că aceasta este o încălcare a suveranității naționale, a egalității suverane a statelor, a dreptului popoarelor de a-și hotărî singure destinul lor.

În cuvîntarea pe care a rostit-o acum cîteva zile la festivitatea de la Academia Militară, tovarășul Nicolae Ceaușescu, amintind principiile care stau la temelia relațiilor dintre statele socialiste, ca state libere, suverane, egale în drepturi și fără puterea de a interveni unul în treburile altuia — a reamintit și caracterul cooperării militare a țărilor socialiste de a fi fost și de a fi „îndreptată împotriva primejdiei agresiunii imperialiste *din afară*, pentru a zădărnici orice atac din partea forțelor imperialismului la adresa suveranității și integrității teritoriale a statelor socialiste".

Într-adevăr, principiile pe care se întemeiază Tratatul de la Varșovia — așa cum se arată în preambulul și în articolul 5 al acestui Tratat — sînt: respectarea reciprocă a independenței și suveranității statelor, neamestecul în treburile interne, apărarea integrității teritoriale. Iar, în art. 1 al aceluiași Tratat se stipulează expres că părțile contractante se obligă ca, în conformitate cu Carta Națiunilor Unite, să se abțină, în relațiile lor internaționale, de la amenințarea cu forța sau folosirea ei și să-și rezolve litigiile lor internaționale prin mijloace pașnice. Prin activitatea tuturor membrilor săi, Tratatul de la Varșovia trebuie să corespundă principiilor care guvernează relațiile dintre țările socialiste, să îndreptățească menirea acestui tratat de a fi un pact de asistență mutuală cu caracter *defensiv*, ce funcționează pe calea *consultărilor* și a luării de măsuri *comune*, întemeiate pe consimțămîntul *tuturor* părților contractante, pe respectarea egalității suverane a statelor membre, a principiului neintervenției în treburile lor interne.

Acestea sînt cîteva din puternicele temeiuri de drept internațional ale proiectului de Declarație supus dezbaterii noastre și pe care am convingerea că îl vom adopta cu toată fermitatea, în scopul de a contribui la dezvoltarea unor relații prietenești, de colaborare frățească între țările socialiste, ca și în scopul eliminării divergențelor și al întăririi unității țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI ŞTEFAN TRIPŞA

Aș dori ca de la această înaltă tribună să exprim mîndria clasei noastre muncitoare, a întregului nostru popor pentru faptul că, în aceste clipe de cumpănă pentru cauza socialismului mondial, partidul și statul nostru reafirmă cu toată claritatea principiile de neclintit, marxist-leniniste, pe care trebuie să se bazeze relațiile dintre statele socialiste. Exprimînd această poziție, partidul și statul nostru își îndeplinesc o înaltă îndatorire internaționalistă față de popoarele tuturor țărilor socialiste, față de clasa muncitoare internațională, față de partidele comuniste și muncitorești.

Clasa muncitoare, clasa cea mai revoluționară a societății, condusă de partidele comuniste, a ridicat steagul luptei de eliberare de sub jugul capitalismului, pentru a construi, acolo unde a cucerit puterea, o lume mai bună, în care să triumfe idealurile comunismului, dreptul popoarelor.

Încrederea în forța morală și politică a maselor, în capacitatea fiecărui partid comunist de a conduce poporul pe calea construirii noii orînduiri este o condiție de bază a internaționalismului. Internaționalismul socialist nu se poate împăca cu nici un fel de amestec în treburile interne ale popoarelor și partidelor, cu încălcarea suveranității și independenței.

Iată de ce acțiunea la care au trecut trupele străine pe teritoriul cehoslovac — acțiune care nu are nici un temei — înseamnă pentru sistemul socialist mondial, pentru mișcarea comunistă și muncitorească internațională, pentru popoarele care luptă spre a-și cuceri sau consolida libertatea și independența, pentru întreaga omenire progresistă o lovitură grea, pe care imperialismul nu se va sfii s-o exploateze.

Amestecul în treburile interne, impunerea sub presiunea armelor a voinței unei țări și unui partid altei țări și partidului care o conduce nu pot fi apreciate de către orice muncitor conștient, de către orice comunist, altfel decît ca un act rușinos.

Ca forță conducătoare în statul nostru socialist, clasa muncitoare este purtătoarea cea mai fermă a aspirațiilor întregului popor. Ea aduce aportul cel mai însemnat la edificarea noii orînduiri. Fiecare realizare a poporului nostru condus de avangarda clasei muncitoare, Partidul Comunist Român, ne este scumpă ca lumina ochilor, noi am înfăptuit-o pentru că am devenit stăpîni ai acestei țări, am devenit cu adevărat poporul suveran, deplin suveran, întîiași dată în istoria României. Muncitori, țărani, intelectuali, poporul întreg, eliberat de exploatare, știe foarte bine că aceasta suveranitate este garanția libertății și progresului. Cum am putea îngădui să fie știrbită sau încălcată? Ar însemna să îngăduim știrbirea sau încălcarea uneia dintre cele mai mari cuceriri ale luptei noastre revoluționare.

Așa cum au știut să înfăptuiască revoluția socialistă, oamenii muncii din țara noastră, strîns uniți în jurul partidului, al Comitetului său Central, vor ști să apere fără șovăire patria socialistă, între hotarele căreia prind viață năzuințele noastre socialiste.

Aprob cu toată convingerea Declarația Marii Adunări Naționale. Noi, muncitorii, condamnăm încălcarea suveranității Cehoslovaciei socialiste și asigurăm clasa muncitoare cehoslovacă, partidul său comunist, popoarele Cehoslovaciei, de încrederea, sprijinul, solidaritatea noastră internaționalistă. Cerem retragerea imediată a trupelor străine de pe teritoriul Republicii Socialiste Cehoslovace, respectarea dreptului inalienabil al popoarelor și partidului din țara frățească de a rezolva problemele interne ale dezvoltării socialiste fără nici un amestec din afară.

Sînt pe deplin de acord cu măsurile destinate apărării cuceririlor noastre revoluționare. Partidul Comunist și guvernul României, strîns legate de popor, au dovedit și de această dată cea mai înaltă răspundere față de cauza socialismului în lume, față de destinele țării, au dat cea mai desăvîrșită expresie voinței și aspirațiilor poporului.

Ca muncitor oțelar îmi exprim sentimentele de totală adeziune față de politica justă a partidului și dau o înaltă apreciere activității conducerii sale, personal tovarășului Nicolae Ceaușescu, care este un luptător neobosit pentru întărirea unității dintre partidele comuniste și muncitorești, pentru promovarea principiilor marxist-leniniste în relațiile dintre popoare și state.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI MIRON NICOLESCU

Principiile care călăuzesc relațiile internaționale ale României, expuse de tovarășul Nicolae Ceaușescu și cuprinse în Proiectul de Declarație al Marii Adunări Naționale, exprimă imperative majore ale lumii contemporane. Atitudinea consecvent militantă față de aceste principii reprezintă contribuția țării noastre, a partidului nostru comunist, la procesul marilor prefaceri sociale pe care-l străbate în prezent omenirea.

Pentru normalizarea relațiilor internaționale și, în general a situației pe arena mondială, o însemnătate deosebită o are înlocuirea legii forței cu forța legii, cerință elementară a independenței și suveranității naționale. Independența unui stat presupune ca el să hotărască liber în toate problemele sale interne și externe, presupune respingerea oricărui amestec din afară. În lumina acestor cerințe, este de neconceput ca state socialiste să încalce prin forță dreptul unui alt stat socialist, să intervină cu brutalitate în treburile sale interne.

De aceea, vreau să aduc aici, de la această înaltă tribună, adeziunea totală a Academiei, a membrilor săi, a celor peste 2 000 de lucrători științifici din institutele sale, la acțiunile întreprinse cu promptitudine și hotărîre de partidul și guvernul țării, în legătură cu evenimentele grave ce se petrec în Cehoslovacia.

În momente ca acestea, în care judecata simplă ca și logica sînt incapabile să explice acțiunile nejustificate prin nimic a celor cinci țări socialiste, iar glasurile ce proclamau la Praga fidelitatea față de sistemul socialist și hotărîrea de a porni cinstit la construirea mai departe a societății socialiste în țara lor prin înlăturarea greșelilor trecutului, aceste glasuri au fost înăbușite de huruitul tancurilor și de bîzîitul avioanelor în vizită neașteptată și necerută.

Sîntem mîndri că partidul nostru în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, guvernul țării și întreaga conducere de stat dau dovadă de fermitate și de curaj în dezaprobarea acțiunii de intervenție armată a celor cinci state în Cehoslovacia, intervenție care constituie o mare primejdie pentru pacea în Europa și o gravă lovitură dată nobilelor idei ale socialismului.

Este foarte trist că trebuie să ne exprimăm aici protestul împotriva ocupării unei țări socialiste de către alte țări socialiste, la adăpostul unui pact care a fost încheiat cu scopul de a apăra țările socialiste împotriva unei agresiuni imperialiste.

Față de situația creată în Cehoslovacia, pentru apărarea cauzei socialismului și a păcii în lume, se impune retragerea imediată și necondiționată a trupelor străine. Popoarele Cehoslovaciei au dreptul suveran de a-și hotărî singure soarta, de a decide ele însele asupra măsurilor pe care le socotesc necesare pentru dezvoltarea socialismului în țara lor.

Nimeni pe lume nu poate să le silească să facă altfel decît le dictează interesele lor, lupta lor pentru socialism.

Tovarăși, sîntem chemați aici să punem sigiliul adeziunii poporului pe care îl reprezentăm pe declarația care va trebui să definească cu claritate poziția noastră față de natura relațiilor cu țările socialiste și principiile care să stea la baza acestor relații, să sublinieze protestul nostru hotărît, și tot atît de hotărîta noastră voință de a desfășura cu și mai mult elan munca de construcție a societății socialiste în țara noastră, pe căile pe care ni le-a indicat partidul de a apăra cu dîrzenie munca noastră, cuceririle noastre, ființa noastră națională.

Dați-mi voie să-mi exprim în încheiere dorința ca actul de aprobare a declarației să apară ca o comuniune solemnă a aleșilor poporului cu partidul și guvernul țării, un act de unire a întregii țări într-o singură voință, aceea de construire a societății socialiste într-un climat de demnitate umană, de libertate în alegerea căilor proprii, de încredere în forța noastră politică conducătoare, Partidul Comunist Român și Comitetul său Central, în frunte cu secretarul nostru general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI VIOREL UIBARU

Declarația Marii Adunări Naționale cu privire la principiile de bază ale politicii externe a Republicii Socialiste România, aflată astăzi în dezbaterea noastră, reafirmă ideile care, de foarte multă vreme, s-au aflat neîntrerupt la baza politicii externe a partidului și statului nostru. Noi nu definim aici o politică nouă, ci cerem respectarea unor principii fără de care nu se poate vorbi de colaborarea, cooperarea și prietenia țărilor socialiste, principii pe care, cel puțin în vorbe, nimeni nu le contestă.

Cît privește faptele concrete, ele sînt, din nefericire, în aceste zile mai ales, în contradicție cu principiile. Într-o țară suverană, în Republica Socialistă Cehoslovacă, împotriva voinței poporului ei și a instituțiilor sale constituționale, împotriva voinței forței sale conducătoare, Partidul Comunist din Cehoslovacia și Comitetul său Central, au intrat, nechemate și nedorite, trupe străine.

Mintea noastră nu poate înțelege și, mai ales, nu poate accepta ca cinci țări socialiste să intervină armat într-o altă țară socialistă și încă la adăpostul lozincilor despre apărarea socialismului, lozinci pe care le acoperă, în auzul omenirii întregi, uruitul șenilelor blindate. Nicăieri și niciodată în lume, baionetele n-au reușit să facă drum ideilor, dar, adeseori, au reușit să sape gropi pentru idei. Asta v-o spune un țăran care știe ce poate răbda și ce nu poate răbda pămîntul.

Noi toți, în țara aceasta, iubim și respectăm Cehoslovacia socialistă. Partidul nostru, conducerea partidului, guvernul țării, au sprijinit de la început procesele înnoitoare care se desfășurau acolo, din inițiativa partidului comunist și cu participarea reală, democratică și entuziastă a majorității absolute a cehilor și slovacilor.

Dacă am accepta intervenția în treburile interne ale țărilor socialiste, dacă dezbaterea problemelor între partide egale în drepturi și îndatoriri va fi înlocuită, fie și numai o singură dată, cu argumentul, compromis de cînd e lumea, al dreptului celui mai tare, nu ne vor ajunge toți anii vieții noastre pentru a restabili prestigiul știrbit al socialismului.

Dacă astăzi, aici, noi afirmăm răspicat, așa cum partidul și statul nostru au făcut-o mereu, dreptul popoarelor socialiste de a-și hotărî singure căile de dezvoltare, o facem pentru că este în interesul fundamental al mișcării comuniste și muncitorești internaționale, al unității sale, să se pună capăt amestecului în treburile interne ale unei țări sau alteia. Cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu mulțimilor adunate în fața Comitetului Central, trebuie, o dată pentru totdeauna, să restabilim încrederea în marxism-leninism.

Sînt pe de-a întregul de acord, și nu cred că ar putea exista în România socialistă un singur om de bună credință care să nu fie de acord, cu cele spuse la această tribună de tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu Declarația care a fost supusă dezbaterii Marii noastre Adunări Naționale.

La baza relațiilor între țările socialiste, între partidele comuniste și muncitorești, la baza unității necesare a frontului socialist, antiimperialist, trebuie să fie, definitiv așezate, principiile respectării independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în afacerile interne, respectării dreptului fiecărui partid comunist de a conduce construcția socialismului pe căile, în formele și cu metodele specifice țării sale.

Dacă în aceste momente grele, tovarăși deputați și deputate, avem tot dreptul să ținem fruntea sus, aceasta se întîmplă pentru că partidul nostru, statul nostru au promovat și au militat consecvent pentru aceste principii, fierbinte îmbrățișate de clasa muncitoare, de intelectualitatea noastră, de țărănimea română.

Vreau să mulțumesc aici, ca deputat, tovarășului Nicolae Ceaușescu, conducerii de partid și de stat, pentru clarviziunea și sinceritatea cu care au asigurat țara că și de acum încolo conducerea partidului și statului va apăra neclintit această linie politică profund marxist-leninistă și pe care o înțelege nu numai cu mintea, dar și cu inima fiecare cetățean al României socialiste. Și vreau, la rîndul meu, să transmit aici, în forul suprem al țării, asigurarea că bărbații și femeile pe care-i reprezint, români, maghiari și germani, sînt gata să apere, cu toate puterile lor, cuceririle revoluționare ale României socialiste, independența și suveranitatea României, dreptul României de a-și aduce propria sa contribuție la victoria socialismului și păcii.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI CONSTANTIN DRĂGAN

Sîntem chemați să dezbatem probleme de însemnătate excepțională nu numai pentru poporul român, dar și pentru întreaga societate socialistă.

Declarația prezentată în fața Marii Adunări Naționale exprimă cu o consecventă continuitate politica dusă neabătut de partidul nostru comunist, de guvernul țării pentru întărirea prieteniei și alianței frățești dintre țările socialiste, pentru consolidarea unității sistemului socialist mondial, pentru asigurarea coeziunii mișcării comuniste și muncitorești internaționale. Este reafirmată fără echivoc hotărîrea partidului și statului nostru de a milita și pe viitor pentru dezvoltarea colaborării cu toate țările socialiste, cu celelalte state, în interesul României, al sistemului socialist mondial, al cauzei socialismului și păcii.

Întreaga politică internațională a României, a Partidului Comunist Român, susținută cu entuziasm și fermitate de întregul nostru popor, este axată pe coordonatele principiilor independenței și suveranității naționale, neamestecului în afacerile interne, egalității depline în drepturi, întrajutorării tovărășești. Decurgînd organic din învățătura marxist-leninistă, din însăși esența socialismului, aceste principii se bucură de o recunoaștere unanimă. Ele își dovedesc întreaga eficiență numai dacă în practica relațiilor reciproce sînt respectate cu fermitate de toate țările socialiste, de toate partidele comuniste și muncitorești.

Sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naționale are loc într-un moment greu pentru poporul frate cehoslovac, pentru cauza păcii în Europa și în lume, pentru evoluția mișcării comuniste și muncitorești. Ocuparea militară a Cehoslovaciei — stat socialist, suveran și independent — de către trupele unor țări socialiste este un act incompatibil cu etica relațiilor dintre statele socialiste, cu normele dreptului internațional și constituie o grea lovitură pentru prestigiul socialismului, pentru cauza unității mișcării comuniste și muncitorești.

Poporul român, sindicatele, întreaga opinie publică din țara noastră dezaprobă acest act, cu nimic justificat, îndreptat împotriva unui popor care-și afirmă hotărîrea nestrămutată de a urma neabătut principiile socialismului.

În declarația dată publicității astăzi, Comitetul Executiv al Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor afirmă din nou hotărîrea sindicatelor din țara noastră de a contribui la întărirea unității de monolit a poporului nostru în jurul partidului, al Comitetului său Central, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, și de a dovedi, prin munca lor avîntată, că sînt gata să îndeplinească în mod exemplar sarcinile lor profesionale și, în același timp, de a face totul pentru a-și aduce din plin contribuția la apărarea suveranității și integrității patriei noastre socialiste. În numele celor aproape 5 milioane de membri ai săi, Consiliul Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România își însușește întru totul și sprijină fără rezerve conținutul Declarației prezentate astăzi în fața Marii Adunări Naționale.

Considerăm hotărîrea de a se trece la constituirea gărzilor formate din muncitori, țărani și intelectuali drept o măsură necesară și oportună care va da posibilitatea oamenilor muncii să-și aibă unitățile lor armate la locul de muncă, să poată contribui la nevoie la apărarea cuceririlor revoluționare ale poporului nostru.

Animate de înalte principii ale internaționalismului socialist, sindicatele din România își exprimă solidaritatea frățească cu sindicatele din Cehoslovacia, cu clasa muncitoare, cu toți oamenii muncii din această țară socialistă frățească și au ferma convingere că se vor găsi căile cele mai corespunzătoare pentru rezolvarea situației grave care s-a creat.

Alături de partidul nostru comunist, de guvernul țării, cerem retragerea imediată a trupelor străine de pe teritoriul Cehoslovaciei, asigurarea condițiilor pentru ca cei învestiți de partid cu înalta lui încredere, precum și organele constituționale ale statului să-și poată îndeplini atribuțiile, pentru ca poporul cehoslovac să-și rezolve problemele interne singur, fără nici un amestec din afară. Avem deplină încredere în opțiunea socialistă nestrămutată a popoarelor Cehoslovaciei, în capacitatea Partidului Comunist Cehoslovac de a conduce masele largi ale oamenilor muncii pe drumul dezvoltării și perfecționării continue a societății socialiste.

Exprimînd încă o dată deplina adeziune a Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România față de politica partidului și statului nostru, votez cu toată încrederea Declarația Marii Adunări Naționale, convins că aceasta servește intereselor fundamentale ale poporului român, independenței și suveranității statului nostru, cauzei socialismului și păcii în lume.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI KOVACS GYÖRGY

Într-un moment de o deosebită însemnătate și răspundere istorică, Marea Adunare Națională dă o nouă și înaltă prețuire politicii externe a partidului și guvernului nostru, politică izvorîtă din ferma noastră hotărîre de a construi socialismul potrivit dorinței și aspirațiilor poporului, de a-l construi cu cît mai multă eficiență și de a ne aduce în același timp propria contribuție la întărirea sistemului mondial socialist, la triumful ideilor socialismului și comunismului în întreaga lume.

Sîntem convinși că pe această cale putem înainta cu pași hotărîți și siguri, obținînd rezultate trainice, numai atunci cînd fiecare țară respectă principiul independenței și suveranității naționale, cînd relațiile dintre țările socialiste se dezvoltă pe baza neamestecului în treburile interne și a încrederii reciproce tovărășești. Întregul nostru popor este unanim în convingerea că nimeni altul nu are competența și dreptul de a determina linia politică, formele și metodele construcției socialiste într-o țară sau alta, decît exclusiv partidul marxist-leninist din țara respectivă. Orice formă a imixtiunii în treburile interne ale vreunei țări socialiste nu poate decît să adîncească divergențele care au subminat unitatea mișcării comuniste internaționale, să aducă mari prejudicii mișcării muncitorești și să dea, totodată, apă la moară forțelor imperialiste. În mod consecvent partidul și guvernul nostru au susținut și susțin cu tărie că problemele divergente în relațiile dintre țările socialiste, respectiv dintre partidele comuniste și muncitorești, pot fi soluționate în mod rezonabil numai pe baza unor discuții bilaterale sau multilaterale, bazate pe încredere reciprocă și respect tovărășesc, dar nicidecum prin presiuni externe și cu atît mai puțin prin forța armată, metode care reprezintă grave încălcări ale independenței și suveranității popoarelor, ale egalității în drepturi.

Nimic nu poate justifica nici măcar ideea unei intervenții armate ale unor țări socialiste în treburile interne ale unei țări socialiste frățești, cum e cazul Cehoslovaciei. Comitetul Central al partidului nostru, Consiliul de Stat și guvernul țării au analizat situația deosebit de gravă creată în urma imixtiunii armate și Comunicatul dat publicității a precizat în modul cel mai clar și fără echivoc punctul nostru de vedere, profund principial, izvorît din adînca dorință de a ne aduce contribuția la cauza unității și solidarității internaționaliste a tuturor țărilor socialiste.

Noi ne situăm pe poziția că în relațiile dintre țările socialiste trebuie să se afirme și să se restabilească normele leniniste ale principiilor independenței, suveranității, neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi și respectului reciproc. În rîndurile poporului a stîrnit un ecou profund cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la impresionantul miting al oamenilor muncii din Capitală.

Toți comuniștii, toți cetățenii patriei noastre s-au identificat cu principiile expuse de tovarășul Ceaușescu, aprobînd cu deplină convingere măsurile adoptate de Comitetul Central al partidului, Consiliul de Stat și guvernul țării.

Putem spune, tovarăși, că poporul nostru — români, maghiari, germani și alte naționalități — dă dovadă de unitate și coeziune indestructibile în aceste clipe grele. El își strînge și mai mult rîndurile în jurul conducerii de partid și de stat, pentru a asigura cu cea mai mare fermitate condițiile necesare construcției socialismului în patria noastră dragă, apărînd independența și suveranitatea țării, dreptul său sacru de a hotărî de sine stătător în toate problemele politicii interne și externe.

Voi vota proiectul de Declarație cu deplina convingere că prin aceasta voi da curs dorinței tuturor cetățenilor din circumscripția mea electorală de a vedea exprimate într-un document al acestui înalt for al țării sentimentele de adîncă solidaritate ale poporului nostru cu mult încercatul popor cehoslovac și de a se preciza în mod categoric modul cum înțelegem să clădim relațiile noastre cu țările socialiste, dorința noastră de a așeza aceste relații pe baza unei colaborări cu adevărat internaționaliste, marxist-leniniste, care să slujească intereselor unității sistemului socialist, mișcării comuniste și muncitorești internaționale, prestigiului socialismului în întreaga lume și cauzei păcii.

Voi vota din toată inima pentru adoptarea acestei declarații, adînc convins că ea se va bucura de adeziunea întregii populații a țării, indiferent de naționalitate și că pentru aplicarea principiilor de bază ale politicii partidului nostru vor milita în continuare cu însuflețire toți oamenii muncii — români, maghiari, germani, pentru binele și înflorirea patriei noastre comune — România socialistă — pentru triumful cauzei socialismului și comunismului în lumea întreagă.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI EMIL ONIGA

Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu și Declarația Marii Adunări Naționale subliniază încă o dată, cu deosebită tărie, principiile fundamentale ale politicii externe promovate de Partidul Comunist Român, de guvernul țării noastre.

Poporul nostru, care a luptat din greu în decursul veacurilor pentru independența și suveranitatea sa națională, consideră dreptul fiecărei națiuni de a fi deplin stăpîn pe propriul său destin un drept sfînt, inalienabil. Istoria a demonstrat că încălcarea acestui drept, oriunde și sub orice formă, nu poate să aibă altă urmare decît înrăutățirea raporturilor între popoare, a relațiilor internaționale, primejduirea păcii generale.

Pentru socialism, respectarea independenței naționale a fiecărui stat socialist este criteriul esențial ce decurge în mod organic din însăși esența noii orînduiri, a principiilor internaționalismului socialist. În acest spirit au acționat și acționează partidul și guvernul țării noastre în relațiile cu țările socialiste, în activitatea neobosită pe care o desfășoară pentru întărirea unității țărilor socialiste, a mișcării comuniste și muncitorești.

Muncitorii, inginerii și tehnicienii Uzinei „Tractorul" din Brașov au aprobat și aprobă cu însuflețire politica externă marxist-leninistă a partidului și guvernului. Împreună cu întregul popor ei își exprimă încrederea deplină în capacitatea clasei muncitoare din Cehoslovacia, a popoarelor din Cehoslovacia, a partidului lor comunist, de a rezolva problemele ce le stau în față pentru asigurarea triumfului socialismului în țara lor.

Nu se poate să nu te gîndești ce s-a întîmplat în Cehoslovacia în timp de două săptă-

(Continuare în pag. a IV-a)

LUCRĂRILE SESIUNII EXTRAORDINARE A MARII ADUNĂRI NAȚIONALE

CUVÎNTUL DEPUTATULUI EMIL ONIGA

(Urmare din pag. a III-a)

mîni. Doar la Bratislava, la începutul acestei luni, conducerile celor cinci țări care acum au ocupat Cehoslovacia s-au așezat la aceeași masă cu conducătorii Cehoslovaciei, au discutat și au semnat o declarație comună. Acum, această conducere nu-și poate exercita atribuțiile cu care a fost investită de popor, de partid, se află în pericol de a fi înlăturată complet cu forța.

Evenimentele din aceste zile demonstrează încă o dată că pentru a evita asemenea acte, pentru a statornici relații care să poată promova cu adevărat solidaritatea internațională este necesar să se renunțe o dată pentru totdeauna la orice formă de amestec în treburile interne ale altor țări, să se promoveze consecvent respectul și încrederea reciprocă, deplina egalitate în drepturi.

Aceste cerințe sînt magistral exprimate în Declarația Marii Adunări Naționale, față de care îmi exprim deplina aderiune. Voi vota acest document cu toată convingerea, în numele cetățenilor circumscripției electorale pe care o reprezint, în numele colectivului de muncă al Uzinei „Tractorul", în numele tuturor locuitorilor români, maghiari, germani, tineri și vîrstnici, bărbați și femei din județul Brașov. Acest vot exprimă, stimați tovarăși, voința lor, pornită din adîncul inimii care, alături de întregul nostru popor, se unește și mai strîns în jurul Partidului Comunist Român, a Comitetului său Central, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu.

De la această înaltă tribună vă asigur că fiecare muncitor al uzinei noastre, fiecare cetățean al județului nostru este hotărît să-și înzecească eforturile pentru a asigura înfăptuirea programului de dezvoltare a societății noastre socialiste. Prin munca noastră sîntem hotărîți să întărim puterea de apărare a patriei socialiste, să sprijinim politica sa externă îndreptată spre apărarea ideilor nobile ale socialismului și păcii.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI ION ILIESCU

Lucrările sesiunii Marii Adunări Naționale se desfășoară într-un moment de o deosebită gravitate pentru soarta socialismului și păcii în lume.

Omenirea a fost pusă în fața unor fapte grave, care au stîrnit pe bună dreptate consternare și dezaprobare. Împotriva voinței guvernului său legal, a Adunării Naționale, a conducerii de partid, a poporului său — Cehoslovacia socialistă a fost ocupată de forțele militare a cinci state socialiste. Așa cum se subliniază în declarația Comitetului orășenesc de partid din Praga adresată partidelor comuniste și muncitorești din întreaga lume — „pentru prima oară în istoria mișcării comuniste internaționale, armate aliate au comis o agresiune împotriva unui stat condus de partidul comunist".

Împărtășesc întru totul aprecierea conducerii partidului nostru — exprimată de tovarășul Nicolae Ceaușescu — că nimic nu poate justifica intervenția armată din partea unor state socialiste în treburile interne ale altei țări, încălcarea suveranității și independenței sale naționale, nerespectarea dreptului legitim al poporului de a hotărî de sine stătător asupra destinelor sale. În zilele noastre — cînd ideile de libertate, independență și suveranitate națională au devenit stindardul de luptă a zeci de popoare, aspirația lor supremă — este inadmisibilă încălcarea suveranității unei țări socialiste de către alte state socialiste.

Nici o încercare de a motiva ocuparea militară a Cehoslovaciei nu poate fi acceptată. Aceasta nu este numai în contradicție flagrantă cu principiile socialismului, ale marxism-leninismului, ale internaționalismului socialist, ale relațiilor dintre state socialiste și partide comuniste, dar constituie o gravă violare a normelor elementare ale dreptului internațional. Cei ce au inițiat și săvîrșit această intervenție armată și-au încărcat conștiința cu o grea vină în fața propriilor popoare, a destinelor socialismului și umanității. Intervenția militară împotriva Cehoslovaciei este un act irațional, care aduce pentru vreme îndelungată grave prejudicii socialismului, prestigiului său în lume, mișcării comuniste și democratice internaționale, frontului larg al forțelor antiimperialiste. Ea va lăsa o rană adîncă în conștiința omenirii, a forțelor revoluționare din întreaga lume.

Vreau să exprim totala aderiune la acțiunea promptă a conducerii noastre de partid și de stat, la expunerea prezentată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, la textul proiectului de Declarație a Marii Adunări Naționale, care dau glas, cu hotărîre și claritate, poziției țării, a întregului nostru popor. Se impune de urgență ca cele cinci state socialiste să dea ascultare cererii legitime a poporului cehoslovac, a conducerii sale — cerere susținută de un număr tot mai mare de partide comuniste, de state, de opinia publică internațională — de a fi imediat retrase din Cehoslovacia trupele de ocupație, de a da posibilitate poporului cehoslovac, conducerii sale de partid, organelor constituționale de stat să se ocupe în liniște de rezolvarea propriilor probleme.

Conștiința ne este dominată de o profundă emoție, de sentimente de indignare și protest. Întregul nostru popor înțelege însă pe deplin ideea subliniată de tovarășul Nicolae Ceaușescu că în aceste momente deosebit de grele sînt necesare mai mult ca oricînd manifestarea unui înalt simț de răspundere patriotică și vigilență, luciditate și stăpînire de sine, întărirea unității depline a întregului popor în jurul partidului, a conducerii sale. Este un fapt de o deosebită semnificație că forul nostru suprem de stat reafirmă în aceste momente, cu claritate și fermitate, principiile pentru care militează neabătut partidul și statul nostru în relațiile dintre state socialiste, dintre partidele comuniste și muncitorești, în întreaga viață internațională.

Vreau să aduc la cunoștința Marii Adunări Naționale că tineretul nostru, educat de partid în spiritul internaționalismului socialist, al solidarității internaționaliste, și care a urmărit cu adîncă preocupare desfășurarea evenimentelor din Cehoslovacia, a primit cu deplină satisfacție comunicatul plenarei Comitetului Central al partidului, manifestîndu-și întreaga aderiune la poziția și hotărîrile adoptate de conducerea partidului nostru. Tinerii noștri de la orașe și sate, indiferent de naționalitate, vor fi gata oricînd, la chemarea partidului, să facă dovada înaltului lor devotament față de patrie, să-și îndeplinească în mod exemplar sarcinile ce le revin în înfăptuirea programului de desăvîrșire și perfecționare a construcției socialiste, să apere chiar cu prețul jertfei supreme cuceririle revoluționare ale poporului, suveranitatea și integritatea teritorială a țării, să facă zid în jurul partidului, al Comitetului său Central în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Un ecou puternic a avut în rîndurile tineretului hotărîrea de a reînființa gărzile patriotice înarmate formate din muncitori, țărani și intelectuali. Întregul tineret al țării va fi gata să se înroleze în gărzile patriotice, să răspundă oricărei chemări a partidului și a patriei. După cum se știe, Uniunea Tineretului Comunist a primit înalta îndatorire de a se ocupa de pregătirea tineretului pentru apărarea patriei. Ea își va face pe deplin datoria în fața partidului și poporului.

Sînt complet de acord cu textul Proiectului de Declarație a Marii Adunări Naționale, document de înaltă ținută principială, pe care îl voi vota cu convingerea fermă că prin aceasta ne îndeplinim — în acest moment de înaltă responsabilitate civică — îndatorirea supremă în fața poporului nostru, a celor ce ne-au încredințat mandatul de a le apăra interesele și aspirațiile lor vitale. Această declarație va primi, fără îndoială, sprijinul unanim al întregului popor, ca expresie a voinței și hotărîrii sale de a urma neclintit politica internă și externă a partidului și statului nostru, îndreptată spre înflorirea și prosperitatea continuă a patriei socialiste, spre întărirea unității țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești, pe baza principiilor egalității, ale stimei și încrederii reciproce, ale respectului independenței și suveranității naționale, ale neintervenției în treburile interne, al internaționalismului socialist.

Ea va fi salutată cu satisfacție — ca un act de înaltă responsabilitate socială, corespunzător intereselor națiunii noastre socialiste, prieteniei și unității tuturor țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești, cauzei socialismului și păcii în lume.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI WILHELM LUTSCH

Declarația pe care o dezbatem acum expune în mod clar principiile a căror respectare este singura cale în măsură să ducă la statornicirea unor noi raporturi între toate statele, la întărirea unității sistemului socialist mondial, țărilor socialiste și transformarea relațiilor dintre ele într-un adevărat model. Numai principiile unanim recunoscute ale respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi, avantajului reciproc pot fi baza rodnică a colaborării dintre țările socialiste, dintre toate țările lumii.

Sînt de aceea în întregime de acord cu ideile exprimate în proiectul Declarației cu privire la respectarea dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta, la inadmisibilitatea oricărei intervenții în treburile interne ale unui stat socialist frățesc.

Pătrunderea trupelor unor state membre ale Tratatului de la Varșovia pe teritoriul Cehoslovaciei, țară socialistă independentă și suverană, constituie un act ce aduce grave prejudicii cauzei socialismului mondial, unității mișcării comuniste și muncitorești internaționale.

Interesele supreme ale prestigiului socialismului în lume, principiile marxist-leniniste ale raporturilor dintre statele socialiste, normele și etica internațională impun cu necesitate retragerea imediată a trupelor străine de pe teritoriul Cehoslovaciei, respectarea necondiționată a dreptului poporului cehoslovac de a decide, fără amestec din afară, calea dezvoltării viitoare a socialismului în țara sa.

Oamenii muncii din Brașov și din circumscripția pe care o reprezint — români, germani, maghiari — împreună cu întregul nostru popor, au primit cu aceeași deplină satisfacție comunicatul ședinței comune de ieri a Comitetului Central al partidului, a Consiliului de Stat și a guvernului Republicii Socialiste România. Dînd glas acestor sentimente, îmi exprim acordul total cu declarația supusă dezbaterii Marii Adunări Naționale și voi vota pentru adoptarea ei.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI ALEXE VASILE

Permiteți-mi să exprim de la această înaltă tribună reprezentanților poporului român adeziunea totală față de Declarația Marii Adunări Naționale privind principiile de bază ale politicii externe a Republicii Socialiste România. Fiecare frază, fiecare idee a declarației oglindește gîndurile și sentimentele profunde ale poporului român, popor liber, stăpîn pe soarta sa, care sub conducerea Partidului Comunist Român muncește cu avînt pentru înfăptuirea măreței opere de edificare a noii orînduiri, militează cu fermitate ca în relațiile internaționale să se respecte cu cea mai mare strictețe independența și suveranitatea statelor, dreptul fiecărui popor de a hotărî singur asupra destinelor sale.

În istoria relațiilor dintre țările socialiste, ocuparea Cehoslovaciei de către trupele celor cinci state participante la Tratatul de la Varșovia constituie un fapt fără precedent, deosebit de grav pentru cauza socialismului și care pune în primejdie pacea și securitatea pe continentul european.

Este un lucru bine cunoscut că Tratatul de la Varșovia a fost creat ca un obstacol în calea planurilor agresive ale N.A.T.O. Nu poate exista nici o justificare pentru folosirea forțelor armate ale tratatului ca mijloc de presiune și cu atît mai mult de intervenție împotriva unui stat socialist frățesc. Desigur, noi sîntem conștienți că atîta vreme cît se menține alianța agresivă a pactului nord-atlantic este necesară și menținerea Tratatului de la Varșovia. Alături de celelalte țări socialiste, partidul și statul nostru s-au pronunțat în repetate rînduri că sînt gata pentru lichidarea concomitentă a alianței nord-atlantice și a Tratatului de la Varșovia, ca un pas important pe drumul asigurării securității în Europa și în lume.

În lumina principiilor care stau la baza relațiilor dintre țările socialiste — exprimate în proiectul de Declarație pe care-l dezbatem — partidul și statul nostru pornesc de la considerentul profund just că răspunderea și obligația pentru dotarea, instruirea și educarea fiecărei armate naționale aparțin partidului și guvernului țării respective, care sînt investite de popor cu prerogativele conducerii întregii opere de construire a socialismului.

Se cuvine să subliniem și cu acest prilej importanța istorică pe care o prezintă pentru țara și poporul nostru faptul că are în fruntea sa un asemenea partid încercat cum este Partidul Comunist Român, care se îngrijește neabătut de asigurarea independenței și securității statului, exprimă prin politica sa interesele vitale ale poporului român.

Ca general al forțelor armate ale Republicii Socialiste România, vreau să declar din nou că, alături de întregul popor, militarii de toate gradele aprobă în unanimitate politica internă și externă a partidului și guvernului și își exprimă profunda recunoștință pentru grija și atenția cu care partidul și guvernul nostru se ocupă de continua întărire a capacității de apărare a patriei, de înzestrarea și pregătirea militară și politică a armatei noastre naționale.

Înalta apreciere pe care secretarul general al Comitetului Central al partidului, președintele Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a dat-o în cuvîntarea rostită la festivitatea acordării gradului de ofițer absolvenților promoției 1968, nivelului de pregătire a armatei, competenței și trăsăturilor moral-politice ale cadrelor militare, a umplut inimile tuturor militarilor de o legitimă mîndrie, a întărit hotărîrea lor de a nu precupeți nici un efort pentru a îndeplini sarcinile trasate de partid și guvern, pe care le considerăm ordine ale patriei, ordine ale întregului popor.

Oamenii muncii din patria noastră se pot bizui cu toată nădejdea pe armata lor socialistă, trup din trupul poporului, care, făurită și educată de partid, nu cunoaște interese mai presus de slujirea cu devotament a întregii noastre națiuni. Strîns uniți în jurul partidului, al Comitetului Central, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, toți militarii, de la soldat la general, sînt gata la posturile lor de luptă să apere ca lumina ochilor libertatea pămîntului strămoșesc, cuceririle revoluționare ale poporului, munca sa pașnică, independența și suveranitatea națională.

Pe drept cuvînt a arătat partidul nostru că cu cît fiecare armată națională este mai bine dotată, mai temeinic pregătită, mai devotată intereselor propriului său popor, cu atît sprijină mai hotărît politica statului socialist, cu atît este mai puternică forța întregului sistem mondial al socialismului.

Educată de partid în spiritul internaționalismului, armata Republicii Socialiste România înțelege să dezvolte și pe viitor colaborarea cu armatele țărilor participante la Tratatul de la Varșovia, cu armatele tuturor țărilor socialiste.

În fața drapelelor unității, fiecare din noi a jurat să nu precupețească nimic pentru a-și face datoria față de patrie, popor și partid. Nimeni și nimic în lume nu ne va împiedica să ne respectăm jurămîntul.

Poporul român, constructor al socialismului, făuritor al propriei sale istorii, poate fi pe deplin încredințat că fiii săi înarmați — continuatori ai unor tradiții glorioase și ai unor virtuți eroice, îi străjuiesc dîrji și vigilenți opera măreață de făurire a socialismului și comunismului.

Voi vota din toată inima pentru adoptarea Declarației cu convingerea că ea reprezintă voința și năzuințele întregului popor.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI CONSTANTIN MATEESCU

Vreau să exprim cu toată hotărîrea aderiunea mea deplină la declarația prezentată aici, în forul suprem al vieții noastre de stat. Într-o împrejurare gravă a vieții internaționale, Partidul Comunist Român și guvernul țării noastre au reafirmat cu tărie și admirabilă consecvență principiile după care se călăuzește România în politica sa externă, în complexul relațiilor dintre state. Sînt cunoscute aceste principii a căror promovare a adus țării noastre o largă apreciere internațională, stima și respectul popoarelor. Întemeierea activității internaționale a României pe aceste principii nu este determinată de considerente trecătoare, conjuncturale, de interese subiective, ci de evoluția obiectivă a relațiilor internaționale, în fața cărora partidul nostru acționează întotdeauna constructiv, cu inițiative care au în vedere asigurarea păcii și colaborării între popoare.

Astăzi, cînd în lumea întreagă ideile egalității între țări, între popoare, se afirmă cu forța unui factor hotărîtor al îmbunătățirii relațiilor dintre state, cu atît mai mult se impune ca ele să fie respectate cu sfințenie de țările socialiste. În opoziție cu relațiile de inegalitate între state pe care le promovează imperialismul, socialismul are menirea să transpună ideile nobile ale egalității între oameni și pe planul relațiilor internaționale, relații de tip nou, a căror respectare este de natură să asigure atît interesele proprii ale fiecărui popor, cît și interesele comunității țărilor socialiste, influența și prestigiul lor pe arena internațională. Cei care proclamă doar aceste principii și în fapt le încalcă aduc mari daune prestigiului socialismului în lume, mișcării comuniste și muncitorești internaționale. Tocmai de aceea întregul nostru popor se identifică cu aprecierile conducerii de partid și de stat în legătură cu pătrunderea forțelor armate ale unor țări socialiste în Republica Socialistă Cehoslovacă. Așa cum s-a subliniat cu deplină justețe, nimic nu poate justifica ocuparea militară a Cehoslovaciei.

Nu putem să fim pasivi în fața unor evenimente care dezvăluie că egalitatea în drepturi și suveranitatea sînt considerate de unele state doar fraze frumoase, pe hîrtie. Ca popor suveran, egal în drepturi cu alte popoare, fie ele mici sau mari, singur poporul cehoslovac și conducerea sa legală au dreptul de a hotărî asupra treburilor interne din această țară.

Alături de toți cetățenii patriei noastre, de toate organizațiile obștești, lucrătorii din cooperație sprijină pe de-a-ntregul poziția partidului și guvernului, Declarația Marii Adunări Naționale, normele pe care aceasta le promovează în vederea dezvoltării unor relații principiale cu toate țările socialiste, a întăririi prieteniei și colaborării dintre ele. Ne exprimăm convingerea că singura cale pentru lichidarea consecințelor grave cauzate de intervenția armată în Cehoslovacia este retragerea imediată a trupelor celor cinci țări și asigurarea condițiilor necesare pentru ca organele legale de partid și de stat să-și poată exercita nestingherit misiunea încredințată de popor, pentru ca poporul cehoslovac, partidul său să poată hotărî liber și suveran asupra treburilor sale interne.

Ne exprimăm deplina solidaritate cu poporul cehoslovac, încrederea în capacitatea sa, a partidului său comunist, a organelor sale constituționale de a soluționa fără amestec din afară problemele mersului înainte pe calea construcției socialiste.

Poporul nostru, vrednic și iubitor de țară, strîns unit în jurul partidului și guvernului, va fi gata să apere oricînd cuceririle sale revoluționare, granițele patriei noastre dragi, Republica Socialistă România. Avem convingerea de neclintit că promovarea neabătută, și în principiu și în practică, a ideilor care călăuzesc politica țării noastre corespunde intereselor fundamentale ale poporului nostru și servește cauza păcii și socialismului, cauza securității internaționale. Pentru aceste motive voi vota din toată inima Declarația expusă în Marea Adunare Națională.

CUVÎNTUL DEPUTATEI SUZANA GÂDEA

În numele milioanelor de femei din patria noastră, vă rog să-mi permiteți să exprim aderiunea unanimă față de politica internă și externă a partidului și statului nostru, față de Proiectul de Declarație a Marii Adunări Naționale.

Politica externă marxist-leninistă a partidului nostru, bazată pe promovarea în relațiile interstatale a principiilor independenței, suveranității, neamestecului în treburile interne, egalității depline, respectului reciproc, și-a cîștigat un binemeritat prestigiu pe arena internațională, contribuind la crearea unui climat favorabil extinderii cooperării și colaborării cu toate statele.

Femeile din România socialistă, muncitoare, țărance, intelectuale, casnice, își exprimă indignarea față de ocuparea Cehoslovaciei de forțe ale cinci state care au încălcat astfel în mod flagrant normele elementare ale relațiilor dintre țările socialiste, prevederile Tratatului de la Varșovia, dreptul internațional, amestecîndu-se în treburile interne ale poporului frate cehoslovac. Așa după cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu, nu există nici o justificare, nu poate fi acceptat nici un motiv de a admite, pentru o clipă numai, ideea intervenției militare în treburile unui stat socialist frățesc. Ne exprimăm deplina noastră solidaritate cu poporul cehoslovac, cu femeile cehoslovace și cerem cu fermitate retragerea grabnică a trupelor străine de pe teritoriul Republicii Socialiste Cehoslovace, asigurarea condițiilor ca poporul cehoslovac să-și rezolve singur problemele interne, fără nici un amestec din afară.

Femeile din patria noastră, împreună cu întregul popor, sînt conștiente că tot ce s-a înfăptuit pînă acum sub conducerea partidului a dus la înflorirea și întărirea patriei noastre, la făurirea României socialiste. Ne sînt scumpe ca lumina ochilor toate aceste realizări istorice, pămîntul strămoșesc pe care din veacuri poporul nostru l-a apărat cu vitejie împotriva cotropitori asupritori. De aceea, împreună cu soții, fiii și frații noștri, sîntem ferm hotărîte și vom ști să apărăm, cu orice preț, ființa noastră națională și nu vom permite nimănui să încalce cuceririle noastre revoluționare, să se amestece în destinul pe care numai poporul nostru, sub conducerea partidului, are dreptul să și-l făurească.

Sîntem convinse că milioanele de femei din țara noastră, române, maghiare, germane și de alte naționalități, vor primi cu nețărmurită încredere și vor aproba întrutotul declarația care va fi adoptată de Marea Adunare Națională, expresie a înaltei responsabilități față de patrie, față de destinele socialismului și ale păcii în lume, dovadă a consecvenței principiilor marxist-leniniste pe care se clădește întreaga politică externă a partidului și statului nostru.

Asigurăm conducerea partidului, Marea Adunare Națională, personal pe tovarășul Nicolae Ceaușescu că femeile din România, împreună cu întregul popor, nu-și vor precupeți eforturile pentru înfăptuirea neabătută a politicii interne și externe a partidului și statului nostru.

Sînt mari recunoștința și mulțumirea pe care milioanele de femei de la orașe și sate le nutresc față de conducerea partidului, pentru înalta sa răspundere față de soarta poporului nostru, față de cauza socialismului și păcii.

Votez cu toată încrederea acest important document, o nouă dovadă a consecvenței cu care partidul și statul nostru promovează principiile marxist-leniniste ale relațiilor între state, document care se integrează organic în politica statului nostru.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI IUSTIN MOISESCU

În vremea noastră, cînd întreaga lume iubitoare de progres și pace privește cu încredere înfăptuirea treptată a marilor idealuri ale omenirii de libertate, bunăstare și înfrățire a oamenilor în aria statelor socialiste, vestea pătrunderii unor unități militare din alte cinci state vecine și prietene în Cehoslovacia, fără îngăduința guvernului ei legal, a căzut ca un trăsnet în plină zi.

Toate statele cu orînduire socialistă au simțit din plin amărăciunea ocupației străine; nici unul n-a fost scutit de împilări, silnicii și umilințe de tot felul în trecutul mai îndepărtat sau mai apropiat.

Este oare cu putință ca frăția pecetluită cu sînge pe cîmpul de luptă împotriva unei îndelungate cotropiri străine să se fi destrămat într-o singură clipă de rătăcire, să fi dispărut oare din memoria unor state socialiste victoriile obținute împreună în lupta pentru apărarea păcii? Să fi fost oare date uitării strădaniile comune de aproape un sfert de veac pentru zidirea unei vieți mai bune și mai frumoase ca înainte, în fiecare din cele șase țări socialiste spre care sînt îndreptate acum cu îngrijorare privirile întregii lumi? Este greu de crezut, dar este adevărat. Între Cehoslovacia și cele cinci state socialiste un zid al despărțirii s-a ridicat. Spre Cehoslovacia și cele cinci state socialiste poporul nostru privește desigur cu simțăminte de prietenie, căutînd colaborare multilaterală pentru desăvîrșirea construirii socialismului și apărarea păcii în întreaga lume.

Dacă astăzi, cînd ne manifestăm solidaritatea noastră deplină cu poporul cehoslovac și îngrijorarea față de pacea lumii, ne exprimăm și durerea față de încălcarea independenței sale de alte state socialiste, o facem tocmai din aceste simțăminte de prietenie față de ele. Dorința noastră este ca toate statele socialiste, care au cîștigat binemeritată prețuire pe plan mondial ca slujitoare ale progresului, omeniei și păcii, să nu fie știrbite în prestigiul lor din pricina unor acțiuni pripite și cu totul nefolositoare. Dorința noastră este ca nimeni să nu sufere vreo nedreptate din partea vreunui stat socialist. Dorința noastră este ca statele socialiste să fie pilde vii în viața internațională, respectîndu-și în întregime principiile înalte pe care este întemeiată așezarea lor socială.

Onorată Mare Adunare Națională,

În aceste momente grele, cînd întreaga omenire se arată preocupată de evenimentele din Cehoslovacia, biserica nu poate rămîne indiferentă.

Desigur, suprimarea independenței naționale a unui stat de către alte state constituie un act de abatere de la etica internațională, înfățișîndu-se pe de o parte ca abolire a principiului de egalitate între popoare, iar pe de altă parte ca amestec în treburile interne ale altui stat.

Sub aspect moral, încălcarea independenței naționale constituie, în fond, îngrădirea sau anularea libertății unui popor, care fie că este împiedicat să-și manifeste voința ca stat suveran, fie că organismele sale sînt împiedicate de a funcționa potrivit intereselor obștești, fie că individul este împiedicat de a trăi potrivit voinței sale.

Prin suprimarea libertății ființa umană este violată în însăși esența ei. Lipsit de libertate, omul încetează să mai fie om. Or, în concepția noastră creștină, ca slujitori ai lui Dumnezeu, noi sîntem slujitori ai omului. De aceea sîntem încadrați cu toții în marele front al păcii. În acțiunile pentru abolirea tuturor discriminărilor, în opera de apărare a libertății oamenilor și popoarelor, în această lucrare, noi ne simțim angajați cu întreaga noastră ființă.

Prin glasul președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, a vorbit întregul nostru popor în cuvintele sale s-au oglindit limpede simțul înalt de răspundere pe plan internațional, îmbrățișarea năzuințelor tuturor popoarelor pentru o viață din zi în zi tot mai prosperă și mai frumoasă, dragostea de țară și hotărîrea fermă de apărare a păcii, de care sînt însuflețiți toți fiii patriei noastre scumpe; iar în Declarația de politică externă, care este supusă acum dezbaterii Marii Adunări Naționale, sînt cristalizate principiile fundamentale pe care poporul nostru este hotărît să le păstreze la temelia relațiilor sale cu toate țările lumii.

Votînd această declarație, se cade să ne întețim eforturile pentru ca din zi în zi tot mai mult să contribuim la înflorirea patriei, la apărarea păcii între popoare, la pregătirea unui viitor luminos al întregii lumi.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI ZAHARIA STANCU

Trebuie de la început să vă mărturisesc că pentru întîia oară, de cînd sînt deputat și de cînd mă prezint în fața dv., sînt foarte tulburat și foarte emoționat. Tulburat pentru că de două zile, din oră în oră, acum aflu și eu ca și dumneavoastră de ceea ce s-a întîmplat și de ceea ce se întîmplă în țara apropiată nouă, Republica Socialistă Cehoslovacă. Tulburat pentru că, spre buzele mele, din inima și din capul meu vin deodată mii și mii de cuvinte. Cuvintele care îmi vin cel mai puternic sînt cuvinte dure, cuvinte aspre, cuvintele pe care în îndelungata mea profesiune de ziarist și de pamfletar le-am folosit nu o dată la îndemnul partidului și de multe ori la îndemnul propriei mele inimi împotriva pericolului pe care l-au prezentat întotdeauna și îl prezintă încă forțele imperialiste. Și aceste cuvinte aspre de pamfletar îmi cer să le folosesc de două zile, adică din zorii zilei de ieri, de cînd am aflat ce s-a întîmplat în Cehoslovacia pînă în momentul cînd, împiedicîndu-mă pe la jumătatea drumului, am venit aici. Nu am folosit în ceea ce am scris de ieri și pînă astăzi nici un cuvînt aspru, nici unul din acele cuvinte bolovănoase pentru că rațiunea mi-a șoptit undeva la o ureche, care nu se vede și care este ascunsă, undeva în creierul meu : „Tovarășe Stancu, acuma nu este nevoie să fii din nou pamfletar, nu este nevoie să folosești cuvintele care îți vin pe buze". Momentul acesta este un moment grav, care cere chibzuială, care cere cuvinte înțelepte și care trebuie să dea deoparte tot ceea ce ar putea să nu folosească cauzei noastre, tot ceea ce ar putea să nu folosească cauzei socialismului și comunismului.

Vestea cu privire la ceea ce s-a întîmplat în Cehoslovacia am aflat-o aproape în zorii zilei de ieri, cînd un prieten mi-a telefonat. În primele clipe am socotit că la celălalt capăt al firului se află cineva care pur și simplu vrea să facă cu mine o glumă proastă, una din acele glume absurde, poate că vroia să-mi facă mie cea mai absurdă dintre glumele absurde pe care unii oameni le fac. Dar după ce am închis telefonul am deschis aparatul de radio și ceea ce mi s-a părut la început cea mai absurdă dintre glumele absurde posibile era un mare adevăr. Vă mărturisesc că în primele clipe mi-a înghețat capul. Nu am putut să cred nici ceea ce-mi spuse telefonul și nici ceea ce îmi spunea aparatul de radio prin gura unor crainici a căror voce o recunoșteam. Pentru că ceea ce s-a întîmplat acolo era într-adevăr un lucru îngrozitor, mai mult decît îngrozitor. Pe noi ne-a învățat partidul, pe noi scriitorii și jurnaliștii, să nu folosim niciodată ascuțișul condeielor, sub nici o formă și nicăieri, împotriva oamenilor care construiesc socialismul, chiar dacă sînt între noi și ei păreri diametral opuse cu privire la construcția socialismului. Am folosit mereu și mereu condeiele noastre pentru a sluji construcția socialismului. Am folosit mereu și mereu condeiele noastre pentru a sublinia eforturile pe care unii dintre vecinii noștri sau alții dintre vecinii noștri le făceau în construcția socialismului.

S-a constituit Tratatul de la Varșovia și noi am fost de acord cu acest Tratat de la Varșovia, care era făcut pentru a întări lagărul socialismului, pentru a-l apăra de pericolul pe care îl prezenta și îl prezintă încă imperialismul. Niciodată, dar absolut niciodată n-a putut vreunuia dintre noi să-i treacă prin minte că Tratatul de la Varșovia va fi folosit împotriva unui stat socialist. Nu ne-am gîndit la acest lucru pentru că ni se părea a fi, ca și gluma despre care vorbeam, care nu era glumă, cea mai absurdă dintre acțiunile absurde.

Tovarăși,

Mai tîrziu, în cursul dimineții de ieri, am fost poftit să particip la

(Continuare în pag. a V-a)

LUCRĂRILE SESIUNII EXTRAORDINARE A MARII ADUNĂRI NAȚIONALE

(Urmare din pag. a IV-a)

plenara Comitetului Central al partidului nostru. Înainte de a se deschide plenara am văzut de la ferestrele dinspre Calea Victoriei ale Comitetului Central cum, pe ploaia care își desfășura bătaia ei asupra orașului, veneau mii și mii de oameni nechemați de nimeni, pentru ca, sub această curgere nesfîrșită a unei ploi venite asupra orașului nostru și asupra cîmpurilor noastre din nefericire prea tîrziu, pentru a-și arăta devotamentul lor față de partidul nostru, devotamentul lor față de cauza socialismului și a comunismului, adeziunea lor totală față de politica externă pe care de ani de zile o duce conducerea noastră superioară de partid și de stat, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu. L-am auzit pe tovarășul Ceaușescu, și-l rog să-mi îngăduie să spun acest lucru, vorbind ieri în plenară. Pentru a doua oară l-am auzit vorbind de la balconul clădirii Comitetului Central zecilor de mii de oameni adunați să-l vadă și să-l asculte. L-am ascultat din nou astăzi, aici, prezentînd declarația pe care noi trebuie să o votăm și o vom vota cu toată inima și am avut și ieri dimineața și astăzi impresia foarte puternică că prin glasul secretarului general al partidului nostru a vorbit și ieri și astăzi și va vorbi și mîine și ori de cîte ori va mai fi nevoie, prin glasul tovarășului Nicolae Ceaușescu a vorbit și va vorbi întregul popor român. Și ieri, și astăzi am avut impresia puternică că în pieptul tovarășului Ceaușescu bate marea, puternica și nemuritoarea inimă a puternicului și nemuritorului nostru popor român.

Tovarăși,

Vreau să adaug că de ieri dimineață pînă la această oră se desfășoară în țara prietenă nouă, Cehoslovacia, evenimente din ce în ce mai grave. După unele informații recente, începînd de ieri, în cursul nopții și în cursul dimineții, nenumărați sînt confrații noștri scriitorii și jurnaliștii cehi și slovaci, printre care cîțiva cu care am vorbit acum trei zile, care sînt arestați, lipsiți de libertate, trimiși spre destinații necunoscute pentru vina — nu știu de ce vină — că au iubit patria lor, au vrut să facă din Cehoslovacia o țară liberă, o țară socialistă, o țară în care oamenii să poată scrie la ziare și în cărțile lor despre poporul cehoslovac, despre suferințele acestui popor, despre prezentul și viitorul său. Dintre popoarele Europei poporul cehoslovac este cel mai apropiat de inima mea cel puțin, dar cred și sînt sigur de inimile foarte multor români.

Noi iubim ca și alte popoare libertatea și trebuie să ne gîndim din cînd în cînd și la motivele care ne fac s-o iubim foarte mult. Aproape jumătate de mileniu poporul din care noi facem parte a viețuit sub neagra și greaua stăpînire otomană. Dar cînd noi trăim, și poporul nostru era împiedicat să se dezvolte de negura, de întunericul pe care le adusese pe aceste meleaguri puterea otomană, cehii și slovacii trăiau sub pumnul de fier al împăraților austrieci de la Viena. Acest lucru scriitorii cehoslovaci vroiau să-l sublinieze în scrierile lor; acest lucru îl subliniau și nu cereau pentru Cehoslovacia altceva decît libertatea de a construi socialismul, iar pentru ei libertatea de a sluji poporul cehoslovac, libertatea de a sluji cele mai nobile idei ale socialismului, ale comunismului. Sînt foarte îngrijorat de ceea ce se întîmplă în Cehoslovacia, dar sînt foarte îngrijorat ca scriitor și de tot ceea ce se întîmplă confraților noștri din această țară. Nu vreau, am spus la început, să folosesc în luarea mea de cuvînt de astăzi, nici un cuvînt tare. Totuși cer, ca scriitor român, ca președinte al Uniunii Scriitorilor din Republica noastră Socialistă, libertate pentru conducătorii popoarelor ceh și slovac, libertate pentru conducătorii partidului, libertate pentru confrații mei de limbă cehă sau de limbă slovacă.

Vorbeam la început de unele lucruri, de foarte multele lucruri pe care noi scriitorii le-am învățat de la partid. De ieri dimineață și pînă acum, cred, și parcă totuși nu-mi vine să cred că a fost posibil ca cinci state socialiste să invadeze și să ocupe cu armatele lor al șaselea stat socialist. După părerea noastră, a scriitorilor, acest fapt profund regretabil care s-a petrecut va avea consecințe incalculabile pe plan european și poate și pe plan mondial în defavoarea mișcării comuniste din întreaga lume. Acest lucru se va dovedi, cred, foarte curînd. Cei care au hotărît invadarea și ocuparea cu trupele a Cehoslovaciei — să-mi fie iertat că o spun — au uitat niște lucruri foarte elementare.

Cehii luptau pentru transpunerea în viață a unei idei. Scriitorii cehoslovaci pot fi împușcați, pot fi deportați, pot fi spînzurați, conducătorii statului cehoslovac pot fi trimiși să aibă aceeași soartă. Aceeași soartă s-ar putea să-i aștepte pe unii dintre conducătorii partidului comunist cehoslovac. Dar, tovarăși, declar aici că acest lucru va fi cu totul și cu totul zadarnic. Ideile nu pot să fie nici deportate, nici întemnițate, nici împușcate, nici spînzurate, și de cîte ori a fost, de-a lungul istoriei, vreo bătălie între idei și arme totdeauna au sfîrșit prin a birui ideile. Acum se încearcă strivirea partidului comunist, strivirea guvernului legal, strivirea cadrelor de partid în Cehoslovacia. Pe străzile orașului Praga și pe străzile altor orașe din Cehoslovacia alunecă tancuri. În unele părți ale unor orașe din Cehoslovacia răsună împușcături. Totul, dar absolut totul va fi în zadar. Ideile nu pot fi strivite sub șenilele tancurilor și nici împușcate, ci ideile vor trebui să biruiască, și vor birui, spre gloria poporului cehoslovac, spre gloria Partidului Comunist din Cehoslovacia, spre gloria comunismului din toată lumea.

Nu vreau să spun mai mult acum dar, tovarăși, vorbesc aici ca reprezentant al circumscripției în care am fost ales deputat — în numele meu și al alegătorilor mei — dar vă rog să-mi îngăduiți să adaug și cîteva cuvinte numai ca scriitor.

Tovarăși, s-a vorbit în plenara de ieri și s-a vorbit și aici, în ședința Marii Adunări Naționale, de acordare de arme și intelectualilor. Armele cu care ne batem de obicei, săbiile noastre sînt cuvintele pe care noi le folosim. Dar aș dori ca conducerea noastră de partid și de stat să afle că mulți dintre noi sîntem capabili și, dacă va fi nevoie, să folosim și alte arme, nu numai armele noastre scriitoricești Pînă la acest moment, pe care nici unul dintre noi nu-l dorește, vreau să asigur conducerea noastră de stat și de partid că scriitorii din patria noastră — români, maghiari, germani — se consideră, în totalitatea lor, soldați ai patriei, soldați ai partidului, soldați care sînt mobilizați. Deocamdată vom lupta cu armele specifice nouă, și cu aceste nobile arme vom apăra ideile noastre, vom apăra partidul nostru, vom apăra tot ceea ce poate să întărească mișcarea comunistă internațională.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI VIRGIL CAZACU

Dezbatem astăzi în Marea Adunare Națională — forul suprem al țării — Declarația cu privire la principiile ce stau la baza relațiilor țării noastre cu țările socialiste, cu toate țările lumii.

Document de excepțională însemnătate teoretică și practică, pătruns de înaltă principialitate comunistă, întemeiat pe realitățile epocii contemporane, pe experiența partidului și statului nostru, Declarația vine să consfințească prin glasul și votul reprezentanților întregii națiuni, norme și principii fundamentale privind relațiile între state egale în drepturi, libere și suverane.

În întreaga sa politică Partidul Comunist Român, Comitetul său Central pornesc de la interesele naționale fundamentale ale poporului, de la hotărîrea de a face totul pentru triumful orînduirii socialiste pe pămîntul României, convinse că în acest fel poporul român își aduce contribuția sa efectivă la cauza generală a socialismului. Numai partidul comunist din fiecare țară are dreptul și capacitatea să rezolve problemele ce stau în fața poporului respectiv, el, și nimeni altcineva, este îndreptățit, în virtutea mandatului încredințat de popor, să organizeze și să conducă dezvoltarea politică și socială, să hotărască independent căile de progres, pornind de la cunoașterea realităților concrete, de la necesitățile stringente ale vieții.

Iată de ce partidul nostru și poporul român și-au exprimat deplina solidaritate cu popoarele Cehoslovaciei socialiste, cu Partidul Comunist din Cehoslovacia, avînd convingerea că, sub conducerea comuniștilor, a guvernului legal, este în măsură să respingă orice încercare de a lovi în interesele socialismului, orice atentat la cuceririle sale revoluționare, asigurînd mersul hotărît înainte spre victoria deplină a socialismului.

Nouă, comuniștilor, tuturor oamenilor muncii din București ne sînt cunoscute progresele obținute de popoarele Cehoslovaciei frățești în construcția socialistă, în făurirea vieții noi. Opinia publică din Capitală, ca și din întreaga țară, a dat o deosebită apreciere eforturilor depuse de popoarele Cehoslovaciei socialiste din inițiativa partidului, lor comunist, pentru perfecționarea vieții sociale, pentru cursul înnoitor care s-a conturat după plenara din ianuarie a. c., pentru lichidarea unor lipsuri și deformări din trecut, pentru dezvoltarea democrației socialiste.

Nu de mult, o delegație a Comitetului municipal de partid București din care am făcut parte a vizitat Cehoslovacia. Luînd contact nemijlocit cu realitățile din această țară, ne-am convins că nu a existat nici o situație dramatică care să justifice o intervenție militară din afară. Cu atît mai mult este de neînțeles pătrunderea armatelor celor cinci țări pe pămîntul Cehoslovaciei. Este vorba aici de o încălcare flagrantă a suveranității națiunale a unui stat socialist frățesc, liber și independent, de sfidarea principiilor care stau la baza relațiilor între țările socialiste, a normelor fundamentale ale dreptului internațional.

Ieri în cursul desfășurării lucrărilor plenarei Comitetului nostru Central am trăit cu toții momente înălțătoare, de puternică afirmare a unității întregului popor în jurul partidului comunist, al Comitetului nostru Central în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, de adeziune deplină a oamenilor muncii din București față de politica marxist-leninistă a partidului și statului nostru.

Punînd în centrul politicii sale externe prietenia și colaborarea frățească cu toate țările socialiste, Republica Socialistă România, pornind de la interesele vitale ale națiunii, ale cauzei socialismului în lume, acționează consecvent pentru restabilirea încrederii și respectului reciproc între statele socialiste și între partidele comuniste, sprijină activ orice acțiune internațională care contribuie la întărirea unității și coeziunii țărilor socialiste, a mișcării comuniste și muncitorești internaționale.

Personal aprob din toată inima Declarația supusă dezbaterii Marii Adunări Naționale care precizează cu maximă claritate modul cum înțelege partidul nostru, întregul popor român să clădească relațiile sale cu țările socialiste, cu toate țările lumii. Sînt convins că numai prin stricta respectare a principiilor fundamentale care stau la baza acestor relații se va putea însănătoși viața internațională, se vor crea condiții prielnice dezvoltării colaborării multilaterale dintre state.

Exprimînd gîndurile și aspirațiile comuniștilor, ale muncitorilor, inginerilor, tehnicienilor, oamenilor de știință și culturii din Capitala patriei noastre, asigurăm conducerea de partid și de stat, pe dv. personal, tovarășe Nicolae Ceaușescu, pe toți deputații că ne vom înzeci eforturile pentru a ne aduce contribuția la înfăptuirea cu succes a programului de dezvoltare a societății noastre socialiste, program elaborat de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI CONSTANTIN DAICOVICIU

Încordata atenție cu care am ascultat și urmărit expunerea limpede a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român și președinte al Consiliului de Stat, aplauzele îndelungate entuziaste și apăsate cu care am însoțit cu toții Proiectul solemnei Declarații pe care a prezentat-o spre aprobare Marii Adunări Naționale, în numele conducerii de partid și de stat, m-ar dispensa și pe mine, ca și pe ceilalți, de a mai lua cuvîntul.

Dacă, totuși, țin de cuviință și consider necesar de a mă urca la această tribună a țării întregi, o fac îndemnat de un imbold lăuntric de a sublinia cu toată tăria, de a exprima cu întreaga convingere însușirea pe deplin a temeiurilor pe care se bazează cele propuse de tovarășul secretar general al partidului nostru, ca și adeziunea, cinstită, fără rezervă și integrală la politica externă și internă a partidului și guvernului, la cele ce s-au hotărît de organele de conducere competente legale și constituționale ale Republicii Socialiste România. Fac aceasta, tovarăși, și ca o datorie de a-mi împlini mandatul miilor și miilor de cetățeni români, maghiari, germani, care m-au trimis în această reprezentanță a țării ca delegat al gîndurilor și voinței lor nestrămutate Fie-mi permis să mai adaug la mandatul meu de deputat și dreptul de a vorbi în numele miilor de studenți și absolvenți ai centrului universitar din cetatea Clujului și în numele sutelor de intelectuali, oameni de știință din acel oraș și județ al Ardealului, ale căror concepții și convingeri le cunosc, le simt că bat în unison cu toată suflarea românească din cele patru colțuri ale patriei române.

Evenimentele petrecute în Republica Socialistă Cehoslovacă pînă în momentul de față le cunoaștem, ele ne amărăsc, ne dor și ne indignează. Situația care s-a creat în țara prietenă și frățească Cehoslovacia, împotriva tuturor legilor și normelor de conviețuire socială și internațională o condamnăm cu ultima energie.

Dar ne întrebăm: ne ridicăm în apărarea imprescriptibilelor drepturi la independență a Cehoslovaciei și a poporului cehoslovac numai dintr-un sentiment — respectabil fără îndoială și justificat pe deplin în sine — al amiciției, al simpatiei, numai fiindcă ne leagă de această națiune socialistă un lung trecut de luptă și de muncă comună și tovărășească pentru libertate și un trai mai bun? Numai pentru aceasta?

Nu! O știți cu toții că nu numai din aceste motive stăm și ne postăm alături de poporul cehoslovac, în sprijinul lui. La temelia acestei hotărîri a noastre stă neclintit, ca o piatră unghiulară a politicii partidului și guvernului nostru, principiul măreț, principiul sfînt pe care dintr-o îndelungată și adînc verificată experiență istorică poporul nostru întreg și l-a însușit ca o linie călăuzitoare, neabătută și intangibilă, de a respecta drepturile inalienabile ale unui popor de a-și făuri cu propriile forțe soarta, de a-și croi singur soarta, alegîndu-și singur, fără nici o presiune din altă parte, căile cele mai potrivite cu interesele și specificul ființei lui, pentru realizarea în cele mai bune condițiuni a socialismului și comunismului la el acasă. Aceasta este condiția cardinală pentru a menține intactă unitatea și coeziunea dintre partidele comuniste și statele socialiste. Dăm și respectăm acest drept altuia și altora și îl cerem în același timp, imperios și categoric, și pentru noi înșine.

Procedînd astfel, aplicăm principiul de bază al socialismului creator, luminat și nealterat.

Gîndind și acționînd în felul acesta, noi apărăm ideea nobilă, mare, salvatoare a socialismului în lumea întreagă, îi înălțăm prestigiul așa cum i se cuvine, îi asigurăm biruința și umplem de nădejde clasa muncitoare de pe tot globul, care ne privește cu îngrijorare și așteaptă de la noi sprijin și cugetul și brațul frățesc.

Nimic nu ne poate opri, nimic nu ne poate speria de a cugeta și de a făptui astfel. Și nu ne îndoim nici o clipă că dăm o luptă dreaptă pentru întreaga lume muncitoare de azi și de mîine. Această conștiință, dragi tovarăși, ne insuflă ferma credință că ideile, prevederile și măsurile preconizate în proiectul de declarație vor birui. O lume întreagă socialistă muncitorească e cu noi, își are ațintite privirile spre țara noastră, spre poporul românesc, spre marele și vrednicul Partid Comunist Român.

Un singur cuvînt aș mai avea, tovarăși, de spus și trebuie să vi-l spun.

Dacă conștiința curată ne inspiră și garantează reușita, mijlocul și arma cea mai eficientă, nedezmințit de puternică de a obține această victorie este: Unirea, unirea, în jurul partidului și guvernului, unire în jurul Comitetului Central, unire în jurul conducerii statului și națiunii socialiste române, în jurul tovarășului Nicolae Ceaușescu.

CUVÎNTĂRILE DE ÎNCHIDERE A PREȘEDINTELUI MARII ADUNĂRI NAȚIONALE, ȘTEFAN VOITEC

Stimate tovarășe și stimați tovarăși deputați,

Într-o însuflețită unanimitate Marea Adunare Națională și-a manifestat deplinul acord cu luminoasa expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu și a adoptat, în spiritul unei înalte responsabilități, Declarația cu privire la principiile de bază ale politicii externe a României.

Călăuziți de nobilele idealuri ale internaționalismului socialist, reprezentanții direcți ai întregului popor român și-au exprimat desăvîrșita solidaritate și prietenia frățească cu poporul cehoslovac, reprobînd încălcarea suveranității sale naționale.

Declarația adoptată și cuvîntările rostite de la tribuna forului suprem al țării constituie expresia vie a adeziunii întregului nostru popor la politica consecventă marxist-leninistă a partidului și statului nostru, a hotărîrii sale de a o traduce în viață, fără șovăire, în interesul vital al patriei noastre socialiste, al unității țărilor socialiste, pentru asigurarea climatului de normală conviețuire și colaborare dintre toate popoarele și statele pe baza principiilor imuabile ale suveranității și independenței naționale, ale neamestecului în treburile interne, pentru consolidarea păcii și securității în întreaga lume.

Tovarășe și tovarăși,

Ne revine datoria de a înfățișa maselor de alegători, care ne-au cinstit cu încrederea lor, declarația adoptată, de a lupta pentru transpunerea ei în viață, de a le prezenta lucrările sesiunii de astăzi, care a constituit încă o puternică și vibrantă manifestare a unității de neclintit dintre partid, guvern și popor.

Permiteți-mi, stimate tovarășe și stimați tovarăși, ca, în numele biroului Marii Adunări Naționale, să vă adresez călduroase felicitări cu prilejul celei de-a 24-a aniversări a eliberării patriei noastre de sub jugul fascist și să vă urez noi succese în activitatea dv. închinată propășirii României socialiste.

Declar închise lucrările sesiunii.

Sprijin deplin politicii interne și externe a partidului nostru

Însuflețite adunări ale oamenilor muncii din întreaga țară

În cursul zilei de ieri, în numeroase uzine, fabrici, instituții din diferite orașe ale țării au avut loc adunări și mitinguri în cadrul cărora oamenii muncii și-au exprimat adeziunea deplină față de politica internă și externă a P.C.R. și a guvernului român, față de poziția profund principială, internaționalistă, în legătură cu situația din Cehoslovacia. În același timp, au continuat să sosească pe adresa Comitetului Central al partidului sute de telegrame prin care colectivele din întreprinderi și instituții, întregul popor își manifestă cu însuflețire încrederea și atașamentul față de partid, unitatea de nezdruncinat în jurul partidului și guvernului.

Adunarea de ieri de la **Uzinele „Vulcan"** din Capitală a întrunit circa 5 000 de muncitori, ingineri și tehnicieni. Unii dintre ei purtau uniforma gărzilor muncitorești. După deschiderea adunării, masa compactă de participanți scandează minute în șir: „Comitet Central iubit, în jurul tău facem zid", „P.C.R. și Ceaușescu", „Trăiască guvernul Republicii Socialiste România".

A luat cuvîntul tovarășul Marin Burcea, prim-secretar al Comitetului de partid al sectorului 6. Încălcarea teritoriului Republicii Socialiste Cehoslovace de către trupele unor țări socialiste — a arătat vorbitorul — este un act care desconsideră principiile dreptului internațional, dă o lovitură puternică mișcării comuniste și muncitorești și pune în pericol însăși pacea în Europa. Nimeni și niciodată nu-și poate aroga dreptul de a da lecții unui partid comunist frățesc, fie că el se află în Cehoslovacia sau în altă țară, de felul cum trebuie condus procesul complex de construcție materială și spirituală cu care se identifică socialismul. În calitatea noastră de muncitori, de comuniști, de cetățeni ai unei patrii socialiste libere și independente, ne vom înzeci eforturile, vom face totul pentru ca prin munca și lupta de zi cu zi, sub conducerea înțeleaptă a partidului, să ridicăm România pe culmi și mai înalte de civilizație socialistă, să-i sporim prestigiul în lume, pe măsura măreților idealuri de care este animat întregul nostru popor.

S-a dat apoi citire unei telegrame adresate C. C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, în care se spune între altele: „Sprijinim întru totul poziția principială a P.C.R. și a guvernului în aprecierea situației din Cehoslovacia. Față de încălcarea flagrantă a suveranității de stat a Cehoslovaciei, ne exprimăm deplina noastră solidaritate cu poporul frate cehoslovac și cerem retragerea imediată a trupelor străine de pe teritoriul acestei țări. Dezaprobăm cu tărie această acțiune de amestec în treburile interne ale unui stat socialist suveran, contrară normelor de drept internațional și principiilor care stau la baza relațiilor dintre țările socialiste. Este pentru noi evident că relații cu adevărat constructive între țările socialiste pot fi statornicite numai pe baza principiilor marxism-leninismului, ale internaționalismului proletar, pe baza respectării independenței și suveranității fiecărui stat, a egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne, a avantajului reciproc și într-ajutorării tovărășești. De aceea aprobăm din toată inima Declarația adoptată în unanimitate în sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naționale. Considerăm justă hotărîrea conducerii de partid și de stat de a se înființa gărzi patriotice înarmate și vă informăm că în uzina noastră au fost deja constituite primele formații ale acestor gărzi. Colectivul uzinei „Vulcan" asigură Comitetul Central al partidului, pe dumneavoastră personal, că vom face zid în jurul conducerii de partid și de stat, că ne vom înzeci eforturile pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor de plan, că sîntem hotărîți ca prin munca și activitatea noastră să întărim și să apărăm independența și suveranitatea statului nostru socialist.

Sala „Armonia", martoră a multor evenimente de seamă din lupta muncitorimii clujene pentru libertate și progres, a găzduit joi la prînz adunarea activului de partid de la **Uzina de reparat locomotive „16 Februarie"**.

— Am luat cunoștință cu îngrijorare și mîhnire de acțiunea celor cinci țări socialiste, ale căror trupe au încălcat cu forța suveranitatea și independența Republicii Socialiste Cehoslovace — a spus montatorul Grigore Gogea. Ne declarăm categoric împotriva unor astfel de practici, care nu pot decît să aducă daune cauzei unității țărilor socialiste, intereselor socialismului și păcii. Îmi exprim adeziunea deplină față de poziția adoptată de partidul și de statul nostru în sprijinul poporului cehoslovac greu încercat, în sprijinul ideilor de dreptate și umanism.

Luînd cuvîntul, inginerul **șef** Bekesi Pal a spus între altele: Actul încălcării teritoriului unui stat socialist suveran este în totală contradicție cu tot ceea ce au spus Marx, Engels, Lenin despre relațiile care trebuie să existe între țările socialiste. Nimic nu poate justifica această intervenție armată, care reprezintă o grea lovitură pentru unitatea mișcării comuniste și muncitorești internaționale și pentru prestigiul socialismului în lume.

Cazangiul Ion Ciontoș, forjorul Vajda Gyula, sudorul Moreh Ludovic și alți vorbitori au exprimat în cuvinte calde atașamentul lor de neclintit față de întreaga politică internă și externă a partidului, față de poziția internaționalistă adoptată de P.C.R. și guvern în legătură cu situația din Cehoslovacia.

În telegrama adoptată de participanți la sfîrșitul adunării se spune printre altele: Împărtășim întru totul aprecierea partidului nostru asupra evenimentelor din Cehoslovacia și socotim că singura cale justă de ieșire din situația gravă ce s-a creat este încetarea acțiunilor militare împotriva Cehoslovaciei, crearea condițiilor ca organele constituționale ale statului cehoslovac și organele de partid statutar alese să-și poată desfășura nestingherit activitatea și să-și poată rezolva problemele interne fără nici un amestec din afară. Răspundem cu toată căldura inimilor noastre la chemările lansate de partid, angajîndu-ne să ne înzecim forțele pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor de producție, pentru întărirea și înflorirea patriei noastre socialiste.

La **Combinatul siderurgic Hunedoara**, imensa alee care duce spre agregatele cu foc continuu devenise neîncăpătoare pentru miile de comuniști cărora în mod spontan li s-au alăturat și alți siderurgiști veniți să-și manifeste adeziunea lor totală față de poziția adoptată de conducerea partidului și statului în legătură cu evenimentele din Cehoslovacia.

Sîntem foarte îngrijorați de ceea ce se întîmplă în prezent în Cehoslovacia prietenă, al cărei teritoriu a fost încălcat de trupe străine — a spus în cadrul adunării inginerul laminator Șeucă Vasile. Dezaprobăm acest act, care este în totală contradicție atît cu normele relațiilor ce trebuie să domnească între țările socialiste, cît și cu acelea unanim recunoscute în dreptul internațional.

Ne exprimăm totodată mîndria că în asemenea momente de cumpănă pentru poporul frate cehoslovac, pentru cauza socialismului, partidul nostru a adoptat o atitudine profund principială, ferm internaționalistă, al cărei ecou a și ajuns departe, dincolo de hotarele țării. Este o mîndrie pentru noi că, sub conducerea partidului, poporul nostru este cu adevărat suveran în propria țară, pe care o dorește mereu mai înfloritoare. Prin metalul pe care-l producem aici la Hunedoara, noi punem la temelia economiei naționale, aflată în plin progres, piloni de nădejde, întărim patria socialistă, contribuim la sporirea forțelor socialismului.

Luînd cuvîntul în cadrul aceleiași adunări, inginerul oțelar Grigore Mihai a spus: Am ascultat la radio Declarația Marii Adunări Naționale cu privire la principiile de bază ale politicii externe a României. Sîntem profund încredințați că numai pe baza acestor principii se poate asigura înlăturarea crizei create în Cehoslovacia, pot fi statornicite relații de prietenie, colaborare și alianță cu adevărat trainice între toate țările socialiste, relații de natură să ducă la întărirea unității și coeziunii acestor țări, în interesul cauzei socialismului și păcii. Noi, oamenii Hunedoarei, sîntem mai strînși ca oricînd în jurul partidului nostru, în lupta pentru edificarea orînduirii noi, socialiste.

Adunarea de la Combinatul siderurgic Hunedoara a adresat Comitetului Central al partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, o telegramă în care este exprimată adeziunea totală a colectivului de siderurgiști față de Comunicatul ședinței comune a C.C. al P.C.R., a Consiliului de Stat și a guvernului și față de Declarația adoptată de către Marea Adunare Națională, documente care exprimă cu adevărat gîndurile, sentimentele și voința întregului nostru popor.

În sala sindicală a **Academiei Republicii Socialiste România** s-au întrunit ieri după-amiază sute de cercetători și membri ai colectivelor unor importante unități de cercetare, cum sînt Institutul de mecanica fluidelor, Centrul de mecanica solidelor, Institutul de fizică, Institutul de matematică, Centrul de statistică, centrele de chimie organică, chimie anorganică și chimie fizică etc.

Ing. Dan Pavelescu, **șef** de laborator la Centrul de mecanica solidelor, a spus: Popoarele Cehoslovaciei, țară socialistă frățească pe teritoriul căreia au pătruns de cîteva zile trupe străine, se află într-o situație grea. Acțiunea militară întreprinsă împotriva ei, prin nimic îndreptățită, a stîrnit în noi multă amărăciune. Dezaprobînd această măsură, ținem să dau glas sentimentului de încredere deplină pe care mi-l insuflă politica înțeleaptă a partidului nostru, poziția principială adoptată de conducerea sa, cu care, alături de întregul popor, sînt întru totul de acord. Chiar astăzi am primit scrisoarea unor oameni de știință din țara prietenă, care descriu în cele mai calde cuvinte primirea de care s-a bucurat recent acolo delegația noastră de partid și de stat, iar în încheiere transmit recunoștința lor pentru sprijinul și solidaritatea fermă manifestate față de poporul cehoslovac de partidul nostru, de guvernul român.

Acțiunea militară împotriva Cehoslovaciei — a subliniat ing. Năstase Marin, cercetător principal la același centru al Academiei — ne apare cu totul de neînțeles, de neconceput. Arbitrariul acestei acțiuni ne mîhnește profund, căci ne dăm bine seama ce prejudiciu poate aduce ea unității țărilor socialiste, prestigiului cîștigat în lupte grele și îndelungate de ideile marxism-leninismului.

Chiar și în relațiile personale respectul presupune reciprocitate, cu atît mai mult aceasta se impune în relațiile dintre statele socialiste. Personal îmi exprim totala adeziune față de poziția justă și loială adoptată de partidul și guvernul nostru, în jurul cărora vom face zid fără rezerve.

În numele cercetătorilor și colectivului de salariați ai Institutului de fizică a luat cuvîntul prof. univ. Valer Novacu, membru corespondent al Academiei: „Adînc zguduiți de evenimentele din Cehoslovacia, am ascultat astăzi Declarația adoptată în unanimitate de Marea Adunare Națională și cuvîntul partidului exprimat prin glasul tovarășului Nicolae Ceaușescu. În acest moment crucial pentru soarta socialismului în lume, ne exprimăm adeziunea integrală față de politica partidului de promovare a principiilor independenței și suveranității, egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne. Sîntem mîndri pentru bărbăția și fermitatea cu care eroicul nostru partid ne conduce spre triumful nemuritoarelor idei ale marxism-leninismului. Vom munci și lupta fără a precupeți nimic spre a dobîndi victoria deplină a acestor măreațe idei".

Declarația Comitetului Executiv al Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România

Întrunit în ziua de 21 august a.c. în ședință plenară extraordinară, Comitetul Executiv al Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România a examinat situația deosebit de gravă creată ca urmare a ocupării militare a Republicii Socialiste Cehoslovace, stat socialist frățesc, de către forțele armate ale unor țări socialiste, membre ale Tratatului de la Varșovia.

Comitetul Executiv al C.C. al U.G.S.R., în numele celor aproape 5 milioane membri ai sindicatelor, își exprimă deplinul acord față de poziția profund principială cuprinsă în Comunicatul ședinței comune a Comitetului Central al P.C.R., Consiliului de Stat și a guvernului Republicii Socialiste România, în legătură cu evenimentele din Cehoslovacia. Comitetul Executiv își însușește în întregime conținutul vibrantei cuvîntări rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, la mitingul oamenilor muncii din București, care a exprimat sentimentele patriotice, internaționaliste ale clasei muncitoare, ale țărănimii, intelectualității, ale întregului nostru popor și profunda îngrijorare față de urmările grave ce le poate avea ocuparea militară a Cehoslovaciei asupra relațiilor dintre țările socialiste, unității mișcării comuniste și muncitorești internaționale, a tuturor forțelor antiimperialiste.

Apreciind în continuare intervenția armată în treburile interne ale Republicii Socialiste Cehoslovace ca un act fără precedent în istoria relațiilor dintre țările socialiste și dintre partidele comuniste și muncitorești, o încălcare flagrantă a suveranității naționale a unui stat socialist frățesc, liber și independent, relevînd gravele consecințe pentru unitatea sistemului mondial socialist ale amestecului brutal, prin nimic justificat, al altor țări socialiste în treburile interne ale Cehoslovaciei, Declarația exprimă în continuare solidaritatea frățească a tuturor sindicatelor și membrilor acestora cu oamenii muncii și sindicatele din Cehoslovacia, cu lupta lor demnă și curajoasă pentru reînnoirea întregii vieți sociale.

Aprobînd în unanimitate măsurile luate de conducerea de partid și de stat a României pentru a asigura munca pașnică, creatoare a poporului nostru, constructor înflăcărat al socialismului, independența și suveranitatea națională a țării, Comitetul Executiv al C.C. al U.G.S.R. adresează tuturor sindicatelor chemarea de a-și înzeci eforturile în lupta pentru înfăptuirea mărețului program de dezvoltare a economiei și culturii țării, pentru creșterea bunăstării întregului popor.

Sindicatele din România, unite ca un tot în jurul Partidului Comunist Român și al Comitetului său Central, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, exprimînd sentimentele patriotice ale clasei muncitoare, ale tuturor celor ce muncesc, fără deosebire de naționalitate, vor ridica calitatea muncii lor la nivelul cerințelor actuale de apărare a cuceririlor revoluționare ale poporului, a suveranității și independenței patriei noastre socialiste.

Comitetul Executiv al C.C. al U.G.S.R. salută justețea hotărîrii, de o deosebită importanță națională, de a se reînființa gărzile patriotice înarmate ale muncitorimii, țărănimii și intelectualității și, alături de celelalte organizații de masă și obștești, își va aduce întreaga contribuție la înfăptuirea ei.

Comitetul Executiv al Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România asigură Comitetul Central al partidului, Consiliul de Stat și guvernul Republicii Socialiste România că sindicatele nu-și vor precupeți nici un efort în lupta pentru înfăptuirea măsurilor adoptate, care corespund pe de-a întregul intereselor naționale ale poporului român, cauzei socialismului și păcii în lume.

COMITETUL EXECUTIV AL CONSILIULUI CENTRAL AL UNIUNII GENERALE A SINDICATELOR DIN ROMÂNIA

ADUNAREA FESTIVĂ CONSACRATĂ CELEI DE-A XXIV-A ANIVERSĂRI A ELIBERĂRII ROMÂNIEI

Cuvîntarea tovarășului Ion Gheorghe Maurer

(Urmare din pag. I)

patriotice și toți acei care și-au dat viața pentru eliberarea patriei, pentru înfrîngerea fascismului. (Aplauze).

Dragi tovarăși,

Prin profunzimea transformărilor înfăptuite, prin bogăția rezultatelor obținute pe toate planurile, cei 24 de ani care au trecut de la insurecția din august 1944 reprezintă o perioadă ce nu-și are egal în istoria poporului nostru. Privind retrospectiv drumul parcurs, se conturează, ca o trăsătură fundamentală a acestor ani, înaintarea neabătută în direcția împlinirii integrale a mărețului ideal — libertatea, înțeleasă ca satisfacere la un înalt nivel a nevoilor materiale și spirituale ale omului, stăpîn pe soarta sa, conștient de necesitățile obiective ale progresului social. Este neîndoielnic, o accepțiune a conceptului de libertate radical deosebită de cea a ideologilor burghezi, care în definițiile lor eludează cel mai adesea baza materială a acesteia, vorbesc despre libertate fără vreo legătură cu condițiile economice și sociale în care ea se manifestă. Or, tocmai această accepțiune exprimă, mi se pare, esența reală a libertății și îi conferă excepționala valoare, ca bunul cel mai de preț, ca aspirație supremă a oamenilor.

Întreaga dezvoltare a omenirii atestă ca un adevăr axiomatic legătura indisolubilă dintre libertatea individului și independența națională a țării căreia îi aparține. Istoric și logic, libertatea omului, ființă prin excelență socială, presupune libertatea grupului social, a colectivității, iar în cazul societății moderne, a colectivității fundamentale, atît de solid închegată și statornică, pe care o reprezintă națiunea. Nu este de conceput libertatea socială și individuală acolo unde independența și suveranitatea națională nu există sau, într-un fel sau altul, sînt știrbite. Mari gînditori ai lumii, ai poporului nostru au sesizat această legătură, exprimînd-o în formule de o mare plasticitate. „Libertatea — spunea Alecu Russo — e îndoită : cea din lăuntru și cea din afară... ele sînt surori, și una fără alta nu poate trăi".

Ce imensă importanță atribuie popoarele independenței naționale, ca factor primordial al progresului lor, o dovedesc cu prisosință amploarea fără precedent pe care a căpătat-o în zilele noastre mișcarea de eliberare națională, ridicarea pe ruinele imperiilor coloniale a zeci și zeci de state noi. Faptele arată că nu numai națiunile tinere, dar și cele ajunse la deplina maturitate sînt permanent preocupate de apărarea și întărirea independenței lor. Este o misiune a socialismului de a contribui la potențarea idealului de libertate națională în lumea contemporană, de a descătușa toate energiile națiunilor, creîndu-le condiții pentru a-și manifesta integral personalitatea.

România socialistă se înfățișează astăzi pe arena mondială ca o țară cu adevărat independentă, așa cum nu a fost niciodată în trecut, ocupînd un loc demn în rîndul națiunilor lumii. Au rămas de domeniul unei triste amintiri timpurile cînd independența era proclamată doar formal, destinele țării fiind hotărîte, direct sau indirect, în afara ei. În republica noastră, poporul este deținătorul suveran al puterii, stăpînul tuturor bogățiilor țării și al roadelor muncii lui ; el, și numai el, este acela care își hotărăște efectiv soarta, conform voinței și intereselor sale, care își făurește în mod conștient istoria, consacrîndu-și eforturile construirii socialismului și comunismului. (Aplauze). Această realitate a pătruns adînc în conștiința și viața națiunii și de aceea este ireversibilă. Poporul român este un popor liber, într-o țară liberă ; el prețuiește ca lumina ochilor independența și suveranitatea patriei, este hotărît să le apere cu întreaga sa ființă, încît nici o forță din lume nu ar putea să i le smulgă vreodată. (Aplauze).

Principala cucerire obținută de masele muncitoare pe drumul deschis în urmă cu 24 de ani o constituie eliberarea socială, lichidarea oricărei exploatări a omului de către om, victoria deplină și definitivă a socialismului la orașe și sate. Prin extinderea în întreaga economie a proprietății socialiste asupra mijloacelor de producție li s-a asigurat tuturor cetățenilor patriei o situație de egalitate față de aceste mijloace, eliberarea de servituțile inerente orînduirilor bazate pe proprietatea privată, pe relații de exploatare. Forțele productive și resursele materiale ale țării au fost puse în totalitatea lor în slujba celor ce muncesc, ceea ce a creat condițiile progresului rapid și multilateral — economic, social, cultural — al întregii țări. În același timp, s-a schimbat radical configurația societății românești ; în cadrul ei nu mai există decît clase și pături sociale de oameni ai muncii. În strînsă unitate, clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, întregul nostru popor își dedică toate forțele construirii noii orînduiri sociale. (Aplauze).

Eliberarea națională și socială formează, neîndoielnic, unica bază pe care se poate realiza adevărata libertate individuală, dezvoltarea sub toate aspectele a personalității umane. Dispunînd de o asemenea bază, țara noastră parcurge un proces de continuă adîncire a democrației socialiste, de lărgire a drepturilor și libertăților consfințite și garantate material de Constituție pentru toți cetățenii, indiferent de naționalitate.

Suportul solid, pilonii de susținere a libertății, fie ea națională, socială sau individuală, sînt, esențialmente, creșterea bogăției materiale a societății și ridicarea gradului de cultură a membrilor ei. Ar fi greu, desigur, să se distingă care dintre acești doi piloni este mai important. Un fapt este cert : strînsa lor interdependență și condiționare reciprocă. Într-adevăr, numai la un anumit nivel de bogăție materială poate fi organizată o rețea largă de instituții de învățămînt, de cultură și artă, după cum numai prin învățătură, prin însușirea științei și a celorlalte valori culturale acumulate de omenire se poate ajunge la o tot mai cuprinzătoare cunoaștere și dominare a naturii, la sporirea avuției sociale

Tocmai în aceste direcții acționează stăruitor partidul și statul nostru socialist, sînt orientate principalele eforturi ale poporului român. Politica de industrializare socialistă, urmată cu consecvență și fermitate, s-a dovedit pîrghia hotărîtoare în stare să determine dezvoltarea rapidă a industriei și a celorlalte ramuri ale economiei naționale, pe baza științei și tehnicii moderne, sporirea considerabilă a producției materiale și a venitului național. Faptul că astăzi industria românească produce în numai 27 de zile cît în întreg anul 1938 arată, cred, limpede imensele posibilități de progres ale forțelor de producție în socialism, faptul că partidul nostru a știut să valorifice, să transforme în realitate aceste posibilități. Același obiectiv major, al creșterii avuției societății, a fost și este urmărit prin politica de dezvoltare intensă și modernizare a agriculturii socialiste, de introducerea în producția agricolă a roadelor științei, politică ce a dus la descătușarea energiilor potențiale în această importantă ramură a economiei noastre.

Temelii trainice pentru creșterea avuției materiale a țării, pentru continua ridicare a nivelului de trai al celor ce muncesc au fost puse prin programul adoptat de Congresul al IX-lea al partidului și dezvoltat de Conferința Națională. După cum vă este bine cunoscut, potrivit Directivelor congresului, izvorîte dintr-o adîncită analiză a posibilităților și necesităților economiei naționale, considerate nu static, ci în perspectivă, în centrul atenției se află dezvoltarea și perfecționarea bazei tehnico-materiale a socialismului, creșterea producției în toate ramurile. În acest scop, activitatea în toate sectoarele este orientată spre sporirea continuă a acumulărilor, spre ridicarea la un nivel superior a eficienței economice. Acțiunile inițiate de partid în vederea organizării raționale a producției și a muncii, sporirii productivității muncii și rentabilității, întronării pretutindeni a unui înalt spirit de răspundere și gospodăresc au căpătat o largă extindere, devenind preocupări de prim ordin ale celor ce muncesc.

În pofida dificultăților provocate de seceta care a bîntuit anul acesta în cele mai multe zone ale țării, constatăm cu satisfacție că planul de stat se îndeplinește și se depășește cu succes, grație muncii entuziaste a colectivelor din unitățile industriale și agricole, din construcții și transporturi, din proiectare și cercetare în primele șapte luni, producția globală industrială a fost cu 12,6 la sută mai mare decît în perioada corespunzătoare a anului anterior, producția peste plan însumează o valoare de 860 milioane lei. Circa 75 la sută din sporul producției față de anul precedent s-a realizat pe seama productivității muncii, care continuă să crească în ritm susținut. Economiile din reducerea prețului de cost în industrie au depășit prevederile în prima jumătate a anului cu peste 270 milioane lei. Ca urmare a măsurilor luate, a eforturilor depuse de țărănime, cu sprijinul activ al statului nostru, s-au creat condiții pentru a obține o recoltă care să asigure o bună aprovizionare a populației cu produse agroalimentare și a industriei cu materiile prime agricole necesare. Avem depline temeiuri să socotim că planul pe acest an, ca de altfel pe întregul cincinal, va fi realizat potrivit prevederilor.

Concomitent cu sporirea producției, a avuției materiale, partidul acordă o atenție neslăbită dezvoltării învățămîntului, științei și culturii, considerate permanent ca o latură inseparabilă a operei de construcție socialistă. Pentru a ilustra impetuozitatea cu care am avansat în acest domeniu, aș aminti doar că într-o țară care cu 24 de ani în urmă mai număra încă milioane de analfabeți, au fost realizate nu numai generalizarea și gratuitatea învățămîntului pe toate treptele sale, dar și creșterea duratei învățămîntului obligatoriu la 8 ani și în perspectiva apropiată la 10 ani. Perfecționările aduse în ultimul timp în organizarea și conducerea activității științifice și a învățămîntului dovedesc, o dată mai mult, cît de mari și de perseverente sînt eforturile ce se fac pentru ca societatea noastră să încorporeze tot ce este mai înaintat în știință și cultură, să devină, în întregul ei, o societate luminată, să folosească efectiv cunoștințele însușite pentru a ajunge mai grabnic la un înalt nivel de bunăstare și civilizație.

După cum se știe, societatea reprezintă un organism viu, mobil, în continuă mișcare și dezvoltare. Uimitor de rapid este ritmul orogresului ei în zilele noastre, sub impulsul grandioasei revoluții tehnico-științifice, al penetrației viguroase a științei în toate sectoarele de activitate și cu precădere în sfera producției materiale, ceea ce se răsfrînge — pînă la sfîrșitul sfîrșitului — în întreaga viață socială.

Aceste fenomene se resimt, într-o măsură mai mare sau mai mică, în toate țările lumii, solicitînd forme tot mai evoluate de organizare și conducere, îmbunătățiri în funcționarea organismului social. Considerabile sînt proporțiile și profunzimea lor în țările socialiste. Se știe că în momentul trecerii la construirea noii orînduiri, majoritatea acestor țări erau mult rămase în urmă din punct de vedere economic, ceea ce a pus în fața lor sarcina extrem de grea de a imprima un ritm alert dezvoltării, pentru a lichida, într-un termen cît mai scurt posibil, decalajul față de țările înaintate. Este de remarcat, în același timp, că orînduirea socialistă, relațiile ei de producție potențează elementele dinamice care pătrund în toate domeniile vieții sociale, oferă cadrul prielnic pentru perfecționări, pentru afirmarea nestînjenită a noului.

Este cît se poate de evident că evantaiul atît de larg al treptelor de dezvoltare sub care se înfățișează omenirea în zilele noastre — de la formele primitive, pînă la cele mai evoluate — determină și o infinită diversitate a căilor de acces la socialism și, implicit, a modalităților concrete de edificare și perfecționare a noii orînduiri. În aceste condiții, a aplica pretutindeni aceeași rețetă, a urma un model unic ar fi o inadvertență ce ar prejudicia grav opera de construire a socialismului. Experiența țării noastre, ca și a celorlalte țări socialiste, arată că rezolvarea optimă a problemelor pe care le ridică înaintarea spre socialism nu poate avea loc decît ținînd seamă în cel mai înalt grad de cadrul concret al fiecărei țări, de elementele ei specifice. Luarea în considerare a particularităților naționale reprezintă în egală măsură o premisă indispensabilă a succesului acțiunilor întreprinse, ca și respectarea legilor și principiilor generale ale construcției socialiste. Aceasta nu este de fapt decît aplicarea în viața socială a tezei materialismului dialectic potrivit căreia generalul și particularul formează o unitate inseparabilă, singurul mod de manifestare al generalului, unica sa posibilitate de a exista fiind numai și numai particularul.

În concepția partidului și statului nostru, îmbunătățirea formelor și metodelor de organizare și conducere în concordanță cu cerințele noi constituie o necesitate permanentă, nicidecum o acțiune care poate fi cîndva socotită încheiată. Sarcina este cu atît mai dificilă cu cît societății socialiste îi incumbă nu numai rezolvarea problemelor legate de autoperfecționarea sa, dar și găsirea de remedii pentru diferitele anacronisme moștenite de la orînduirile anterioare

Sînt prea bine cunoscute, pentru a mai insista asupra lor, măsurile ce au fost luate. pe baza hotărîrilor Congresului al IX-lea și ale Conferinței Naționale a partidului, pentru perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale, pentru îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale, pentru ridicarea la un nivel superior a activității în toate sectoarele. O dominantă comună a acestor măsuri este, fără doar și poate. reflectarea legilor economice și a celorlalte legi obiective ale dezvoltării sociale, potrivit particularităților și specificului național, corespondența lor strînsă cu realitățile României. Acesta este de fapt „secretul" eficienței lor, de pe acum evidentă într-un șir de sectoare, al aprobării cu care au fost primite de oamenii muncii. interesați în cel mai înalt grad în bunul mers al treburilor economice și obștești.

Schițînd tabloul perfecționărilor inițiate de partidul nostru în toate domeniile, se cuvine să relevăm. ca o trăsătură distinctivă a măsurilor luate, faptul că ele urmăresc, pe diverse căi, dezvoltarea inițiativei maselor, creșterea participării lor efective la conducerea și rezolvarea problemelor economice, de stat și sociale, crearea acelei ambianțe în care individualitatea, talentele, aptitudinile fiecăruia să se poată afirma deplin. Se fac astfel noi pași pe calea libertății și democrației, deschisă la 23 August 1944.

Dragi tovarăși,

Libertatea cucerită de poporul român se reflectă și în politica externă, care, în cazul țării noastre, ca de altfel al oricărei alte țări, emană în fond din politica internă. Astăzi, statul român, stat al celor ce muncesc de la orașe și sate, dispune de dreptul sacru de a hotărî de sine stătător asupra politicii externe. De aci și caracterul profund democratic al acestei politici pe deplin corespunzătoare intereselor fundamentale ale poporului, ale luptei generale pentru înfăptuirea idealurilor independenței, democrației și progresului, pentru triumful cauzei socialismului și păcii. Am avut prilejul în ultimii ani să mă întîlnesc și să discut cu numeroase personalități marcante ale vieții politice din diferite țări și am deslușit în gîndurile și faptele lor, indiferent de concepțiile care-i călăuzesc. respectul pentru politica externă a României, pentru principialitatea și realismul ei. (Aplauze). Desigur, aceasta reprezintă o expresie elocventă a prestigiului dobîndit de România socialistă pe plan mondial.

Atașată cauzei socialismului prin tot ceea ce a întreprins în cei 24 de ani de la eliberarea sa, România situează în centrul politicii ei externe — cum prea bine se știe — relațiile de prietenie și alianță frățească cu toate țările socialiste. Ca țări suverane, egale în drepturi și unite prin comunitatea orînduirii sociale și de stat, prin aceleași țeluri și idealuri revoluționare, țările socialiste sînt chemate să dezvolte un model de conviețuire echitabilă, întemeiată — cum însiși clasicii marxism-leninismului au întrevăzut limpede — pe principiile internaționalismului socialist, pe respectul reciproc al independenței și suveranității naționale, pe încredere și simpatie prietenească.

Partidul și statul nostru, poporul român și-au reafirmat azi, în Declarația adoptată de Marea Adunare Națională în sesiunea sa extraordinară, concepția cu privire la relațiile dintre țările socialiste, la principiile pe care ele trebuie să se întemeieze pentru a înlesni atît progresul fiecăreia dintre aceste țări, dezvoltarea lor multilaterală, cît și întărirea sistemului mondial socialist în ansamblu, creșterea influenței sale în lume.

Considerăm că în epoca pe care o trăim — epocă de afirmare viguroasă a năzuinței popoarelor spre independență națională — respectul suveranității, al personalității fiecărui popor, recunoașterea în fapt a dreptului inalienabil și imprescriptibil al tuturor popoarelor de a decide ele însele asupra propriei lor soarte, asupra căilor dezvoltării lor, trebuie să călăuzească permanent, invariabil, relațiile dintre țările socialiste. (Aplauze). Aceasta reprezintă o cerință elementară în relațiile dintre state, deoarece numai pe o asemenea bază se pot întrona deplina încredere reciprocă între țări și popoare, colaborarea lor fructuoasă.

În condițiile în care în lume există țări cu un potențial economic, militar, demografic extrem de diferit, respectarea egalității în drepturi între state, indiferent de mărimea și forța lor, reprezintă, de asemenea, un imperativ esențial pentru dezvoltarea unor relații internaționale normale. Din acest imperativ decurge în mod firesc necesitatea neamestecului în treburile interne. Dreptul de a hotărî cum pot și cum trebuie să fie rezolvate în fiecare țară problemele construcției socialiste, de a stabili formele și metodele de organizare și conducere, modul de adîncire a democrației, direcțiile de dezvoltare a economiei și a întregii activități sociale aparține numai și numai poporului și partidului din țara respectivă, și nimeni altcineva nu are și nu poate să-și aroge acest drept. (Aplauze). Ingerința în treburile altora, încercarea de a-și impune prin forță voința altei țări, peste capul organelor sale legale de conducere, al poporului din țara respectivă, sînt inadmisibile în relațiile dintre orice state, și cu atît mai mult în relațiile dintre țările socialiste, fiind total incompatibile cu principiile marxism-leninismului, ale internaționalismului socialist. Viața arată că amestecul brutal în treburile interne, intervențiile militare nu anulează cerințele obiective ale progresului, nu fac decît să agraveze contradicțiile care cer perfecționarea mecanismului social și, fără îndoială, pe acelea dintre poporul țării respective și intervenționiști, nu pot opri, în cele din urmă, mersul înainte al societății. (Aplauze).

O gravă încălcare a tuturor acestor principii, a normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional o constituie pătrunderea trupelor a cinci țări socialiste pe teritoriul Cehoslovaciei, fără să fi fost chemate de forurile ei conducătoare Nu poate exista nici un fel de justificare pentru această acțiune care nesocotește suveranitatea unei țări frățești, aduce grave prejudicii cauzei socialismului și păcii în lume. Comitetul Central al Partidului Comunist Român, Consiliul de Stat și Consiliul de Miniștri, reunite ieri în ședința comună, precum și sesiunea extraordinară de azi a Marii Adunări Naționale și-au exprimat totala dezaprobare față de ocuparea militară a Cehoslovaciei socialiste, această poziție fiind sprijinită pe de-a-ntregul de toată populația țării. (Aplauze).

Așa cum s-a mai spus, cu prilejul recentei vizite a delegației noastre de partid și de stat în Cehoslovacia, ne-am întărit și mai mult convingerea, pe care, de altminteri, am exprimat-o încă de la începutul procesului de reînnoire democratică din această țară, că popoarele ceh și slovac sînt ferm atașate cauzei socialismului, că partidul lor comunist, fidel exponent al intereselor și năzuințelor oamenilor muncii, a pornit pe drumul înlăturării deformărilor din trecut, al perfecționării orînduirii sociale și de stat tocmai pentru a asigura succesul deplin al operei de construcție socialistă În aceste zile, cînd Cehoslovacia prietenă trece prin grele încercări, România și-a afirmat calda și deplina solidaritate cu popoarele ceh și slovac, cu partidul lor comunist și conducerea lui aleasă, cu organele constituționale de conducere ale statului și ne exprimăm încrederea în capacitatea lor de a face față situației create, de a asigura mersul înainte al construcției socialiste, în conformitate cu interesele lor vitale. (Aplauze).

În spiritul solidarității internaționaliste de care este animat, poporul român se află alături de clasa muncitoare de pretutindeni. de mișcarea de eliberare națională, de popoarele tinerelor state, de forțele democratice și progresiste din toate țările care luptă pentru libertate socială și națională, pentru pace și prosperitate.

Transformările profunde care se petrec în lumea contemporană, exploziva dezvoltare a forțelor de producție, adîncirea diviziunii internaționale a muncii determină în mod obiectiv necesitatea coexistenței pașnice între state. fără deosebire de orînduirea lor socială, extinderea legăturilor de colaborare, a schimbului de valori materiale și spirituale pe plan mondial. Toate acestea pot constitui. dacă sînt înțelese rațional, temeiuri solide pentru organizarea unei păci durabile — dorință arzătoare a popoarelor. Principiile independenței și suveranității, neamestecului în treburile interne, egalității depline în drepturi și respectului reciproc se bucură de adeziunea unui număr sporit de state, de sprijinul larg al opiniei publice mondiale, dovedindu-se singura bază viabilă a unor raporturi normale între toate țările, a unor relații de încredere și stimă, de colaborare rodnică. Înfăptuirea lor oferă, așa cum arată practica, un punct de plecare sănătos pentru soluționarea oricăror litigii internaționale.

Desigur, instaurarea și consolidarea păcii în întreaga lume nu se realizează de la sine, ci implică eforturi stăruitoare din partea tuturor țărilor pentru promovarea ideilor de dreptate, egalitate și libertate, pentru apropierea și colaborarea între state, o luptă permanentă împotriva imperialismului, a forțelor militariste, revanșiste, interesate în menținerea focarelor de război și a dominației asupra altor popoare. Iată rațiunea pentru care țara noastră militează activ pentru pace și securitate în Europa și în lume, condamnă actele care contravin normelor de relații între țări și duc la încordare în viața internațională, salută orice pas, cît de mic, în direcția întăririi păcii.

Mai mult ca oricînd se impune în lumea contemporană, ca o condiție primordială a victoriei luptei popoarelor pentru pace și progres, unitatea tuturor forțelor antiimperialiste, și în primul rînd a țărilor socialiste, a mișcării comuniste și muncitorești internaționale — cauză pentru al cărei succes partidul și statul nostru acționează permanent și prin toate mijloacele.

Dragi tovarăși,

Evocînd principalele realizări dobîndite de poporul român, îndreptîndu-ne privirile către viitorul luminos conturat prin programul de dezvoltare multilaterală a țării, se cuvine să subliniem încă o dată meritul imens al partidului nostru comunist. (Aplauze). În tot acest răstimp, partidul s-a dovedit cu toată vigoarea singura forță politică în stare să stabilească obiective realiste, adecvate posibilităților și necesităților țării. Partidul a insuflat poporului încredere în propriile puteri, hotărîrea de a-și consacra eforturile creatoare operei de edificare a noii orînduiri, înfruntînd orice piedici și greutăți. În politica partidului își găsesc fidelă oglindire voința și interesele vitale ale națiunii noastre. Faptele stau mărturie că niciodată în istoria României nu a existat o participare atît de largă și activă ca în prezent a maselor populare la stabilirea deciziilor în problemele fundamentale ale prezentului și viitorului țării.

Politica urmată de țara noastră este în egală măsură a poporului și a partidului, a întregii lui conduceri, la definirea ei, la pregătirea și elaborarea soluțiilor aducîndu-și o valoroasă contribuție secretarul general al Comitetului Central al partidului nostru. (Aplauze îndelungate). Prin devotamentul său nețărmurit față de poporul român căruia îi aparține, prin solida sa pregătire marxist-leninistă și adîncа cunoaștere și înțelegere a intereselor naționale, prin atașamentul neclintit față de cauza socialismului și a păcii, tovarășul Nicolae Ceaușescu se bucură de stima profundă și prețuirea unanimă a Comitetului Central, a întregului partid, a tuturor celor ce muncesc din țara noastră. (Aplauze puternice, urale).

Verificată în practică prin rezultatele la care a dus, politica internă și externă a partidului întrunește deplina aprobare a muncitorilor, țăranilor, intelectualilor, a tuturor cetățenilor țării, fără deosebire de naționalitate.

Această adeziune și-a găsit o nouă și puternică expresie în însuflețirea cu care întregul nostru popor a primit măsurile hotărîte de plenara comună a Comitetului Central al partidului, a Consiliului de Stat și a Consiliului de Miniștri, îndreptate spre apărarea independenței și suveranității naționale, a cuceririlor noastre socialiste. Toți cetățenii țării, bărbați și femei, tineri și vîrstnici, sînt ferm decișI să nu admită nici un fel de încălcare sau știrbire a acestor cuceriri, să facă totul pentru a-și putea desfășura în deplină siguranță munca pașnică, consacrată desăvîrșirii construcției socialiste. (Aplauze).

Chezășia unor noi victorii, a înaintării ferme a României pe calea socialismului este întărirea continuă a rolului conducător al partidului, munca plină de abnegație a fiecărei organizații de partid și a fiecărui comunist, consolidarea și lărgirea neîncetată a legăturii partidului cu masele. Indisolubila unitate dintre partid și popor, coeziunea lor în jurul Comitetului Central al Partidului Comunist Român întărește forța partidului, ca și a poporului, formează un zid puternic, de netrecut. Devotat fără margini națiunii noastre, cauzei socialismului și păcii, partidul comunist își va consacra și în viitor întreaga energie, va face totul, absolut totul, pentru binele țării și fericirea oamenilor muncii. (Aplauze).

Dați-mi voie, cu prilejul acestei aniversări, ca în numele conducerii de partid și de stat să adresez muncitorilor, țăranilor, oamenilor de știință și cultură, tuturor celor ce muncesc la orașe și sate, calde felicitări, urări de sănătate și noi succese în activitatea lor consacrată propășirii patriei (Aplauze).

Sub conducerea Partidului Comunist Român, înainte spre noi victorii în lupta pentru desăvîrșirea construcției socialiste, pentru triumful socialismului și al păcii ! (Aplauze puternice, îndelungate urale).

Depuneri de coroane de flori cu prilejul celei de-a XXIV-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist

Cu prilejul celei de-a XXIV-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist, miercuri dimineața au avut loc solemnități la Monumentul Eroilor Luptei pentru Libertatea Poporului și a Patriei, pentru Socialism, la Monumentul Eroilor Patriei și la Monumentul Eroilor Sovietici.

Au fost depuse coroane de flori din partea Comitetului Central al Partidului Comunist Român, Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri, Ministerului Forțelor Armate, Consiliului Securității Statului și Ministerului Afacerilor Interne, Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor, Comitetului Central al U.T.C. și Consiliului U.A.S.R., Comitetului municipal București al P.C.R. și Consiliului popular, Comitetului organizatoric al veteranilor din războiul antifascist și Comitetului foștilor deținuți antifasciști. Grupuri de pionieri au depus jerbe de flori.

La solemnități au luat parte tovarășii Emil Bodnaraș, Chivu Stoica, Janos Fazekas, Iosif Banc, Manea Mănescu, Dumitru Popa, Constantin Stătescu, secretarul Consiliului de Stat, membri ai C.C. al P.C.R., ai Consiliului de Stat și ai guvernului, generali activi și în rezervă, foști comandanți de mari unități pe frontul antihitlerist, conducători ai unor instituții centrale și organizații obștești, delegații ale oamenilor muncii din întreprinderi și instituții.

La Monumentul Eroilor Sovietici au fost prezenți A. V. Basov, ambasadorul Uniunii Sovietice la București, membri ai ambasadei, precum și membri ai delegației Asociației de prietenie sovieto-română, care se află în țara noastră.

La sosirea conducătorilor de partid și de stat, companii de onoare aliniate în fața monumentelor au prezentat onorul. Au fost intonate Imnul de stat al Republicii Socialiste România, Imnul Eroilor și Imnul de stat al U.R.S.S.

După depunerea coroanelor, participanții la solemnități au păstrat un moment de reculegere în fața monumentelor. S-a primit, apoi, defilarea companiilor de onoare.

★

În aceeași dimineață, la Cimitirul militarilor britanici căzuți pe teritoriul României în lupta împotriva fascismului au fost depuse coroane de flori din partea Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri, Ministerului Forțelor Armate și Ministerului Afacerilor Interne, Comitetului Executiv al Consiliului popular al județului Ilfov, ministri, generali și ofițeri superiori și alte persoane oficiale.

Au asistat sir John Chadwick, ambasadorul Marii Britanii la București, și membri ai ambasadei.

După ce au păstrat un moment de reculegere, cei prezenți au primit defilarea companiei de onoare.

★

Și în alte localități din țară au avut loc solemnități, în cadrul cărora au fost depuse coroane și jerbe de flori la cimitire, la monumente și plăci comemorative ale eroilor români și sovietici căzuți în timpul războiului antifascist.

(Agerpres)

Ordinul ministrului forțelor armate ale Republicii Socialiste România cu prilejul zilei de 23 August

Cu prilejul zilei de 23 August — cea de-a XXIV-a aniversare a eliberării României de sub jugul fascist, ministrul forțelor armate ale Republicii Socialiste România, general-colonel Ion Ioniță, a dat un ordin pe întreaga armată.

Strîns uniți în jurul partidului și guvernului — se arată în ordin, muncitorii, țăranii, intelectualii înfăptuiesc cu avînt vastul program de înflorire a țării, de perfecționare a întregii activități sociale și de dezvoltare a democrației socialiste trasat de Congresul al IX-lea și de Conferința Națională a Partidului Comunist Român.

Însuflețiți de succesele repurtate pe drumul desăvîrșirii construirii socialismului, profund devotați patriei, poporului și partidului, militarii forțelor armate își consacră întreaga energie perfecționării pregătirii de luptă și politice, ridicării capacității combative a unităților și marilor unități

Cu prilejul zilei de 23 August, ministrul forțelor armate felicită soldații, gradații, subofițerii, maiștrii militari, ofițerii și generalii și le urează noi succese în pregătirea de luptă și politică, în îndeplinirea nobilei misiuni încredințate.

(Agerpres)

Plecarea unei delegații a Consiliului general A.R.L.U.S. în Uniunea Sovietică

La invitația Asociației de prietenie sovieto-române, o delegație a Consiliului general ARLUS, condusă de Gheorghe Hossu, membru al C.C. al P.C.R., membru al Consiliului general ARLUS, președintele Comitetului de Stat al Apelor, a plecat joi la amiază în Uniunea Sovietică pentru a participa la manifestările ce au loc în U.R.S.S. cu prilejul sărbătoririi zilei de 23 August

La plecare, pe aeroportul Băneasa, delegația a fost condusă de Mihail Roșianu, președintele asociației, și de activiști ai Consiliului general ARLUS.

Au fost de față I. S. Ilin, ministru consilier al U.R.S.S la București. și alți membri ai ambasadei

(Agerpres)

Întoarcerea în Capitală a tovarășului Corneliu Mănescu

Joi seara s-a înapoiat în Capitală, venind din Alger, ministrul afacerilor externe, Corneliu Mănescu, care, la invitația ministrului afacerilor externe al Republicii Algeriene Democratice și Populare, Abdelaziz Bouteflika, a făcut o vizită oficială în această țară.

(Agerpres)

Delegația de activiști ai P.C.R. care a făcut o vizită în Finlanda s-a înapoiat în Capitală

Joi s-a înapoiat în Capitală delegația Partidului Comunist Român formată din tovarășii Gheorghe Stoica, membru supleant al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., și Grigore Comartin, secretar al Comitetului județean Arges al P.C.R., care, la invitația Comitetului Central al Partidului Comunist Finlandez, a participat la manifestările prilejuite de cea de-a 50-a aniversare a întemeierii acestui partid.

(Agerpres)

TELEGRAMA LUCRĂTORILOR AMBASADEI CEHOSLOVACE LA BUCUREȘTI CĂTRE CONDUCEREA DE PARTID ȘI DE STAT A R. S. CEHOSLOVACE

Lucrătorii ambasadei Republicii Socialiste Cehoslovace la București au adresat conducerii de partid și de stat a Republicii Socialiste Cehoslovace următoarea telegramă :

Lucrătorii ambasadei Republicii Socialiste Cehoslovace la București au transmis în ziua de 22 august 1968 Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia o declarație prin care exprimă deplinul lor sprijin președintelui Republicii, Ludvik Svoboda, guvernului Republicii Socialiste Cehoslovace în frunte cu tovarășul Oldrich Cernik, și Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, în frunte cu tovarășul Alexander Dubcek.

Lucrătorii ambasadei cer eliberarea imediată a acestor tovarăși pentru a-și putea exercita funcțiile lor, precum și retragerea imediată a armatelor de ocupație de pe teritoriul Republicii Socialiste Cehoslovace.

DE ZIUA MARII SĂRBĂTORI

Gheorghe ISTRATE

ÎN NUMELE ȚĂRII

M-adaug numelui tău
Ca o picătură de rouă
La ceasul de arșiță;
M-adaug ferestrelor și apelor tale
Să duc întotdeauna cu mine
Cerul și sărbătorile văzduhului tău
Din care păsările beau lumină
Pentru casele lor de prăsilă și cîntec.

Mă caută o frunză primăvara
Și ne-nfrățim căutînd
Ce bucurie să-ți dăruim
Pentru zile, pentru nopți
Pentru pîine și dragoste —
Și rodul, iată-l,
Și-arată dogorile în palmele tale!

Dimineața
Ies dintre cuvinte bătrîn
De frumusețí
Și găsesc la poarta sufletului
Drumul pe care tu mi-l așezi
Și care duce mereu către oameni.

Lasă-mă, în numele tău,
Să mă dăruiesc unui simbure
Pregătit să intru în toamnă —
Din sferele lui de înnoptare,
În cea mai frumoasă zodie a anului,
Mă voi arăta renăscut,
Cu toate nervurile strigîndu-te în lume,
Eu, emoția acestui noroc
De-a fi respirat împreună cu tine
Anotimpuri de foc!

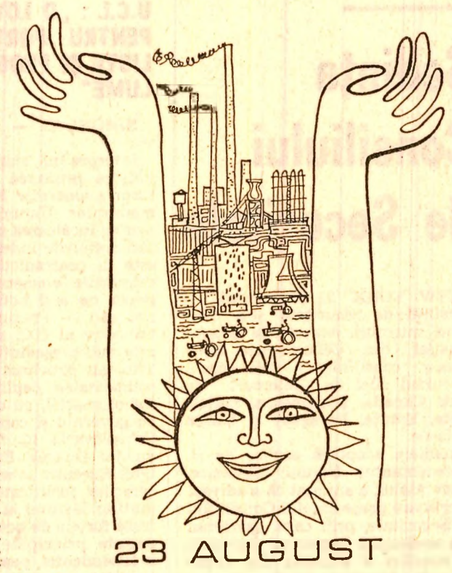

(Desen de GH. BOȚAN)

FILE DIN JURNALUL PARTICIPĂRII ARMATEI ROMÂNE LA RĂZBOIUL ANTIHITLERIST

C. VASILIU-RĂȘCANU
General de armată în rezervă

Poporul român sărbătorește astăzi a 24-a aniversare a zilei de 23 August, ziua eliberării patriei de sub jugul fascist. Reprezentînd cea mai mare sărbătoare națională a României, 23 August constituie, de fiecare dată, un prilej deosebit de a evoca eroismul celor mai buni fii ai poporului nostru, comuniștii, vitejia armatei noastre care, din această memorabilă zi, a declanșării insurecției armate antifasciste, organizată și condusă de P.C.R., a început lupta împotriva Germaniei hitleriste.

Întoarcerea armelor împotriva hitleriștilor a fost expresia vie a puternicei stări de spirit antifasciste și antihitleriste existente în armata română, a dorinței arzătoare de libertate și independență națională a întregului popor român. În rîndurile ostașilor și ofițerilor români își găseau reflectare vechile stări de spirit antihitleriste, evidente încă din perioada anterioară izbucnirii celui de-al doilea război mondial, cînd Germania nazistă a întreprins acțiuni prin care integritatea noastră teritorială, independența națională și suveranitatea de stat au fost grav știrbite. În mod deosebit a crescut ura poporului și a armatei române împotriva Germaniei hitleriste după Dictatul de la Viena din 30 august 1940. România, găsindu-se atunci singură, fără nici un sprijin din afară, a fost nevoită să se supună condițiilor nedrepte ale dictatului, prin care era încălcată cu brutalitate integritatea teritorială. O puternică mînie și indignare a cuprins atunci întregul popor român. Reintregirea granițelor țării a reprezentat una dintre problemele majore ce a frămîntat profund masele populare și întreaga armată în anii 1940—1944.

Introducerea în țară de către I. Antonescu, la sfîrșitul anului 1940 și începutul lui 1941, a trupelor hitleriste, jafurile și samavolniciile acestora, profanarea valorilor culturii naționale, tîrîrea țării noastre în războiul hitlerist antisovietic dezlănțuit la 22 iunie 1941 au contribuit în mod substanțial la intensificarea stării de spirit antifasciste.

Îmi amintesc de nenumărate cauze care au făcut ca aversiunea ostașilor, ofițerilor și generalilor români față de hitleriști să capete treptat proporții de masă în timpul desfășurării operațiunilor militare. Citeva dintre acestea sînt demne de reținut. Nemărginită durere și profundă îngrijorare provocau tuturor militarilor români aflați pe front suferințele enorme și privațiunile pe care le îndurau acasă, în țară, familiile lor. Nenumărate motive de repulsie față de trupele hitleriste oferea situația de pe front. Comandamentele hitleriste foloseau regimente și divizii întregi ale armatei române ca unități de șoc și de sacrificiu. În fuga lor din fața ofensivei sovietice, hitleriștii, fără să clipească, treceau cu tancurile și mașinile peste militarii români. În „Memoriile mele din război" (vol. 3, pag. a 2-a) scriam după un an și ceva de luptă: **„Starikrim 5, oct. 1942. Sînt din nou indignat de modul cum ne tratează comandamentele germane care vor să ne stoarcă pînă la ultima picătură de sînge. Îi urăsc mult..."** Erau numeroși aceia dintre noi care nutream față de hitleriști o ură neîmpăcată. **„Am jurat cu toții** — scria un ofițer în coloanele unui ziar al vremii în ianuarie 1943 — **că cine scapă de aici să se răzbune pe nemți pentru neomenia lor".** Divizia 19 infanterie raporta, în februarie 1943, că între trupele române și cele germane s-au produs nenumărate incidente ce s-au soldat cu **„schimburi de focuri, care au creat o stare de nervozitate în rîndurile trupei",** iar generalul hitlerist Gerstenberg, șeful Misiunii germane pentru armata aerului, trimitea, în octombrie 1943 Marelui stat major român o listă privind incidentele dintre militarii români și cei hitleriști din interiorul României, arătînd: **„Incidentele menționate în anexă denotă că între 15 septembrie — 10 octombrie 1943, într-un timp relativ scurt, au avut loc diferite ciocniri cu soldații din aeronautica germană, care în parte s-au soldat cu morți".**

În asemenea condiții, acțiunea perseverentă a P.C.R. pentru unirea într-un front unic național al tuturor forțelor patriotice interesate în răsturnarea dictaturii militare fasciste, ieșirea din războiul hitlerist și întoarcerea armelor împotriva Germaniei naziste a avut un puternic ecou și în rîndurile armatei. Starea de spirit antihitleristă a fost sistematic cultivată și întreținută de grupurile patriotice create de comuniști în unele unități militare. Dînd dovadă de un fierbinte patriotism și de un înalt spirit de sacrificiu, partidul comunist a pregătit cu abnegație și perseverență, printre elementele de bază ale armatei, o atmosferă favorabilă întoarcerii armelor împotriva Germaniei hitleriste. La rîndul lor, și alte organizații politice, ca Frontul plugarilor, Uniunea patrioților, Partidul socialist țărănesc ș.a., care colaborau cu comuniștii în cadrul Frontului Patriotic Antihitlerist, au stabilit strînse legături cu cadre superioare ale armatei române.

Sînt cunoscute împrejurările în care a fost constituit în iunie 1944 — în urma consfătuirii conspirative a reprezentanților P.C.R., palatului și armatei — Comitetul militar care a adoptat planul insurecției propus de P.C.R. O însemnătate deosebită pentru desfășurarea insurecției a avut-o, de asemenea, constituirea Blocului Național Democratic, la 20 iunie același an, eveniment care a însemnat încununarea cu succes a luptei P.C.R. pentru realizarea unei largi alianțe antihitleriste. Format din generali și ofițeri superiori, între care mă număram și eu, Comitetul militar avea sarcina să conducă acțiunile armate în timpul insurecției.

Eram, pe atunci, comandant al Corpului V teritorial și în această calitate îmi revenea sarcina apărării principalei zone petroliere a țării, Valea Prahovei. Salvarea importantelor instalații petroliere de la distrugerile pe care hitleriștii, în furia lor, le-ar fi provocat, a reprezentat principalul nostru obiectiv. În acest scop, ne-am propus, în primul rînd, separarea trupelor române cu un efectiv de 12 000 de oameni, de cele hitleriste care se ridicau la 27 000 de militari și concentrarea unităților noastre în așa fel încît hitleriștii să nu poată pune stăpînire pe obiectivele importante din zonă. Principalele căi de comunicație, șoseaua și calea ferată dintre Ploiești-Brașov, Tîrgoviște-Ploiești etc. au fost blocate prin construirea de baricade în punctele obligatorii de trecere. Apoi, trupele române și formațiunile patriotice de luptă au trecut imediat la asaltarea și lichidarea grupărilor hitleriste.

Lupte de amploare deosebită s-au desfășurat în zonele Ploiești, Moreni, Cîmpina, Boldești, Băicoi, Buda, Păulești etc. În zona orașului Moreni, de pildă, se aflau trupe germane cu un efectiv de circa 1 200 de militari, care dispuneau de mult armament, de tranșee și adăposturi betonate. Într-un timp foarte scurt, subunitățile române au reușit să încercuiască complet pozițiile dușmane, dezlănțuind atacul din mai multe direcții. Era nevoie de cît mai multă muniție. Echipe de muncitori au plecat în grabă la Tîrgoviște, de unde au adus armament, proiectile și cartușe, pe care le-au transportat, ladă cu ladă, prin potopul de foc, pînă în prima linie. Ostașii din batalionul reg. 2 Vînători de gardă și din batalionul reg. 4 Vînători moto, împreună cu muncitorii, au reușit în cele din urmă să nimicească rezistența dușmanului. Referindu-se la înfrîngerile suferite de Wehrmachtul nazist, prin pierderea zonei petroliere din România, un grup de foști generali hitleriști scriau în lucrarea „Războiul mondial 1939—1945", apărută în R.F. a Germaniei că: **„Din punct de vedere al economiei de război, aceasta a fost pentru Germania cea mai grea lovitură, se poate spune, chiar lovitura decisivă".**

Acțiunile noastre antihitleriste din zona petrolieră a Văii Prahovei s-au îmbinat în mod organic cu luptele desfășurate în restul țării și în special cu cele pentru eliberarea Bucureștiului — capitala țării. Prin declanșarea ofensivei sovietice la 19—20 august în sectorul Iași-Chișinău exista o conjunctură externă favorabilă acțiunilor armatei române. Militarii români, cot la cot cu echipe muncitorești înarmate, cu sprijinul larg al populației au înscris în cartea marii epopei a insurecției nepieritoare fapte de eroism. În decurs de numai 8 zile — de la 23 la 31 august — cea mai mare parte a forțelor hitleriste din interiorul țării, din București, Ploiești, Brașov, Arad, Orșova, Tr. Severin, Călărași, Constanța, Slobozia, Giurgiu etc, au fost practic imobilizate. Forțele insurecționale române au nimicit în lupte peste 5 000 de soldați și ofițeri germani și au capturat 56 455 de prizonieri, între care 14 generali.

Insurecția națională antifascistă a dat peste cap pregătirile guvernului antonescian și ale comandamentului german de a continua războiul și a transforma România în teatrul unor ostilități pustiitoare. Planurile hitleriștilor în vederea unei rezistențe îndelungate pe curburile Carpaților orientali, sudici și apusen, pe obstacolul natural al Dunării maritime, cît și pe sistemul de fortificații Focșani-Nămăloasa-Brăila, s-au năruit. Chiar în noaptea de 23 spre 24 august, unitățile române de pe front au împiedicat trupele germane să se organizeze pe poziții întărite, demontînd apoi armamentul din cazemate și lăsînd astfel liberă zona Focșani-Brăila. S-a creat o mare spărtură prin care au pătruns armatele Fronturilor 2 și 3 ucrainene, avînd astfel larg deschise în față întreaga vale a Dunării, precum și porțile de acces spre Balcani. Trupele sovietice au ajuns la sfîrșitul lunii august la granița româno-bulgară, în Dobrogea, iar în prima jumătate a lunii septembrie în Banat, la granița româno-iugoslavă.

La 29 august, cînd mari unități sovietice s-au apropiat de București, o delegație a P.C.R. a adus la cunoștința comandanților sovietici faptul că forțele insurecționale române zdrobiseră și capturaseră toate unitățile hitleriste din Capitală. În zilele de 30 și 31 august, trupele sovietice au fost primite în Bucureștiul liber de mii și mii de cetățeni cu steaguri și flori, cu nesfîrșite aclamații.

Între timp, armata română, sprijinită de masele populare, crease un front de 1 400 km în centrul Transilvaniei, pe frontierele de vest și de sud ale țării, stăvilind ofensiva inamicului și menținînd astfel deschise trecătorile Carpaților Meridionali, prin care s-au revărsat forțele sovietice și cele române venite din sud.

Însuflețite de năzuința fierbinte a eliberării întregului teritoriu al țării, trupele române, într-o ofensivă neîntreruptă, au luptat cu vitejie și eroism, umăr la umăr cu armata sovietică, îndeplinindu-și cu cinste datoria. La 25 octombrie 1944 a fost desăvîrșită eliberarea întregului teritoriu al țării de sub jugul fascist. 25 octombrie a devenit, prin hotărîre de partid și de stat, Ziua Forțelor Armate ale Republicii Socialiste România.

Eliberarea teritoriului patriei de sub jugul fascist a însuflețit întregul popor român în lupta pentru zdrobirea definitivă a fascismului, pentru prefaceri revoluționare pe întreg cuprinsul țării.

De la începutul anului 1945, asupra Reichului nazist s-au abătut din est, vest și sud loviturile ce au dus la prăbușirea sa. Pe frontul sovieto-german luptau în această perioadă, împreună cu trupele sovietice, 15 divizii române, 6 divizii bulgare, 5 divizii poloneze și 3 brigăzi cehoslovace.

În lunile martie-aprilie, prin cooperarea strînsă a armatei române cu trupele sovietice și cu o armată bulgară, a fost înfăptuită operația Viena, prin care a fost eliberată o parte însemnată a Austriei și Cehoslovaciei. Apoi, din primele zile ale lunii mai și pînă la jumătatea lunii a fost desfășurată operația Praga, în urma căreia a fost desăvîrșită eliberarea Cehoslovaciei și a fost încercuită și capturată ultima grupare de forțe germane, războiul în Europa luînd astfel sfîrșit.

În înfrîngerea fascismului, pentru salvarea civilizației omenirii și-au adus un aport de seamă numeroase popoare de pe toate continentele. Forța fundamentală a coaliției antifasciste a constituit-o Uniunea Sovietică, popoarele sovietice care au purtat greul războiului, dînd contribuția hotărîtoare la înfrîngerea Germaniei naziste și la obținerea victoriei. În marile operații militare desfășurate pe un front de mii de kilometri, de la Murmansk la Marea Neagră, de la Stalingrad pînă la Berlin, Armata Sovietică a dat dovadă de un eroism fără seamăn, cîștigîndu-și recunoștința popoarelor lumii.

Ca ministru de război al României, am avut posibilitatea să cunosc îndeaproape marile eforturi pe care a trebuit să le depunem în lupta împotriva hitlerismului. Poporul nostru, însuflețit de lozinca partidului comunist **„Totul pentru front, totul pentru victorie!"**, a contribuit la război cu toate resursele sale materiale. Rețeaua de căi ferate cu o lungime de 7 986 km și cu un parc rulant de 52 614 vagoane și 2 371 de locomotive, 92 la sută din capacitatea de transport a flotei fluviale și maritime, 845 km conducte petroliere, cea mai mare parte a producției industriale și agrare a țării, toate au fost puse la dispoziția frontului.

Pe cîmpurile de bătălie de pe meleagurile țării, ale Ungariei și Cehoslovaciei au participat la războiul antihitlerist peste 538 000 de soldați și ofițeri români. Din rîndurile lor s-au înregistrat pierderi cifrate la 167 525 de militari — morți, răniți, dispăruți. Străbătînd peste 1 000 km, armata română a eliberat 3 831 de localități, dintre care 53 de orașe.

În timpul bătăliilor crîncene împotriva dușmanului s-a închegat puternic frăția de arme româno-sovietică. **„Lupta armatei române pe frontul antihitlerist** — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea ținută cu prilejul absolvirii promoției 1968 a Academiei Militare Generale **— alături de armata sovietică — care a purtat greul războiului împotriva Germaniei naziste — singele vărsat în comun au pecetluit pentru totdeauna frăția de arme româno-sovietică, alianța și prietenia trainică dintre țările și popoarele noastre".** Ostașii români au săvîrșit nepieritoare fapte de eroism demne de tradițiile vitejești ale poporului nostru. Peste 300 000 de soldați, subofițeri și ofițeri ai armatei noastre au fost decorați cu ordine și medalii de război românești, sovietice, cehoslovace.

Masele largi populare au făcut trupelor române la reîntoarcerea lor în țară o caldă și entuziastă primire. În toate orașele și satele prin care au trecut, ostașii au fost întîmpinați cu urale și flori. Era în această primire o dovadă a legăturii trainice statornicite între popor și armată în anii războiului antihitlerist. În salutul de bun venit, adresat armatei de președintele Consiliului de Miniștri, dr. Petru Groza, se spunea: **„Dragi ostași, în numele guvernului și în numele întregului popor salut cu dragoste și bucurie reîntoarcerea voastră pe pămîntul patriei... Faptele voastre de arme vor rămîne veșnic nețerse în istoria neamului. Întorși în țară, fiți mai departe ostași ai idealului de construcție a unei Românii libere, democrate și independente".**

Păstrăm o vie recunoștință ostașilor noștri, care, alături de armata sovietică și de ceilalți luptători ai coaliției antihitleriste, și-au vărsat sîngele pentru zdrobirea celui mai feroce dușman al omenirii — fascismul, înscriind, astfel, o nouă și glorioasă pagină în cartea tradițiilor poporului român pentru independența și suveranitatea patriei, pentru pacea și libertatea popoarelor.

Telegrame

Tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

Secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România

Tovarășului ION GHEORGHE MAURER

Președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România

BUCUREȘTI

Dragi tovarăși,

Cu ocazia sărbătorii naționale a celei de-a 24-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist, permiteți-ne să vă felicităm în numele Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, Prezidiului Sovietului Suprem și Consiliului de Miniștri al Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice, precum și în numele nostru și să vă transmitem dv. și prin dv. întregului popor român felicitări prietenești și cele mai bune urări. Eliberarea României de sub jugul fascist a deschis poporului român largi posibilități de progres social, economic și cultural. În anii care au trecut, oamenii muncii, sub conducerea partidului comunist, au obținut succese însemnate în toate domeniile construcției socialiste. Poporul sovietic năzuiește spre întărirea prieteniei sovieto-române, spre dezvoltarea legăturilor largi, multilaterale, între partidele și guvernele noastre, în interesul popoarelor noastre și întregii comunități socialiste. Comitetul Central al P.C.U.S. și guvernul sovietic, conducîndu-se neabătut după principiile marxism-leninismului și internaționalismului proletar, vor depune și în viitor toate eforturile pentru întărirea relațiilor între țările noastre, pentru o unitate și mai strînsă a comunității socialiste, pronunțîndu-se consecvent pentru dezvoltarea pe mai departe a colaborării politice, economice și militare a statelor socialiste în cadrul organizației Tratatului de la Varșovia și Consiliului de Ajutor Economic Reciproc. Vă dorim dv. și tuturor oamenilor muncii din Republica Socialistă România noi succese în desăvîrșirea construcției socialiste, în lupta pentru pace și prietenie între popoare.

L. BREJNEV
Secretar general al C.C. al P.C.U.S.

N. PODGORNÎI
Președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S.

A. KOSÎGHIN
Președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S.

Tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România Secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român

BUCUREȘTI

Cu prilejul aniversării eliberării naționale a Republicii Socialiste România am deosebita satisfacție ca, în numele popoarelor iugoslaviei, al Comitetului Central al Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia și al meu personal, să vă adresez dumneavoastră, poporului român prieten și Comitetului Central al Partidului Comunist Român felicitări cordiale și cele mai bune urări pentru prosperitatea în continuare a țării dv., pentru fericirea dv. personală.

Sînt încredințat că colaborarea prietenească multilaterală dintre țările și partidele noastre se va dezvolta și în continuare cu succes spre binele popoarelor noastre și în interesul păcii și socialismului.

IOSIP BROZ TITO

Belgrad, 22 august 1968

Excelenței Sale NICOLAE CEAUȘESCU

Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România

Am plăcerea să vă transmit dv. și poporului României felicitările și bunele urări ale poporului Statelor Unite ale Americii împreună cu salutările mele personale, cu ocazia aniversării zilei naționale a României.

LYNDON B. JOHNSON

Excelenței Sale Domnului NICOLAE CEAUȘESCU

Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România

BUCUREȘTI

Cu ocazia aniversării sărbătorii naționale, am plăcerea de a exprima Excelenței voastre felicitările mele cele mai cordiale și de a adresa urări călduroase pentru sănătatea și fericirea dv. personală, precum și pentru prosperitatea mereu crescîndă a poporului român prieten.

MOHAMMAD REZA PAHLAVI
Șahinșahul Iranului

Tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România

BUCUREȘTI

Stimate tovarășe,

Cu prilejul celei de-a 24-a aniversări a eliberării României vă transmit dumneavoastră și întregului popor român salutări frățești și felicitări cordiale.

Vă urez dumneavoastră și prin intermediul dumneavoastră poporului român multe noi succese în construcția României Socialiste.

LUDVIK SVOBODA
Președintele Republicii Socialiste Cehoslovace

Tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

Secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România

Dragi tovarăși,

Cu ocazia sărbătorii naționale a Republicii Socialiste România, celei de-a 24-a aniversări a eliberării țării de capitalism și fascism, vă transmitem dv. și poporului frate român cele mai cordiale felicitări.

Harnicul popor român întîmpină sărbătoarea sa națională cu mari succese în dezvoltarea industriei, agriculturii, științei și culturii, în ridicarea nivelului său de trai, pe care le-a obținut în anii puterii populare, sub conducerea Partidului Comunist Român. În prezent oamenii muncii din România traduc cu succes în viață directivele Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român, îndreptate spre desăvîrșirea construcției socialismului în țara dv.

Poporul bulgar dă o înaltă prețuire relațiilor prietenești și colaborării fructuoase stabilite între Republica Populară Bulgară și Republica Socialistă România, între Partidul Comunist Bulgar și Partidul Comunist Român, relații bazate pe principiile marxism-leninismului și internaționalismului socialist. Sîntem convinși că acestea se vor întări și dezvolta necontenit în folosul popoarelor bulgar și român, în interesul unității și solidarității socialiste internaționale, cauzei păcii și socialismului.

Cu ocazia sărbătorii dv. naționale vă dorim din toată inima, dragi tovarăși, dv. și poporului frate român, succese tot mai mari în viața economică a României, în lupta pentru pace și colaborare în Balcani și în lumea întreagă.

TODOR JIVKOV
Prim-secretar al C.C. al P.C. Bulgar Președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Bulgaria

GHEORGHI TRAIKOV
Președintele Prezidiului Adunării Populare a Republicii Populare Bulgaria

---

Tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

Secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România

Tovarășului ION GHEORGHE MAURER

Președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România

BUCUREȘTI

În numele Comitetului Central al Partidului Popular Revoluționar Mongol, al Prezidiului Marelui Hural Popular și al Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Mongole, al întregului popor mongol și al nostru personal, vă transmitem dumneavoastră și în persoana dumneavoastră Comitetului Central al Partidului Comunist Român, Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România și poporului frate român felicitări cordiale și cele mai bune urări cu ocazia celei de-a 24-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist.

Poporul mongol se bucură de marile succese dobîndite de poporul român în transformarea patriei sale, în dezvoltarea economiei și culturii.

Sîntem profund convinși că relațiile de prietenie și colaborare dintre Republica Populară Mongolă și Republica Socialistă România se vor dezvolta în viitor pe baza principiilor marxism-leninismului și internaționalismului socialist în folosul ambelor noastre popoare, în interesul întăririi unității și coeziunii țărilor socialiste.

Dorim din suflet poporului frate român noi succese în construcția socialistă a patriei sale, în lupta pentru asigurarea păcii și securității popoarelor.

J. ȚEDENBAL
Prim-secretar al C.C. al P.P.R.M., Președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Mongole

J. SAMBU
Președintele Prezidiului Marelui Hural Popular al Republicii Populare Mongole

Ulan Bator, 22 august 1968

Excelenței Sale Domnului NICOLAE CEAUȘESCU

Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România

Cu ocazia sărbătorii naționale a României transmit în numele națiunii italiene și al meu personal cele mai bune urări de prosperitate poporului român și de sănătate pentru Excelența Voastră.

GIUSEPPE SARAGAT
Președintele Republicii Italia

Excelenței Sale Domnului NICOLAE CEAUȘESCU

Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România

BUCUREȘTI
ROMÂNIA

Cu ocazia zilei naționale a României am deosebita plăcere să transmit Excelenței Voastre felicitările noastre sincere cît și cele mai bune urări de sănătate personală, de bunăstare, progres continuu și prosperitate țării dv.

HAILE SELASSIE I
Împărat

viața internațională

DUPĂ OCUPAREA CEHOSLOVACIEI DE CĂTRE TRUPE STRĂINE

Congresul extraordinar al P.C.C.

Alexander Dubcek confirmat în funcția de prim-secretar al C.C. al P.C.C.

PRAGA 22. Postul de radio „Praga Liberă" a anunțat că joi, la ora 10 s-au întrunit peste 1 000 de delegați aleși pentru cel de-al XIV-lea Congres extraordinar al Partidului Comunist din Cehoslovacia. Lucrările Congresului extraordinar sînt conduse de Vladimir Kabrna, membru al C.C. al P.C.C. Zdenek Hejzlar, directorul general al Radiodifuziunii cehoslovace, a prezentat o informare asupra situației politice actuale.

Potrivit postului de radio „Praga Liberă", Congresul extraordinar al P.C. din Cehoslovacia a confirmat în funcțiunile lor pe Alexander Dubcek, prim-secretar al partidului, precum și pe ceilalți conducători ai partidului. Această rezoluție, precizează radio, a fost adoptată cu 1094 de voturi și o abținere.

PROCLAMAȚIA ADUNĂRII NAȚIONALE A R. S. CEHOSLOVACE

PRAGA 22 (Agerpres). — Radio Praga a transmis în seara zilei de 22 august o proclamație prin care Adunarea Națională a R.S.C. se adresează din nou cetățenilor pentru a-i informa asupra lucrărilor sale. Am considerat necesar, se spune în proclamație, să adresăm înainte de toate un protest oficial guvernelor și parlamentelor celor cinci țări ale căror forțe se află pe teritoriul nostru. Intrucît a fost încălcată samavolnic suveranitatea țării, cerem de la guvernele și parlamentele corespunzătoare retragerea urgentă a unităților militare străine. Cerem să continue în condiții normale activitatea tuturor organelor legale și constituționale : guvernul, Adunarea Națională, organele Frontului popular și ale Consiliului național ceh cu participarea președinților acestor organe care sînt internați. Cerem convorbiri între guvernele și conducerile partidelor pentru normalizarea situației. Am declarat că singurele organe legale sînt cele alese pe cale democratică, înaintea ocupației militare prin forță, deci înainte de 21 august 1968.

Am stabilit legătura cu președintele republicii, Ludvik Svoboda, împreună cu care coordonăm luarea măsurilor. I-am exprimat sprijinul deplin.

Proclamația cheamă pe cetățeni să dea dovadă de rațiune și să evite orice fel de conflicte. Intrați în discuții cu comandanții locali ai forțelor străine, înmînați-le rezoluțiile voastre. Cereți-le să-și retragă unitățile în afara orașelor și satelor. Cereți să elibereze circulația și ca ordinea să fie asigurată de organele noastre de securitate. Fiți uniți și demni — trăsătură a poporului nostru, care este conștient de victoriile sale morale. Împiedicați toate provocările. Credem în dv., ne bazăm pe încrederea dv. deplină pe care n-o vom trăda.

A. Dubcek și alți conducători de partid și de stat au fost arestați

PRAGA 22 (Agerpres). — Agenția Taniug transmite că, într-o emisiune captată de la Belgrad joi în jurul amiezii, radio „Praga Liberă" anunță că președintele Cehoslovaciei, Svoboda a confirmat știrea despre arestarea lui Alexander Dubcek.

Intr-o convorbire telefonică — se afirmă în emisiune — președintele Svoboda a confirmat că reprezentanții Cehoslovaciei, printre care se află Dubcek, Spacek și probabil președintele parlamentului, Smrkovsky, au fost duși într-o direcție necunoscută.

Radioul a anunțat, de asemenea, că în clădirea parlamentului nu s-au aflat membrii guvernului cehoslovac, cu toate că înainte de aceasta comandantul sovietic al trupelor de ocupație a confirmat că deputaților li se va permite deplasarea liberă.

GUVERNUL CEHOSLOVAC CERE RETRAGEREA TRUPELOR

PRAGA 22 (Agerpres). — Postul de radio legal cehoslovac anunță că joi, la ora 8,00 dimineața, a avut loc o ședință extraordinară a guvernului, prezidată de Bozena Machacova, ministrul industriei bunurilor de consum. După ședință a fost adoptată o declarație în care se cere retragerea trupelor celor cinci țări ale Tratatului de la Varșovia, tratative cu comandanții trupelor ocupante privind problemele aprovizionării populației, încetarea actelor de violență împotriva populației și a distrugerii imobilelor, asigurarea condițiilor pentru ca guvernul să-și exercite în mod liber împuternicirea de a lua hotărîri și de a avea asigurată legătura cu autoritățile ocupante, punerea la dispoziția guvernului a mijloacelor de comunicație (presă, radio, televiziune), restabilirea puterii legale a comitetelor naționale. S-a cerut, totodată, eliberarea președintelui guvernului Cernik, și a ministrului apărării naționale, Dzur, asigurarea bunei funcționări a băncilor.

In rezoluție se interzice eliberarea de mijloace financiare pentru trupele de ocupație, remiterea de bani sau efectuarea de prestații fără chitanțe semnate de comandanți.

Impunerea unor măsuri restrictive

PRAGA 22 (Agerpres). — Postul de radio „Praga liberă" anunță : „Difuzarea oricărei literaturi și manifeste a fost interzisă. A fost impusă, de asemenea, încetarea circulației de la căderea serii pînă la ora 5,00 a.m.".

Ședința Consiliului de Securitate

NEW YORK 22 (Agerpres). — Consiliul de Securitate și-a început miercuri dezbaterile asupra situației din Cehoslovacia. Reuniunea consiliului a fost cerută în cursul zilei de miercuri de către Canada, Danemarca, Statele Unite, Franța, Paraguay și Marea Britanie.

Înaintea adoptării ordinii de zi, reprezentantul Uniunii Sovietice, Iakov Malik, a anunțat că a adresat o scrisoare președintelui Consiliului de Securitate, prin care guvernul său se declară împotriva discutării în consiliu a situației din Cehoslovacia, deoarece, după cum a afirmat el, „aceasta este o problemă internă a Cehoslovaciei".

Cu 13 voturi pentru și două împotrivă (U.R.S.S. și R.P. Ungară) consiliul a adoptat ordinea de zi. Consiliul de Securitate a satisfăcut cererea însărcinatului cu afaceri al Cehoslovaciei la O.N.U., Jan Muzik, de a lua parte la dezbateri. După ce a declarat că acționează din ordinul expres al ministrului afacerilor externe al țării sale, el a dat citire unor declarații ale guvernului în care se protestează împotriva ocupării teritoriului cehoslovac, și a subliniat că reformele efectuate în ultimele luni în Cehoslovacia n-au urmărit decît perfecționarea socialismului și înfăptuirea obiectivelor dorite de societate.

In intervenția sa, reprezentantul S.U.A., George Ball, a cerut Consiliului de Securitate să adreseze Uniunii Sovietice un apel urgent de a-și evacua trupele din Cehoslovacia. După reprezentantul Canadei, George Ignatief, care a preconizat retragerea imediată a forțelor armate din Cehoslovacia, reprezentantul Franței, Armand Berard, a declarat că guvernul francez speră că „țările care au trimis trupe în Cehoslovacia și le vor retrage imediat, vor pune capăt intervenției lor nejustificate, vor înceta să încerce să imprime poporului cehoslovac o schimbare de guvern și îi vor da posibilitatea de a hotărî liber asupra soartei sale". Delegatul Danemarcei a afirmat că intervenția din Cehoslovacia este nejustificată. El a propus consiliului să ceară Uniunii Sovietice și aliaților ei să-și anuleze imediat măsurile militare și să-și retragă trupele din Cehoslovacia.

Reprezentantul Braziliei a declarat că această intervenție a făcut ca „pendulul istoriei să întîrzie cu cîțiva ani".

Proteste puternice în mișcarea comunistă și muncitorească

U.C.I. : „O LOVITURĂ GREA PENTRU FORȚELE SOCIALISTE ȘI PROGRESISTE DIN LUME"

BRIONI 22. — Taniug transmite :

Interpretînd starea de spirit, neliniștea profundă și mîhnirea tuturor popoarelor Iugoslaviei și a membrilor Uniunii Comuniștilor pentru încălcarea suveranității unei țări socialiste independente, ceea ce este în contradicție flagrantă cu drepturile elementare ale fiecărui popor de a-și hotărî singur destinul său — Prezidiul și Comitetul Executiv al C.C. al U.C.I., întrunite sub președinția lui Iosip Broz Tito, au exprimat în unanimitate solidaritatea deplină cu popoarele Cehoslovaciei, cu clasa muncitoare, cu guvernul și conducerea P.C. din Cehoslovacia în frunte cu Alexander Dubcek. Prezidiul și Comitetul Executiv acordă sprijin deplin cererilor justificate ale reprezentanților legitimi ai R.S.C. să fie retrase forțele de ocupație, să fie respectate principiile suveranității și independenței, pentru a permite activitatea normală a forurilor de partid și de stat alese în mod democratic și punerea în libertate a reprezentanților poporului și partidului.

Această intervenție constituie o lovitură grea pentru forțele socialiste și toate forțele progresiste din lume, încurajează forțele cele mai reacționare, duce la ascuțirea războiului rece și are, ample consecințe negative asupra întregii evoluții a relațiilor internaționale.

„ÎNCĂLCARE BRUTALĂ A SUVERANITĂȚII"

BELGRAD 22. — Taniug transmite : Vecea Executivă Federală a R. S. F. Iugoslavia a dat publicității o declarație în care își exprimă extrema îngrijorare în legătură cu pătrunderea ilegală a forțelor armate ale celor cinci țări în Cehoslovacia și condamnă ocuparea teritoriului acestei țări. Intervenția armată a grupului de țări amintit, fără ca ea să fie cerută, și împotriva voinței guvernului și a celorlalte organe constituționale ale Republicii Socialiste Cehoslovace, constituie aspectul cel mai brutal al încălcării suveranității și integrității teritoriale a unei țări independente, precum și negarea directă a principiilor îndeobște acceptate ale dreptului internațional și ale Cartei Națiunilor Unite.

Guvernul R.S.F.I. consideră că nici un stat sau grup de state nu are dreptul să hotărască destinul altei țări și dezvoltarea ei internă și nici să ia măsuri care sînt împotriva voinței exprimate public a popoarelor și organelor constituționale ale acestei țări.

Guvernul R.S.F.I. se adresează guvernelor U.R.S.S., R. P. Polone, R. D. Germane, R. P. Ungare și R. P. Bulgaria în speranța că vor lua măsuri urgente pentru a se pune capăt imediat ocupării Republicii Socialiste Cehoslovace — se arată în declarație.

Peste 250 000 de cetățeni ai capitalei Iugoslaviei au luat parte joi după-amiază la mitingul de solidaritate cu popoarele Cehoslovaciei.

ÎNTREVEDERE LONGO-ROCHET

PARIS. 22 — Luigi Longo, secretar general al P.C.I., a avut joi o întrevedere cu Waldeck Rochet, secretar general al P.C.F. După întrevedere, Longo a înmînat presei o declarație scrisă în care se relevă „convergențe substanțiale de aprecieri între cele două partide în legătură cu evenimentele din Cehoslovacia. Pozițiile noastre au ca bază un puternic sentiment internaționalist și se bazează pe recunoașterea autonomiei fiecărui partid și pe respectarea independenței fiecărei națiuni".

„UNITĂ" : DEPLINA SOLIDARITATE A ROMÂNIEI CU POPORUL CEHOSLOVAC

ROMA 22. Cu un titlu pe patru coloane : „Ceaușescu : deplină solidaritate cu poporul cehoslovac" și subtitlurile : „Liderul comunist român a vorbit în fața unei mulțimi de 100 000 persoane care s-au adunat la București în fața Palatului Republicii — Intervenția armată constituie o lovitură gravă pentru mișcarea comunistă internațională și pentru prestigiul socialismului în lume. — S-au constituit grupuri muncitorești și țărănești de apărare", ziarul „Unità" scrie :

Abia adusă la cunoștință știrea cu privire la ocuparea Cehoslovaciei de către trupele celor cinci țări socialiste a produs, în România, încă de la primele ore ale zilei, o impresie puternică. In capitala română are loc în prezent un protest general.

Ziarul scrie că „comunicatul plenarei C.C. al P.C.R. exprimă profunda preocupare pentru libertatea și independența Cehoslovaciei, afirmînd că nu este acceptată nici o justificare pentru ocuparea armată a Cehoslovaciei". „Unità" publică ample extrase din cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, relevînd că „guvernul și poporul român cer retragerea imediată a trupelor și asigurarea condițiilor care să permită poporului cehoslovac rezolvarea propriilor probleme interne".

HAVANA 22. Ziarele din capitala Cubei publică cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la mitingul din Capitală. Cuvîntarea a fost difuzată la posturile de radio și televiziune.

MĂSURI CARE DĂUNEAZĂ ÎNTREGII MIȘCĂRI MUNCITOREȘTI

HELSINKI 22 (Agerpres). — Biroul Politic al Comitetului Central al Partidul Comunist din Finlanda consideră că măsurile luate de cele cinci țări față de Cehoslovacia dăunează întregii mișcări muncitorești internaționale.

Partidul a considerat și continuă să considere necesar ca relațiile reciproce între țările socialiste și dintre toate partidele comuniste să se bazeze pe principiile neatîrnării, egalității, neamestecului în treburile interne ale altor țări, întrajutorării și solidarității reciproce.

PROTEST ȘI REPROBARE

GENEVA 22. — Ziarul elvețian „Voix Ouvriere" apreciind pozițiile partidelor comuniste din România, Italia, Franța, Iugoslavia subliniază printre altele : „Două din aceste partide — Partidul Comunist Român și Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia — se află la conducerea statelor respective ; celelalte două, Partidul Comunist Italian și Partidul Comunist Francez, sînt cele două mari partide muncitorești din Europa capitalistă. Cele patru partide, adesea în termeni identici, își exprimă dezacordul lor față de actul nejustificat de intervenție armată în Cehoslovacia. Această poziție de condamnare și de reprobare este și poziția Partidului Muncii din Elveția".

VICEPREMIERUL CEN I A PRIMIT PE AMBASADORUL ROMÂNIEI

PEKIN 22 (Agerpres). — Agenția China Nouă anunță că ambasadorul României la Pekin, Aurel Duma, a fost primit joi seara de către Cen I, vicepremier al Consiliului de Stat al R. P. Chineze, cu care a avut o convorbire prietenească.

Se dezvoltă relațiile reciproc avantajoase dintre România și Algeria

ALGER 22. — Corespondentul Agerpres, C. Benga transmite : In comunicatul comun româno-algerian semnat joi dimineața la Alger în urma vizitei efectuate de Corneliu Mănescu se arată că această vizită constituie o expresie a relațiilor prietenești existente între cele două țări. Ministrul afacerilor externe român a fost primit de președintele Consiliului Revoluției și președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Algeriene Democratice și Populare, Houari Boumediene, și a avut întrevederi cu Noureddine Delleci, ministrul comerțului, Marouzi Mohamed Said, ministrul muncii și al prevederilor sociale, Ahmed Ghozali, președinte și director general al societății „Sonatrach", precum și cu ministrul afacerilor externe algerian, Abdelaziz Bouteflika. A avut loc un schimb de vederi cordiale și amicale asupra ansamblului relațiilor bilaterale și asupra situației internaționale. Convorbirile s-au desfășurat într-un climat de sinceritate și înțelegere reciprocă. S-a subliniat cu satisfacție că între România și Algeria se dezvoltă în toate domeniile relații reciproc avantajoase, expresie a sentimentelor de prietenie și solidaritate care leagă popoarele român și algerian. A fost reafirmată hotărîrea celor două guverne de a dezvolta schimburile comerciale, cooperarea economică și tehnică și legăturile culturale și științifice între România și Algeria în folosul celor două țări. In acest spirit, miniștrii de externe român și algerian au procedat la semnarea unui acord de cooperare științifică și tehnică. Cele două părți au reamintit răspunderea ce revine tuturor statelor, indiferent de mărimea și puterea lor, pentru consolidarea păcii mondiale și statornicirea unui climat de încredere, înțelegere și cooperare între popoare. Ei s-au declarat de acord că un factor hotărîtor în acest scop îl constituie promovarea între toate statele a unor relații de cooperare bazate pe respectarea principiilor independenței și suverանității naționale, egalității în drepturi și respectului reciproc. S-a subliniat că pentru sporirea rolului și eficacității O.N.U. în menținerea păcii și securității internaționale este necesar ca această organizație să devină universală.

Ministrul afacerilor externe Corneliu Mănescu a adresat, în numele guvernului român, ministrului afacerilor externe algerian invitația de a efectua o vizită oficială în România.

★

Corneliu Mănescu a părăsit Algerul plecînd spre patrie.

Clasa muncitoare, poporul cehoslovac — credincioși conducerii legale de partid și de stat

De peste 48 de ore Cehoslovacia trăiește momente dramatice. Populația capitalei, întreaga populație a țării sînt martore ale unor scene de necrezut : militari din cinci țări socialiste ocupă oraș după oraș, sediile instituțiilor de partid și de stat.

...La un moment dat, în noaptea de 20 spre 21 august văzduhul este străbătut de zgomot de avioane. Postul de radio Praga un timp nu mai poate fi prins. Zgomotul avioanelor se întețește. In fața sediului conducerii partidului s-au adunat vreo două mii de oameni care scandează „Dubcek-Svoboda". Radio Praga anunță că trupele de ocupație au creat un post de emisie „Vltava", care nu reprezintă radioul cehoslovac.

La un moment dat, pe străzile orașului își fac apariția trupele străine în care motorizate și cu armele în mîini ; pe Letna se deplasează o coloană de tancuri, unele mașini transportă branduri. Se anunță că, în centrul orașului, oamenii aflați pe străzi opun rezistență, încercînd să oprească cu trupurile lor înaintarea tancurilor străine ; în fața clădirii postului de radio au loc ciocniri, se semnalează victime.

Postul de radio, tot mai bruiat, transmite, la scurte intervale, mesaje ale unui șir de comitete regionale și raionale, ale colectivelor din diferite uzine și instituții, exprimîndu-și solidaritatea cu conducerea de partid și de stat a Cehoslovaciei.

„La postul de radio, o dată cu vocea crainicei, se aud împușcături. In cele din urmă, tancurile pătrund spre sediul radiodifuziunii, clădirea este ocupată. Un taxi, fluturînd un uriaș drapel al R. S. Cehoslovace, sfidînd parcă unitățile de tancuri ce patrulează pe străzi, străbate întreaga capitală...

...Tancuri și mașini blindate patrulează continuu pe străzile Pragăi. Principalele instituții centrale de partid și de stat sînt înconjurate de militari străini. Circulația mijloacelor de transport în comun este întreruptă. Mulți cetățeni se apropie de militarii postați în diferite puncte ale orașului, încercînd să le explice că prezența lor în Cehoslovacia este cu totul nejustificată, că în această țară socialismul nu a fost nici o clipă în pericol, că nu este vorba de nici o „contrarevoluție".

Joi, ziarele nu au apărut la Praga ca în zilele obișnuite. „Rude Pravo" a scos doar o singură pagină, șapirografiată. Agenția cehoslovacă de presă — C.T.K. — ocupată și ea, nu a avut emisiune. Postul de radio cehoslovac legal transmite dintr-un studio improvizat, care se mută dintr-un loc în altul. In diverse puncte ale orașului izbucnesc incendii. Este în flăcări clădirea ziarului „Lidova Democracie".

Devine cunoscut că o serie de conducători cehoslovaci, Dubcek, Kriegel, Spasek, Smrkovsky, Cisar au fost duși spre o destinație necunoscută.

Pe străzi se demonstrează în favoarea eliberării conducătorilor cehoslovaci și împotriva prezenței trupelor străine. Ample acțiuni de strîngere a semnăturilor pe o cerere privind eliberarea lui A. Dubcek și a altor conducători cehoslovaci continuă. Pe străzile Letnei, în apropierea clădirii Ministerului de Interne, cetățenii au inscris pe pavajul străzilor, cu litere mari, albe, cuvîntul Dubcek.

Comuniștii de la statul major al armatei cehoslovace au făcut o declarație în care protestează energic în legătură cu ocuparea ilegală a țării de trupele străine „care au încălcat toate normele dreptului internațional și ale relațiilor normale cu armata populară cehoslovacă. Cerem imediat plecarea trupelor de ocupație de pe teritoriul Cehoslovaciei și punerea în libertate a conducătorilor noștri politici și de stat, aleși pe cale democratică, care au fost ridicați pe nedrept. Cerem ca trupele de ocupație să se retragă imediat din orașele noastre și în acest fel să înlesnească desfășurarea normală a dezvoltării economiei noastre".

Comuniștii declară că nu sînt de acord „cu crearea artificială a vreunei fracțiuni în C.C. al P.C.C. sub egida organelor de ocupație și cu nici o schimbare a guvernului nostru legal. Condamnăm colaborarea cu forțele de ocupație. Ca ofițeri ai statului major general al armatei cehoslovace nu vom intra în serviciul lor și nu ne vom ridica niciodată împotriva poporului nostru, îl vom respecta numai pe comandantul nostru suprem, președintele Republicii, generalul de armată Ludvik Svoboda, și în calitate de comuniști vom executa numai hotărîrile emanînd de la conducerea de partid în frunte cu Dubcek".

Muncitorii de la uzinele „C.K.D." și „Wilhelm Pieck" din Praga cer într-o rezoluție retragerea în decurs de 24 de ore a trupelor celor cinci țări membre ale Tratatului de la Varșovia ; în caz contrar, muncitorii acestor uzine vor declara o grevă generală de protest și vor trece la o totală rezistență pasivă.

Comitetul regional de partid din Boemia de nord, regiune minieră și a industriei chimice, a lansat un apel la grevă generală în această zonă, în semn de protest față de ocuparea ilegală a țării.

Joi, între orele 12 și 13, aproape în toate centrele economice a avut loc o grevă generală de protest a oamenilor muncii împotriva prezenței trupelor străine.

Organele și organizațiile de partid, instituțiile de stat centrale și locale, colectivele oamenilor muncii din întreprinderi și de la sate, oameni de știință și cultură din întreaga țară, consternați de ocuparea patriei lor socialiste, își manifestă adeziunea deplină față de conducerea legală a partidului și statului, exprimîndu-și hotărîrea de a-și continua activitatea pentru perfecționarea orînduirii socialiste, de a nu-și slăbi eforturile pentru a obține retragerea trupelor de ocupație, respectarea suveranității și independenței Cehoslovaciei socialiste.

CORESPONDENȚA DIN PRAGA DE LA EUGEN IONESCU

Manifestări consacrate zilei de 23 August

MOSCOVA. In capitala Uniunii Sovietice a avut loc la 22 august o adunare festivă organizată de Comitetul orășenesc Moscova al P.C.U.S., Uniunea asociațiilor de prietenie și relații culturale cu străinătatea și Asociația de prietenie sovieto-română.

Au luat cuvîntul Ekaterina Vasiukova, doctor în științe medicale, vicepreședinte al Asociației de prietenie sovieto-române, și Teodor Marinescu, ambasadorul României în Uniunea Sovietică.

BELGRAD. Ambasadorul Republicii Socialiste România la Belgrad, Aurel Mălnășan, a oferit joi un cocteil la care au participat : Mika Spiliak, președintele Vecei Executive Federale, Niaz Dizdarevici, Sreciko Bielici și Danilo Kekici, membri ai Comitetului Executiv al Comitetului Central al Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, Miloș Minici, președintele Skupștinei Republicii Socialiste Serbia.

BUDAPESTA. Joi după-amiază, la Fabrica de confecții din orașul Debrecen a avut loc o adunare festivă. Bartha Janos, vice-președinte al Sfatului județean a vorbit despre insurecția armată de la 23 August 1944, despre contribuția armatei române la eliberarea Ungariei, despre succesele obținute de poporul român în construcția socialistă în cei 24 de ani care au trecut de la eliberarea țării.

In seara zilei de 22 august, la cinematograful „Szikra" din Budapesta a avut loc un spectacol de gală cu filmul românesc „Diminețile unui băiat cuminte". La spectacol au asistat membri ai corpului diplomatic, ziariști. Au fost prezenți, de asemenea, membrii delegației de cineaști români.

ULAN BATOR. Ministerul Culturii al R. P. Mongole a organizat un spectacol festiv cu filmul românesc „Haiducii".

VIENA. Ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al României în Austria, Gheorghe Pele, a depus coroane de flori la cimitirele din Viena, Tulln și Swetendorf ale eroilor români.

TEL AVIV. Asociația de prietenie Israel-România a organizat în sala „Ohel Shem" din Tel Aviv o adunare festivă. Au participat Zeev Sharef, ministrul industriei, comerțului și finanțelor, S. Mikunis, secretar general al P.C. din Israel.

TOKIO. In capitala Japoniei a avut loc o seară consacrată prieteniei japono-române. Ambasadorul țării noastre la Tokio, Ion Datcu, a făcut o expunere în care a relevat însemnătatea momentului istoric de la 23 August 1944.

SOFIA. — Posturile de radio și televiziune bulgare au consacrat joi emisiuni speciale în cinstea zilei de 23 August.

ATAC ASUPRA SAIGONULUI

SAIGON 22 (Agerpres). — In noaptea de miercuri spre joi, capitala sud-vietnameză a fost zguduită pe neașteptate de exploziile provocate de cele peste 400 de rachete, obuze de tun și de mortiere lansate puțin după miezul nopții de către patrioții sud-vietnamezi asupra Saigonului și împrejurimilor lui. Conform primelor rapoarte oficiale, se pare că cel mai mult a fost afectată clădirea Parlamentului.

Aproape simultan cu bombardarea Saigonului au fost atacate, de asemenea, bazele unităților de artilerie din apropierea localității Tay Ninh, puternic hărțuită în ultimele zile.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București Piața „Scînteii". Tel. 17 60 10, 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii